

Stojan Kuret ponovno uspešen z zborom VAL: Vedno moraš imeti pogum, da stopiš na oder

12

V Gorici predstavili trijezično knjigo o zlati rebusi z Oslavja

15

Vabilo k abonmaju Slovenskega stalnega gledališča: šaljivi skeči po društvih, Zlati zmaj, Pupkin kabaret ...

11

TOREK, 27. SEPTEMBRA 2011

št. 228 (20.243) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v nas Zatrlj nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasujenem Evropi.

TRST - Ul. Montevecchia 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

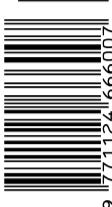
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNIKA PLĀCANĀ V GOTOVINĀ

Spredzane in abonamenta postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 696967

Primorski dnevnik

Alarmni zvonec tudi za manjšino

SANDOR TENCE

Afera, ki je izbruhnila okrog družbe Autovie Venete, priča o neurejenih političnih odnosih v deželnih večini, ni pa glavni problem za predsednika FJK Renza Tonda. Še manj za deželno skupnost in torej tudi za nas, saj res ni bistvenega pomena, če je novi direktor avtocestne družbe daleč ali blizu tej ali oni stranki.

Problemi, ki se postavljajo, so finančne in politične narave. Do danes še ni točno znano, koliko dodatnih finančnih sredstev bo morala Furlanija-Juliska krajina prispevati v državne blagajne, in to v brk tako imenovanemu federalizmu. Več denarja Rimu pomeni manj denarja za občane naše dežele.

Tono bo moral tudi posjasniti svoje načrte glede usode pokrajini, manjših občin in tako imenovane tržaške mestne občine. Rimski parlament je morabitno ukinitev pokrajini odložil na poznejši ustavni zakon, naša dežela pa glede tega lahko sama odloča, zato bo zanimivo videti, kašne načrte ima npr. s tržaško in goriško pokrajino.

Gospodarska in finančna kriza, ki ji ni videti konca, vpliva tudi na nas kot državljanje Italije in kot pripadnike slovenske narodne skupnosti. Dežela do tega trenutka zaradi znanih težav iz Rima še ni dobila 2,5 milijona evrov državnega proračunskega denarja, ki ga je italijanski parlament namenil slovenski manjšini. Naše ustanove so doslej dobile le polovico napovedanih državnih prispevkov, tako da je pri nekaterih od njih že zazvonil alarmni zvonec.

GRČIJA - Kriza Atenam se obetajo težki dnevi

ATENE - Pred Grčijo in skupno evropsko valuto je težak teden. Predstavniki EU, ECB in IMF naj bi po napovedih nadaljevali z revizijo grških javnih financ, od katere je odvisno izplačilo nove tranše posojila v višini 8 milijard evrov, vendar do včeraj še niso določili datuma svojega prihoda v Atene. Medtem v Bruslju razmišljajo o možnosti dodatne kreditive začasnega mehanizma za stabilnost evra. Vlagatelji so prepričani, da bodo ministri območja evra našli pozitivno rešitev, zaradi česar so borze včeraj poslovale v zelenem.

Na 13. strani

ITALIJA - Berlusconi zdaj tudi na udaru Cerkve

Kardinal Bagnasco obsodil moralno korupcijo v politiki

Za dodatno razburjenje na politični sceni poskrbel minister Brunetta

TRST - Včeraj v muzeju Revoltella in na liceju Prešeren

Ob evropskem dnevu jezikov pobude za tržaške dijake

TRST - Tudi v Trstu so včeraj obeležili deseti evropski dan jezikov, pobudo, s katero želite Evropska unija v Svet Evrope opozoriti na evropsko jezikovno raznolikost (uradnih jezikov je 23, preko 60 krajevnih skup-

nosti pa govori regionalne oz. manjšinske jezike) in jo ovrednotiti. Urad za Evropo Občine Trst je ob tej priložnosti v muzeju Revoltella priredil srečanje za nižje srednje šole, na katerih so predstavili nekatere zanimive šolske pro-

jekte v tujih jezikih, na Liceju France Prešerna je potekalo predavanje potnice Andreje Rustja o Inuitih, dijaki pa so prisostvovali tudi nastopu ruske folklorne skupine Rodnik.

Na 7. strani

RIM - RIM - Predsednik škofovske konference Angelo Bagnasco je včeraj izrekel težke ocene na račun moralne korupcije v italijanski politiki. Berlusconija ni izrecno imenoval, vsem pa je bilo jasno, na koga je ciljal, ko je govoril o razuzdanem obnašanju in neprimernih razmerjih.«

Za dodatno razburjenje pa je včeraj poskrbel minister za javno upravo Renato Brunetta, ki je napovedal odpravo vseh potrdil, ki jih morajo občani oddajati javni upravi, vključno s potrdili podjetij o nevpletenosti v mafiskske posle. Ministrovo pobudo so obsodili opozicija, sodniki in tudi minister za notranje zadeve.

Na 5. strani

V Sloveniji predčasne volitve vse bližje

Na 2. strani

V Gorici deželni kongres mladih SSK

Na 3. strani

Občina Trst za pospešeno ločeno zbiranje odpadkov

Na 6. strani

Oktober bo mesec prevencije raka

Na 6. strani

Spet smrtna nesreča na Soški magistrali

Na 16. strani

Goriški Okusi se bodo otresli meje

Na 15. strani

TRUE PRODUCTS REAL PEOPLE

OBIŠČITE NAS

SMUČANJE TURNO SMUČANJE FREE RIDE ALPINIZM

TREKKING KOLESARSTVO OUTDOOR PROSTI ČAS

Ob priliku preureditve prostorov nudimo od danes, 27. septembra do 1. oktobra izjemne popuste do 50%, z zaključno družabnostjo v soboto, 1. oktobra od 11. do 19. ure.

www.alternativasport.com

ALTERNATIVA sport

Sesljan41/D, 34011 Devin Nabrežina (Trst)

T: +39(0)402916120 E: alternativasport@alternativasport.com

NAJBOLJŠA PONUDBA artiklov

ANGLEŠČINA-ŠPANČINA-FRANCOŠČINA-NEMŠČINA-SLOVENŠČINA-HRVAŠČINA

- Predavatelji v materinščini
- Dnevni in večerni jezikovni tečaji vseh stopenj
- Posebni tečaji za predšolske otroke, osnovnošolske otroke in srednješolsko mladino
- Individualni tečaji
- Tečaji za podjetja
- Sedež izpitov Trinity College London
- Pripravljalni tečaji za izpite University of Cambridge

TRINITY COLLEGE LONDON

Jezikovni tečaji SCUOLA PER INTERPRETI

Trst, Ul. S. Francesco 6 Tel./Fax 040.371300
www.scuolaperinterpreti.it - E-mail: scuolaperinterpreti@libero.it

ANGLEŠČINA-ŠPANČINA-FRANCOŠČINA-NEMŠČINA-SLOVENŠČINA-HRVAŠČINA

SLOVENIJA - Reševanje politične krize po padcu Pahorjeve vlade

Po posvetih Türk s strankami predčasne volitve najbolj verjetne

Vse stranke še vedno zagotavljajo, da novega mandatarja ne bodo predlagale

LJUBLJANA - Predsednik republike Danilo Türk se je pred dokončno odločitvijo o rešitvi političnega položaja po padcu vlade Boruta Pahorja včeraj posvetoval s predsedniki večine parlamentarnih strank in vodji poslanskih skupin. Danes opolocni namreč poteč rok, do katerega lahko poslanska skupina, 10 poslancev ali predsednik republike predlagajo novega mandatarja. Dosej so vse stranke zatridle, da tega ne bodo storile, kar pomeni, da so predčasne volitve vse verjetnejša možnost. Posjeta s predsednikom republike so se danes udeležile vse parlamentarne stranke razen SDS, ki je predsedniku le pisno sporočila, naj ne zavlačuje z razpisom predčasnih volitev.

Nekateri ocenjujejo, da so lahko volitve že konec novembra ali v začetku decembra. Pojavila pa se ustavno-pravna dilema, ali lahko predsednik republike parlament razpusti že pred pretekom 30 dni po neizglasovani zaupnici. Ustava namreč določa, da če v roku 30 dni po padcu vlade v DZ ni izvoljen noben drug mandatar in če razrešeni predsednik vlade ne zahaja vnovičnega glasovanja o zaupnici, predsednik republike razpusti parlament.

Vodja poslanske skupine SD Dušan Kumer je Türknu na posvetu ponovil, da se SD zavzema za čim prejšnje predčasne volitve, do katerih je "avtocesta na široko odprt", in da ne bo podprla nobenega novega mandatarja. Volitve bi lahko bile po mnenju SD 4. decembra ali prej. Ob vprašanju, ali lahko še po torku kdo predlaga novega mandatarja, Kumer ocenjuje, da je v roku 30 dni "vse možno", upa pa, da se "ne bodo igrali s to državo, temi razmerami in tem političnim položajem še naprej". Vodja poslancev SD sicer sprašuje, zakaj bi na volitvah zmagal prvak SDS Janez Janša, ter ocenjuje, da je SD močnejši od SDS.

V LDS ne iščejo novega mandatarja in ga tudi ne bodo predlagali, je pred srečanjem s predsednikom vnovič po udarila predsednica LDS Katarina Kresal in napovedala, da bodo Türknu predlagali dogovor o datumu predčasnih volitev. Kot je dejala Kresalova, v LDS dvomijo, da bi kdo predlagal novega mandatarja. Če se bo kdo želel pogovarjati, se bodo, vendar "prav realno" pa to ni, je dejala Kresalova. Srečanja s predsednikom se je udeležil tudi vodja poslanskega kluba LDS Boštjan Sajovic.

Zares je pripravljen na oba možna scenarija, zlasti pa na predčasne volitve, je po posvetu pri Türknu povedal prvak stranke Gregor Golobič. Na drugi scenarij, imenovanje novega mandatarja, po njegovih besedah Zares nima vpliva, če bo do

tega prišlo, pa bodo to možnost proučili. Golobič in vodja poslanske skupine Zares Franco Juri sta predsednika seznanili z opozorili stranke, da se v Sloveniji ne spopadajo samo s politično krizo, ampak tudi s krizo odločanja, kar bo v prihodnje velik problem. Na pravno dilemo, ali lahko predsednik republike razpiše predčasne volitve prej kot v 30 dneh, pa je treba imeti odgovor v tem tednu, očenjuje Golobič.

Tudi po mnenju vodje nepovezanih poslancev Franca Žnidaršiča ni nobenega dvoma, da bomo imeli predčasne volitve.

Prvak DeSUS Karl Erjavec in vodja poslancev stranke Joško Godec sta Türknu povedala, da si v stranki želijo čim prejšnjih predčasnih volitev, ki bi lahko bile konec novembra ali v začetku decembra. Če bi Türk predlagal novega mandatarja, bi o predlogu razmisli, vendar Erjavec iz pogovora pri predsedniku "ni prepričan, da bo Türk kar koli predlagal". Prvak DeSUS je, kot pravi, razumel, da Türk nadaljevanje "politične agonije" ni v interesu. Erjavec je predsedniku včeraj povedal, da v DeSUS ne bodo predlagali mandatarja in da tudi ne bodo podprli nobenega predloga. Le če bi bil to kandidat predsednika republike ali če bi ga predlagala SD, bi predlog proučili.

SLS je na srečanje s Türkom prišel s predlogom za predčasne volitve, ki so po njihovem mnenju trenutno edina rešitev za državo. "Ne smemo izgubljati časa za neke proceduralne zapletne. Vsak dan moramo izkoristiti za to, da čim prej pridemo do volitev, da Slovenija dobi kreabilno in zaupanja vredno vlado," je poudaril predsednik SLS Radovan Žerjav. V SLS ne bi podprli predloga za novega mandatarja.

Prvak SNS Zmago Jelinčič meni, da bodo predčasne volitve verjetno med 13. in 27. novembrom. Kot je novinarjem povedal po posvetu s predsednikom države, zaenkrat ni zagnanega kandidata za mandatarja, vendar "bomo videli, kaj bo jutri".

Tudi poslanca narodnih manjšin Roberto Battelli in Laszlo Göncz sta po posvetu s Türkom izrazila podporo čim prejšnjim predčasnim volitvam.

V zadnjem času se je sicer v javnosti pojavilo več možnih imen za mandatarja. Kot zadnje se je pojavilo ime Gojka Staniča, ki se je ponudil poslanskima skupinama nepovezanih poslancev in Zares, da ga predlagata za mandatarja. Stanič je kandidaturopotrebuje 10 podpisov poslancev, po mnenju Zmaga Jelinčiča (SNS) pa je malo verjetno, da bi jih utegnil zbrati. (STA)

Predsednik Slovenije Danilo Türk se je včeraj o možnostih za rešitev politične krize pogovarjal s predstavniki strank in poslancema manjšin

ARHIV

Aleksander Kamenik pred startom

SEČOVLJE - Včeraj se je na Maratonsko plavanje za Varno hišo Nova znova podal Mariborčan Aleksander Kamenik, ki namerava brez postanka preplavati okoli 90 kilometrov pot ob slovenski obali, od Sečovlja do Debelega rtiča in nazaj.

V vodo je skočil ob 8. uri zjutraj, nekaj pred 13. uro pa je bil že v bližini Fiese. Vreme mu je več kot naklonjeno, morje je bilo mirno, zato je dobro napredoval. Tudi njegovo počutje je bilo dobro.

Kot rečeno, ga čaka približno 90 kilometrov plavanja (odvisno od morskih tokov), v vodi pa bo brez postanka od 30 do 33 ur, seveda odvisno od pogojev. Na cilju v Sečovljah ga pričakujejo danes v popolninskih urah.

Iz Gramozne jame v Ljubljani ukradli kip umirajočega talca

LJUBLJANA - Neznanci so na noči na petek iz Gramozne jame na Tomačevski cesti v Ljubljani ukradli bronasti kip umirajočega talca. Na Policijski upravi Ljubljana so za STA pojasnili, da so prejeli prijavo ter da izvajajo vse ukrepe, da bi storilce izsledili in prijeli. Tiste, ki bi karkoli vedeli o tativni, pa policija naproša, da jim to čim prej sporočijo.

Bronasti kip umirajočega talca, ki se je nahajal zahodno od pokopališča Žale, je delo akademškega kiparja Borisa Kalina iz leta 1967. Vpisan je v register dediščine na ministrstvu za kulturo. Kot so že zapisali na Mestni občini Ljubljana, je kip neprecenljive vrednosti, saj ni znano ali obstajajo kajupi za odlivanje nadomestnega kipa.

GORE - Na zahodnem vrhu K7 (6858 metrov) v gorovju Karakorum

Triindvajsetletnika potegnila novo smer

Luka Stražar in Nejc Marčič uspešna na vrhu, ki so ga leta 2007 prvi osvojili Marko Prezelj, Steve House in Vince Anderson - Nova smer se imenuje Sanjači zlatih jam

LJUBLJANA - Slovenska alpinistična bera je letos še bogatejša za alpinistični podvig v gorovju Karakorum. Triindvajsetletna alpinista Luka Stražar in Nejc Marčič sta se na zahodnem delu gore K7 (6858 metrov), ki se pne nad pakistansko dolino Charakusa, povzpela po novi, prvenstveni smeri, ki sta jo poimenovala Sanjači zlatih jam. Odpravo, ki se je v Pakistan odpravila 15. avgusta, so sestavljali vodja odprave Urban Novak (Alpinistični odsek PD Kamnik) ter člani David Debeljak (Alpinistični odsek Račica), Luka Stražar (Akademski alpinistični odsek iz Ljubljane) in Nejc Marčič (Alpinistični odsek Radovljica). Člani odprave so se iz Pakistana vrnili domov v nedeljo.

Osrednji cilj odprave je bil glavni vrh K7 (6934 metrov), na katerega so se želeli povzpeti v alpskem slogu in po možnosti po novi smeri. Ko so prišli v bazen v dolini Charakusa, je Marčič in Stražar močni steber K7 West (6858 m) padel v oči ter ju polnoma prevzel. Nanj sta v čistem alpskem slogu - hitre in neposredno - na vrh potegnila prvenstveno smer, ki je še druga smer na vrh K7 West. Obe sta vsaj delno slovenski, saj so prvo leta 2007 potegnili Slovenc Marko Prezelj ter Američana Steve House in Vince Anderson.

»Za smer sva porabila štiri dni, večinoma v spodnjem delu je bil led, zgoraj pa skalni skoki, kar je zahvaljuje kombinirano plezanje. Čim bolj sva se posku-

šala držati grebena, ker je ta del precej obešen s seraki. Iz baze sva začela ob 3. uri zjutraj, sledili sta dve uri dostopa po melišču, nato sva začela plezati po strmem snegu in ledu do bivaka na grebenu. Naslednji dan je bil tehnično najzahtevnejši, šlo je za kombinirano plezanje. Bilo je težje od pričakovanega. Ta dan sva prelezala 250 metrov ter postavila bivak na grebenu. Naslednji dan sva ugotovila, da nadaljevanje po zamišljeni smeri z razpoložljivo opremo in v trenutnih razmerah ni mogoče. Zato sva zgornji skalni del obšla po desni strani grebena in nadaljevala pod seraki. Vrh sva dosegla ob 9. uri, nato pa sestopila do prvega bivaka. Naslednji dan sva v slabem vremenu sestopila do baze. Vreme je bilo razen zadnjega dne odlično,« je po prihodu domov za spletno stran Plašinske zvezde Slovenske države Stražar.

»Fantje smo v pogostu brez denarja, tako da smo včasih pravili sanjači zlatih jam,« pa je Marčič v smehu pojasnil, kako so za smer našli svojstveno ime. Oglasil se je tudi vrhunski alpinist Marko Prezelj, ki je fantom čestital, »saj niso sedeli križem rok in so bili res aktivni. Nova smer je odličen dosežek, Charakusa pa ponuja veliko možnosti, zato je izbor optimalne smeri v danih razmerah pomemben. Uspehi mlade generacije me veselijo, saj kažejo na to, da ima klasični alpinizem prihodnost,« je po pisanih spletne strani gore-ljudje.net komentiral Prezelj.

Luka Stražar in Nejc Marčič na arhivskem posnetku

AAO

DEŽELA - Po nedavnem sporu okrog družbe Autovie Venete

Renzo Tondo skuša pomiriti svojo prepirljivo koalicijo

Pričakovanje za današnji predsednikov nastop v deželnih skupščini

VIDEM - Predsednik deželne vlade Renzo Tondo si je vzpel dva dni časa (soboto in nedeljo) za razmislek o situaciji, ki je po prepircu o družbi Autovie Venete nastala v desnosredinski koaliciji. Zaradi tega je odbornik za promet Riccardo Riccardi, kot znano, zagrozil z odstopom, odborniki Lige pa so iz protesta bojkotirali sejo deželnega odbora. Vsi, ki se prepirajo, vsekakor izključujejo politično krizo.

Tondo bo na današnji seji deželne sveta predstavil svoja stališča ne samo o dogajanjih v avtocestni družbi, temveč tudi o hudi gospodarski krizi, ki pesti Italijo in Furlanijo-Julijsko krajino. Predsednik naj bi ob tej priložnosti tudi predstavil svoj načrt za zmanjšanje t.i. stroškov za politiko, vključno z rezi, ki jih Dežela načrtuje v zvezi z manjšimi občinami in pokrajinami.

Demokratska stranka se boji, da bodo prepiri okrog družbe Autovie Venete postavili pod vprašaj gradnjo tretjega pasu na avtocesti od Vileša do Mester. Zato vodja DS v deželnem parlamentu Gianfranco Morettom sprašuje Tonda, kakšna je realna finančna situacija avtocestne družbe mimo razprtij med stranko Ljudstva svobode in Severno ligo. Dela na trasi so se ponekod že pričela, po Morettovem mnenju pa še vedno manjka globalni načrt, zato obstaja nevarnost, da bodo dela »obvisela na polovici«, kot se žal pogosto dogaja v Italiji.

To kar se je prejšnji teden zgodilo na upravnem svetu Autovie Venete, ko sta Liga in UDC glasno nesprotovala imenovanju Enrica Razinija za izvršilnega direktorja družbe, je po mnenju Demokratske stranke neverjetno. Dogajanja upravičeno skrbijo predsednika Autovie Venete Emilia Terpina, ki pojasnjuje, da družba ni privesek deželne uprave, temveč je sestavni del osrednje deželne finančne družbe Friulija, katerega glavni delničar je deželna uprava. Severna liga je kot razlog bojkota seje upravnega sveta Autovie Venete navedla tudi zanje nesprejemljive načrtovane poviske plač za Terpina in Razzinija. Slednji naj bi po novem kot direktor letno dobival 200 tisoč evrov bruto (danes jih dobiva 120 tisoč), Terpinu pa naj bi letni honorar poskočil od 48 tisoč na kar 135 tisoč evrov bruto.

Družba Autovie Venete, ki upravlja avtocesto Trst-Benetke, je kamen spora v deželni politični večini

KROMA

POLITIKA - V pričakovanju prihodnjih upravnih volitev

Senator Ferruccio Saro spet zelo vznemirja Berlusconijevo stranko

VIDEM - Senator Ferruccio Saro je spet razburkal vode v stranki Ljudstva svobode, kar ni prvič in najbrž tudi ne zadnjič. Ko je Forza Italia na pritisk Severne lige leta 2003 namesto Renza Tonda za predsedniško kandidatko FJK izbralo Alessandro Guerro, je Saro iz protesta tudi sam kandidiral. Lani je kot eden redkih v Berlusconijevi stranki opozarjal, da bo odhod Franca Bandellija iz tržaške desne sredine povzročil volitveno katastrofo. Bandelli je na letošnjih tržaških volitvah dobil več kot deset odstotkov glasov, ki so bili najbrž odločilni za zmago Roberta Cosolijija. Bivši zastopnik PSI (Saro izhaja iz te stranke) je imel dvakrat prav, v tretjič gre rado, pravi pregovor.

Saro v teh dneh ponavlja dvoje: prvič, da bi moral Renzo Tondo zamenjati nekatere deželne odbornike, in drugič, da bi moralno Ljudstvo svobode sodelovati z Bandellijevim gibanjem Laltra Trieste, ki se širi po vsej Furlanijo-Julijsko krajini kot neke vrste občanske lista. V naši deželi so namreč prihodnje leto občinske

Senator Ferruccio Saro

Franco Bandelli

volitve, na katerih znajo Bandelli in sodelniki, kot na Tržaškem, »loviti« glasove med tradicionalnimi volicami desne sredine. Vključno z Gorico, kjer še ni znano, če se bo za županski stolček spet potegoval Ettore Romoli, kar je sicer precej verjetno.

Najbolj jezen na Saro je namestnik deželnega koordinatorja

Ljudstva svobode Sergio Dressi, ki grozi, da bo izkušenega senatorja uradno »zatožil« pri strankinem vsedržavnem voditelju Angelinu Alfanu. Zanimivo, da se Dressi ni ničesar naučil od nedavne volitvene katastrofe tržaške desne sredine, Saro pa bo - v to ne dvomimo - prestal tu to politično preizkušnjo.

GORICA - Deželni kongres mladih, ki se zbirajo v stranki Slovenska skupnost

»Mladi lahko premostijo delitve v manjšinik«

Na čelu organizacije sta bila potrjena tajnik Špacapan in predsednik Leban - Pozdravi strankinih predstavnikov, predsednika SSO Štroke in senatorke Blažinove

GORICA - V nedeljo je bil v kulturnem centru Lojze Bratuž drugi deželni kongres Mladih stranke Slovenske skupnosti, ki so se preimenovali v gibanje Mladi za prihodnost. Kongres se je začel s športnim turnirjem, ki je bil deležen lepe udeležbe bodoči iz goriške kot tržaške sekcije, nakar je bil na vrsti osrednji del prireditve. Poleg lepega števila mladih članov organizacije so na kongres prišli predstavniki Slovenskega društva iz Gornjega Kotarja, predstavniki Slovenskega društva Bazovica z Reke, deželnih tajnik SSK Damijan Terpin, deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, pokrajinska predsednica Silvan Primorsig in Sergij Mahnič, pokrajinski tajnik za Tržaško Peter Močnik, števerjanska županja Franka Padovan in goriška občinska svetnica Marinka Korsič.

Po začetni glasbeni točki, za katero je poskrbela dekliška vokalna skupina Bodeča neža, je bila na vrsti izvolitev predsedstva deželnega kongresa, ki so ga sestavljali Jurij Klanjšček, Tina Paljk in Alessandro Počkaj. Prejeli so pozdrave in čestitke. »Mladi ne smejo vreči puške v koruzo. Prav na njih je naloga, da kot aktiven subjekt odločilno prispevajo k prepotrebni družbeno – politični spremembam,« je v pisnem pozdravu zapisala senatorka Tamara Blažina. Deželni predsednik SSO Drago Štoka je opozoril, »da moramo v teh časih biti posebej budni tu-

di in političnem življenju naše skupnosti, saj bi brez te aktivne slovenske politike lahko kaj kmalu bili orodje v rokah drugih in torej okrnjeni v svojih narodnih in demokratičnih vrednotah.« Prejeli so tudi pozdrave vodilnih članov SSK.

»Trst in Gorica morata biti složna, možnosti rasti lahko najdemo le s skupnimi močmi. Kajti nismo kot pande, zaščitenega vrsta, temveč smo dodana vrednost temu teritoriju,« je dejal Gabrovec.

Sledilo je poročilo deželnega tajnika Tomaža Špacapana, ki je v svojem posegu dejal, »da je načelo odprtosti in širokih pogledov, druženja mladih Slovencev ne glede na politično usmerjenost glavno načelo Mladih SSK. Prepričani smo, da samo mladi lahko res premostimo stare ideološke kalupe, ki preveč časa težijo naši manjšini. Mladi moramo premagati delitve, privabiti slovenske dije, športnike, skavte in tabornike, glasbenike, da se vsi skupaj zavedamo katera je prava pot za naprej,« je poudaril Špacapan.

Po volitvah deželnega in nadzornega odbora sta bila tajnik Špacapan in predsednik Simon Peter Leban potrjena na dosedanjih funkcijah še za obdobje dveh let. Odobren je bil tudi nov statut, s katerim si je organizacija dala skupno ime Mladi za Prihodnost ter bolje organizirano deželno vodstvo.

Novo deželno vodstvo mladih stranke Slovenske skupnosti, ki je bilo izvoljeno na nedeljskem kongresu

HRVAŠKA

Sanader v težavah tudi zaradi Mola

ZAGREB - Mandatno-imunitetna komisija hrvaškega sabora je včeraj vnovič odvzela poslansko imuniteto bivšemu hrvaškemu premierju Ivu Sanaderju. Odzem je zahteval Urad za boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu (Uškok), ki Sanaderja obtožuje, da sta se "z osebo na visokem položaju v upravi Mola" dogovorila, da bo za 10 milijonov evrov storil vse za sprejetje sprememb in dopolnil pogodbe o medsebojnih odnosih delničarjev, s katerimi bi Hrvaška neutemeljeno zagotovila madžarski družbi prevladujoč vpliv v naftni družbi INA.

Uskok dodaja, da se je Sanader dogovoril, da bo za omenjeno vsoto zagotovil tudi pogodbo o ločitvi plinskega poslovanja iz INA oz. izločitev tiste dela plinskega poslovanja, ki ustvarja izgube. Izločeni del INA naj bi prevzel Hrvaška. Dogovori naj bi potekali v Zagrebu in Budimpešti med Sanaderjevim premierskim mandatom v začetku leta 2008. Gre za drugo obtožnico proti Sanaderju na Hrvaškem.

Hrvaški mediji poudarjajo, da je oseba iz madžarske naftne družbe, ki naj bi plačala 10 milijonov evrov Sanaderju, predsednik uprave Mola Zsolt Hernadi. Hrvaško tožilstvo je prejšnji teden izročilo glavnemu madžarskemu tožilcu Petru Poltu dokumentacijo z dokazi proti Hernadiju zaradi izvajanja postopka na Madžarskem.

Članica Sanaderjeve odvetniške ekipe Jadranska Sloković pa je včeraj za hrvaške medije izjavila, da bodo vztrajali na trditvah, da tožilstvo nima konkretnih dokazov, da bi Sanader sprejel podkupnine. Sanaderjeva obramba trdi, da celotni primer temelji na podlagi pričanja lastnika kemične družbe Dioki in Novega lista, Roberta Ježiča, ki je pričal, da je madžarska družba preko podjetja na Cipru nakazala spornih pet milijonov evrov za Sanaderja na Ježičev račun v Švici. Slokovićeva je ponovila, da je Ježič z omenjenim pričevanjem poskusil izboljšati svoj položaj pri vrsti drugih preiskav zaradi njegove domnevne vpletjenosti v kazniva dejanja.

Odvetniki bivšega premierja so tudi v primeru prve obtožnice proti Sanaderju opozorili na pomanjkanje dokazov. Tožilstvo ga bremenii vojnega dobičkarstva, ker naj bi v času vojne na Hrvaškem prejel približno pol milijona evrov nelegitime provizije za posredovanje pri odobritvi posojila Hypo Alpe Adria Banke hrvaški vladil leta 1995.

Kot so včeraj sporočili z zagrebškega sodišča, bodo prvo obtožnico proti Sanaderju 30. obravnavali septembra. (STA)

RIM - Čeprav ga ni izrecno imenoval, je bila ostra kritika namenjena Berlusconija

Kardinal Bagnasco obsodil moralno korupcijo v politiki

Minister Brunetta ponovno izzval plaz kritičnih reakcij - Tudi Maroni s sodniki in opozicijo

RIM - Predsednik škofovske konference Angelo Bagnasco je včeraj na zasedanju sveta škofov izrekel težke ocene na račun moralne korupcije v italijanski politiki. Berlusconija ni izrecno imenoval, vsem pa je bilo jasno, na koga je ciljal, ko je govoril o razuzdanem obnašanju in neprimernih razmerjih. Bagnasco je še menil, da določen živiljenjski slog ni sprejemljiv za dostojanstvo oseb in še manj za ugled inštucij. Zato je potrebna temeljita prevetritev političnega ozračja.

Bagnasco je tudi odgovoril na kritike katoliške baze, ki odnevajo na spletu in v škofjskih glasilih, zaradi molka cerkvene hierarhije na račun Berlusconijevega obnašanja. Bagnasco je zavrnil te kritike, rekoč, da je cerkev vselej obsojala »pan-seksualizem in amoralni relativizem«.

Predsednik škofovske konference je kritiziral tudi pomanjkanje resnega boja proti davčnim utajam. »Vtis imamo, da se doslej ni naredilo vse, kar bi bilo treba, proti temu družbenemu tumorju,« je dejal, pri tem pa zavrnil kritike na fiskalne privilegije verskih ustanov. »Zase cerkveni može ne potrebuje veliko, v ostalem pa zaupamo v zakone in modrost ljudi.«

Italijansko politično javnost pa je v dneh, ko se desnosredinska večina pravila na parlamentarni spopad o nezaupnici ministru za kmetijstvo Saveriu Romanu, ki je osumljen sodelovanja z mafijo, včeraj razburil tudi minister za javno upravo Renato Brunetta z napovedjo, da naj bi v okviru ukrepov za spodbujanje gospodarske rasti, odpravili obvezo za podjetja, ki sklepajo pogodbe z javno upravo, da predstavijo t.i. protimafija potrdila. »Eden od vitaminov, ki so potrebni za gospodarsko rast, je poenostavitev birokracije,« je to utemeljil minister in napovedal odpravo vseh potrdil, ki jih morajo občani in podjetja predstaviti v odnosih z javno upravo. Stranke naj bi vložile samopotrde, nakar naj bi si javna uprava sama priskrbela potrdilo v pristojnjem uradu. Papirnata potrdila bo še naprej potrebno le v odnosih med privatniki.

Brunettova napoved je izzvala plaz kritik iz opozicije, sodstva, civilne družbe in celo iz vladnih vrst. Minister za notranje zadeve Roberto Maroni je namreč pojasnil, da »norm o protimafijah potrdili ni mogoče spremintati, ker je to nezamenljiv instrument v boju proti organiziranemu kriminalu in zločinskim infiltracijam v zakupe javnih del«.

Veliko ostrejši so bili odzivi opozicije. Podpredsednik poslancev DS Michele Ventura meni, da je Brunetta pokazal, kako namerava vlada spodbujati go-

spodarsko rast: z gesлом »manj legalnosti za vse«. Načelnik Italije vrednot v protimafiji parlamentarni komisiji Luigi Li Gotti je ironiziral: »S Cosentinom in Romanom je mafija očitno del vladne koalicije, zato je Brunetta dosleden. Če mafije osumljen minister lahko z blagoslovom notranjega ministra še naprej sedi v vladni, zakaj bi morala podjetja pri perifernih uradih istega ministrstva spravljati za protimafija potrdila?«

Načelnik državnega tožilstva proti mafiji Piero Grasso je spomnil, da je bil pred kratkim odobren kodeks norm proti mafiji, ki podrobno ureja tudi vlaganje potrdil. Tožilec v Palermu Antonio Ingroia meni, da je poenostavitev birokracije dobrodošla, ne sme pa prizadeti instrumentov za predhodno kontrolo zoper mafiske infiltracije. Tudi duhovnik Luigi Ciotti, ustanovitelj združenja Libera, je kritičen. »Potrdila niso čarobna palica v boju proti mafiji,« ugotavlja, »v mnogih primerih pa so omogočila predhodno kontrolo nad poskusi mafiskih interesov, da bi si prilastili javne zakupe. Brunettov predlog je nesmiseln, ker ne bi poenostavil, temveč še bolj zakomplikiral delo javne uprave, ki se že sooča s krčenjem sredstev in osebjem.«

Sodnik Antonello Ardituro z direkcije za boj proti mafiji v Neaplju ocenjuje, da bi Brunettova poteza bila korak nazaj v boju proti organiziranemu kriminalu. »Namesto odprave potrdil bi bilo treba ukreniti prav nasprotno: zaostri kontrolo, tako da preverjanje o vpletetnosti podjetij v mafiskske posle ne bo samo formalno temveč vsebinsko. Za to pa je treba investirati v informatizacijo javne uprave. Le če bodo sile javnega reda sposobne s sodobnimi informatskimi instrumenti hitro pridobiti informacije o osumljenih podjetjih, bo boj proti mafiji lahko učinkovit.«

Minister Brunetta je na kritike odvrl, da potrdila ne bodo izginila. »Odpravljeno bo le breme na račun podjetij, da jih predstavijo, javna uprava pa bo vseeno poskrbela za informacije, s katerimi že razpolaga.« A tudi na to izvajanje ima dr. Ardituro pripombo. »Minister se moti. Javna uprava teh informacij nima zbranih, saj je prav prošnja za izdajo protimafjskega potrdila povod za začetek preiskave, ki vzame v poštev vse dejavnosti dotednega podjetja do trenutka predložitve prošnje. Odprava potrdil ne bi ničesar poenostavila, prav nasprotno, zakomplikirala bi delo javne uprave in zmanjšala učinkovitost boja proti organiziranemu kriminalu.«

Predsednik Italijanske škofovske konference kardinal Angelo Bagnasco je včeraj ostromo obsodil moralno korupcijo v italijanski politiki in, čeprav ga ni izrecno imenoval, napadel premierja Berlusconija

ANSA

BOCEN - Predsednik Pokrajine ima 70 let

Durnwalder praznoval ob glasnih polemikah

BOCEN - Predsednik bocenske pokrajinske uprave Luis Durnwalder je zelo razkošnim slavjem v nekem gradu nad Meranom (povabljenec je bilo petsto) praznoval 70-letnico. Slavljenc, ki že 22 let vodi južnotirolsko pokrajino, je ob tej priložnosti izrazil željo, da bi Južna Tirolska postala vse bolj domovina Nemcev, Ladincev in Italijanov. Praznika ob njegovem rojstnem dnevu so se udeležili zastopniki vseh strank, iz Trenta pa je prišel predsednik tamkajšnje pokrajine Lorenzo Dellai, ki je osebni prijatelj slavljenca. Skupina pristašev Južnotirolske ljudske stranke (SVP) je Durnwalderju izdelala kip in mu ga darovala.

Takšen način praznovanje rojstnega dne je naletelo na pomislike tudi v sami SVP. Njen senator Oskar Peterlini govoril o neprimerni prireditvi, pomislekom nekaterih strankarskih predstavnikov in članov Durnwalderjevega kipa, pa tukšnemu darilu ne vidi nič slabega, saj je šlo za osebno in ne za institucionalno darilo, pravi.

LUIS DURNWALDER

bocenski časnik in italijanskem jeziku Alto Adige na prvi strani negativno komentiral takšno razkošje v času vse hujše gospodarske krize. Na račun Durnwalderja je slišati očitke o kulturni osebnosti.

»Če bi bil jaz Durnwalder, govorito ne bi sprejel v dar kipa,« pravi evroposlanec SVP Herbert Dorfmann. Hans Berger, eden pobudnikov Durnwalderjevega kipa, pa tukšnemu darilu ne vidi nič slabega, saj je šlo za osebno in ne za institucionalno darilo, pravi.

POHOD PERUGIA-ASSISI - 200 tisoč mirovnikov po sledeh Alda Capitini

Množičen poziv k družbeni pravičnosti in proti potratni denarju za oboroževanje

PERUGIA - Dolga pisana kača ljudi je z maveričnimi stavami in transparenti v nedeljo povezala 24 km oddaljeni Perugio in Assisi na jubilejnem mirovninskem pohodu, za katerega je pred natanko 50 leti dal pobudo mirovnik Aldo Capitini. Od takrat se pohodi na pobudo vsedržavnega Omizja za mir in Koordinacije krajevnih uprav za mir in sožitje med narodi vrstijo približno vsaki dve leti. Capitinijeva »stvarna utopija« je tudi letos priklicala ljudi od vseposod. Po oceni pobudnikov jih je bilo vsaj 200 tisoč. Dosti je bilo mladih, ki so se zbrali že nekaj dni prej na mitingu Tisoč mladih za mir, na katerem je sodelovalo vsaj 4 tisoč mladih. Podparek je bil na kulturi nenasilja, legalnosti in pravičnosti, kot so poudarili, saj brez tega prihaja do krivic, nasilja in vojn.

Z mitinga mladih je izšel poziv k priznanju palestinske države, saj je danes palestinski narod tisti, ki doživlja najhujšo zgodovinsko krivico. Prav tako so udeleženci pohoda pozvali k osvoboditvi v Darfurju ugrabljenega kooperanta Emergency Francesca Azzaraja.

Pohoda so se udeležili tudi mnogi javni upravitelji in nekateri politiki levice kot so Rosy Bindi, Nichi Vendola, Angelo Bonelli, Leoluca Orlando, Paolo Ferrero. Med drugim so pozvali vlado naj po zgledu Nemčije in nekaterih drugih držav začne s krčenjem tistih javnih izdatkov, ki so najmanj potreben, to je pri vojaških misijah v tujini in stroških za oboroževanje. Ogromne vsote, ki gredo v orožje, je smotrnejše vlagati v socialno, izobraževanje, raziskovanje, so poudarili.

Po 50 letih je mirovniški pohod še vedno mladostno zagnan

PARMA - Korupcija

Občinska uprava v zvezi z upravljanjem menz v primežu nove podkupninske afere

PARMA - Policia je zaradi suma korupcije pri upravljanju šolskih menz in otroških vrtcev nataknila lisice občinskemu odborniku za vzgojne storitve in Berniniju (Ljudstvo svobode). Z njim je šel v zapor tudi Paolo Signorini, njegova desna roka in nekdanji koordinator stranke Forza Italia v Parmi. V zaporu je tudi podjetnik Mauro Tarana, v hišnem priporu pa podjetnik Antonio Martelli.

Četrterica je osumljena korupcije pri oskrbi šolskih menz. Preiskava se je začela 11. februarja letos, ko je podjetje Camst javilo policiji, da jih je Signorini izsiljeval. Zahteval je denar za podaljšanje pogodbe za dobavo hrane in menzah. Drugo podjetje, Copra iz Piocene, last Maura Tarane, je menda pristalo na izsiljevanje. Denar so morali izročiti nekemu športnemu društvu, slednje pa je z 8 tisoč evri »sponsoriziralo« Signorinija in Berninija.

Odbornik Bernini naj bi - seveda proti plačilu - tudi naredil uslužbo gradbeniku Antoniju Martelliju, s tem da je spremenil namembnost neke stavbe v gradnji, zato da so vanjo vselili otroški vrtci. Bernini je tudi osumljen, da je prijatelji dodelil konzulenco in da je posredoval za razveljavitev 90 prometnih glob nekemu sorodniku. Državni pravnik Gerardo Laguardia, ki je podpisal naloge za aretacije, je dejal, da je sramotno špekulirati na hrani otrok v vrtcih.

V Parmi so že pred tremi meseci aretirali načelnika mestne policije, dva vodilna funkcionarja občine zelo bližu županu Pietru Vignaliju, in vrsto podjetnikov. Od takrat se v mestu vrstijo demonstracije razjarjenih občanov, ki zahtevajo odstop celotne uprave. Pričakovati je, da se bodo sedaj protesti še okreplili.

Kdo je hujši grešnik: Vendola ali Berlusconi?

RIM - Medtem ko se je predsednik škofovske konference kardinal Bagnasco včeraj končno oglasil na račun nemoralnega obnašanja predsednika vlade, pa je upokojeni škof iz Grossetta, 82-letni Giacomo Babini, podal povsem drugačno vizijo o moralnosti in spolnosti. Zanj je istospolnost Nichija Vendole hujši greh kot pa nebrzданo spolno občevanje premierja Silvia Berlusconije. Istospolna razmerja so namreč izredno hud greh proti naravi, razlagajo škof Babini, ki je tudi preprican, da bi bilo treba preveriti, »ali je Berlusconi res zgrešil hude stvari in bakhalanje. Ni pojmljivo, da bi nekoga obsodili samo na osnovi govoric. Če pride Berlusconi, bomo v težavah. Ni najboljši, toda za njim ne vidim pravih politikov,« je prispeval msgr. Babini, ki je sicer znan po svojih ostrih stališčih do homoseksualcev, pa tudi do judov in muslimanov.

Družba Eni ponovno začela s proizvodnjo nafte v Libiji

MILAN - Italijanski energetski gigant v državni lasti Eni je sporočil, da so več mesecov po začetku nemirov v Libiji ponovno začeli s proizvodnjo nafte v Libiji. Eni deluje v Libiji od leta 1959 in naj bi bil največji tuji investitor na področju proizvodnje ogljikovodikov. Italija je v minulih letih zgradila tesne odnose s svojo nekdanjo kolonijo, ki so dosegli vrhunc leta 2008 s podpisom pogodbe o prijateljstvu med premierom Silvijom Berlusconijem in takratnim libijskim voditeljem Moamerjem Gadafijem. Marca letos je Italija prekinila pogodbo in se pridružila Natovi operaciji v Libiji proti Gadafijevim silam.

Umrl risar in izdajatelj stripov Sergio Bonelli

MILAN - Včeraj dopoldne je v bolnišnici San Gerardo v Monzi umrl risar in založnik stripov Sergio Bonelli, ki je med drugim ustvaril stripovskega junaka Zagorja. Bonelli, ki se je rodil leta 1932 v Milanu, je bil sin Giana Luijija Bonelli, ustvarjalca Texa Willeria in številnih drugih likov. Da bi se oddalil od očetovega ustvarjanja, je Sergio Bonelli najprej risal pod imenom Guido Nolitta. Leta 1958 pa je ustvaril svoj prvi lik, Un ragazzo del Far West. Leta 1960 je spoznal ilustratorja Galliena Ferrija, s katerim sta leta pozneje ustvarila lik Zagorja Te-Neja, »gozdne duha s sekiro«. Koncem 80. se je »rodil« Dylan Dog, stripovski lik, ki je lani zaživel tudi na filmskem platnu, a ni navdušil ne kritikov ne občinstva. Bil je predsednik založbe Sergio Bonelli Editore (nekoč CEPIM), največjega italijanskega izdajatelja stripov, pri katerem izhajajo tudi Tex, Dylan Dog, Mister No in številni drugi.

OBČINA TRST - Občinska uprava predstavila svoj cilj

Ločeno zbiranje odpadkov: od sedanjih 22 na 65 odstotkov

Nameščenih 190 ekoloških otokov - Cela vrsta novih služb za zbiranje kartonov in organskih odpadkov

UMBERTO LAURENI
KROMA

Eколоški otok v Križu
KROMA

Tržaška občina zamuja z ločenim zbiranjem odpadkov. In to kar krepko. Letno povprečje ločeno zbranih odpadkov znaša skromnih 22 odstotkov. Malo v primerjavi z rezultati, ki jih beležijo v okoliških občinah. In predvsem: daleč od zahtev vsevravnih norm o ločenem zbiranju odpadkov.

Cosolinijeva občinska uprava je pododelovala zaostanek, ki ga je na tem področju nakopicila prejšnja, desnosredinska uprava. Prejšnjega župana Roberta Dipiazzo je bolj kot ločeno zbiranje odpadkov zanimalo polno delovanje sežigalnice, v smislu: čim več odpadkov je sežigalnica sežigala, tem več dobička je pri tem imel njen upravitelj, podjetje AcegasAps, in posledično, prek dividenda, tržaška občina, je na včerajšnji tiskovni konferenci pojasnil občinski odbornik za gospodarski razvoj in za odnos s soudeleženimi podjetji Fabio Omero. Državne zakone pa je treba spoštovati, zato je bi-

la desnosredinska uprava preteklo pomoč dejansko »prisiljena« namestiti nove tako imenovane ekološke otoke za ločeno zbiranje stekla, papirja, plastenik in pločevine. Prvotnim štiridesetim je bilo dodanih še 150, tako ima sedaj kar 82 odstotkov tržaških občanov ekološki otok na dometu 300 metrov, je sporočil občinski odbornik za Okolje Umberto Laurenzi. Ti občani bodo morali obvezno ločeno zbirati in odlagati odpadke v posemne zabojojnice, ker tako predvideva veljavni pravilnik javne čistoče.

Vprašanje odpadkov je v domeni občine, pokrajine in - operativno - podjetja AcegasAps. Vsi trije subjekti so pred časom nastavili program v dvanaestih točkah, na podlagi katerega naj bi v letu ali dveh ločeno zbiranje odpadkov poskočilo od sedanjih 22 odstotkov na solidnih 65. Laurenzi je predstavil nekaj sprejetih ukrepov.

Nastavljen je bil projekt za ločeno zbiranje kartonov in druge sorte embala-

že, ki jih odlagajo trgovine in javni lokalci. Ti so doslej tlačili tovrstno embalažo v rumene zabojojnice za zbiranje papirja. Nekaj škatel kartonov je bilo dovolj, da v zabojojnici ni bilo več prostora. Občinska uprava se je zato odločila, da bo omogočila zbiranje kartona in embalaže na zbirnih mestih na ulicah. Ob nekaterih avtobusnih postajališčih bodo na cestišču zarisani rumen kvadratasti prostor, označen s črkami SRC (servizio raccolta cartoni - služba za zbiranje kartonov). Tja bodo lahko upravitelji trgovin v javnih lokalov odlagali kartone in drugo embalažo, in sicer med 19.30 in 20. uro. Po tej uri bo tovornjak AcegasAps obšel ta zbirna mesta in odpeljal odrabljeno. Na ta način naj bi povečali ločeno zbiranje odpadkov za 4 odstotke, je ocenil Laurenzi.

Drugo novo službo predstavlja zbiranje zelenja po domovih. V tržaški občini je kakih 5 tisoč hiš opremljenih z vrtom ali zeleno površino. Ob košnji, sečnji ali

ureditvi živih mej bodo lahko občani telefonko poklicali podjetje AcegasAps, ta bo s tovornjakom odpeljala posekano ali pokoseno zelenje. S tem bi se ločeno zbiranje povečalo za dodatne 3 odstotke.

Nova bo tudi služba zbiranja odpadkov po vrat do vrat. Službo bodo najprej preizkusili pri velikih stanovanjskih kompleksih, kot je na primer tisti na Mlari, zatem pa jo razširili še na druge. Pri velikih podjetjih in ustanovah pa bodo začeli z zbiranjem papirja, plastike, stekla in pločevine, da bi tudi ta odpadni material prispeval k zvišanju odstotka ločeno zbranih odpadkov.

Nazadnje bodo posvetili pozornost še organskim odpadkom. V teku prihodnjega leta se bo začelo zbiranje teh odpadkov pri menzah, restavracijah, tržnicah, trgovinah z zelenjavo. Tudi to naj bi prispevalo svoje za dosego 65-odstotnega ločenega zbiranja odpadkov. M.K.

OBČINE Morje-Kras: sodelovanje in varčevanje

Berlusconijeva vlada skuša ukiniti majhne občine, da bi tako država nekaj privarčevala? Okoliške občine tržaške pokrajine ji na ta nesposameten in zgrešen ukrep odgovarjajo s konkretno racionalizacijo in krčenjem stroškov, imenovanim Morje-Kras.

Občine Milje, Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik in Repentabor so že pred dvema letoma ustanovile medobčinsko združenje, imenovano Morje-Kras, ki omogoča, pred raznih konvencij, konkretно in predvsem varčno sodelovanje. Občine so se v bistvu odločile za številne skupne službe in servise, tako je strošek porazdeljen med več subjekti, kar pomeni, da stanejo usluge teh služb posamezno občino manj, kot če bi službe občina sama opravljala.

Medobčinsko združenje ima skupno službo za ozemlje, skupno okenca za občane, skupno službo za komunikacije, skupno službo za osebje, za davke in za informatiko. Poleg tega je projekt Morje-Kras omogočil nastanek pomembnega organa: skupščine županov. Župani okoliških občin se periodično sestajajo in skupaj obravnavajo teme, ki so odločilnega pomena za razvoj okoliškega ozemlja. Tako je bilo med drugim mogoče sistemsko predstaviti ozemlje občin za turistično promocijo, poleg številnih drugih posegov in ukrepov v korist krajevnega prebivalstva.

Ne gre pozabiti, da sodi Morje-Kras med kakih 40 medobčinskih združenj na ozemlju Furlanije-Julijske krajine, ki so v zadnjih letih zagotovile smotrovno upravljanje javnega denarja.

Župani občin tržaške pokrajine, združenih v projektu Morje-Kras zato nasprotujejo spornemu gospodarskemu ukrepu in pozivajo vlado, naj spremeni tiste točke vladnega odloka, ki bi hudo prizadeli majhne občine.

OBČINA TRST - 18. kampanja Rožnati trak

Oktober mesec prevencije raka

4. oktobra debata o novostih pri mamografiji - V roza barvo osvetljeni spomeniki, da bi pritegnili pozornost na bolezni

Rak na dojki je najpogosteje maligna oblika obolenja pri ženskah. Vzrok za nastanek ni znan, poznani pa so številni dejavniki, ki vplivajo na nastanek tovrstne bolezni. Italijanska liga za boj proti raku (LILT) si že vrsto let prizadeva za prevencijo raka. Letos bo na njeno pobudo v mesecu oktobru stekla že 18. kampanja Rožnati trak (Nastro rosa), ki so jo predstavili včeraj na tržaškem županstvu in se bo odvijala po celi Italiji. Obraz bo letoski kampanji posodil italijanska plavalka in olimpijska prvakinja Federica Pellegrini.

Dejavnosti za promocijo in povečanje občutljivosti do prevencije raka bodo stekle v oktobru, v sredo, 4. oktobra ob 18. uri bo v dvorani tržaškega občinskega sveta javna debata o prednostih, novostih in neugodnostih mamografije, ki je najzanesljivejša in najbolj natančna metoda za ugotavljanje raka na dojki. Sledil bo ogled Galerije županov, ki ga je uredila Beatrice Malusà. V okviru pobude vsako leto v Italiji osvetlijo z roza barvo nekatere spomenike, s tem želijo pritegniti pozornost in povečati občutljivost občanov do prevencije. V Trstu bodo v ta namen osvetlili kip Karla VI habsburškega, ki že od leta 1728 stoji na Velikem trgu. Ob tem bo še nastopila Ornella Serafini s predstavo »Storie di emozioni... in strada«.

Na včerajšnji tiskovni konferenci so izpostavili predvsem sinergijo med svetom inštitucij in drugimi organizacijami, ki so združile moči za uresničitev tega hvalevrednega projekta. Poleg občinskih in pokrajinskih oblasti so pobudi pristopili še onkološki center tržaškega zdravstvenega podjetja, bolnišniško podjetje, tržaška zdravniška zbornica in fakulteta za medicino in kirurgijo tržaške univerze. Iz posegov predstavnikov sodelujočih organizacij je prisla na dan le ena misel, ki so jo vsi izpostavili: »Danes lahko govorimo

Utrinek z včerajšnje tiskovne konference na tržaškem županstvu

Spremenjeni progi avtobusov št. 30 in 38

Podjetje Trieste Trasporti sporoča, da bo proga avtobusa št. 30 za nekaj tednov spremenjena. Ulica San Giorgio (kjer je sedež Generalnega konzulata Republike Slovenije) je zaradi vzdrževalnih del zaprta za promet, dela bodo predvidoma trajala 17 dni. Avtobus št. 30 bo v smeri proti Ul. Locchi peljal po mestnem nabrežju vso do postaje pri Sv. Andreju, nato pa po ulicah Hermet, Franca in Colautti. Začasno je zaprt za promet tudi del Ulice Bonomea med ulicama Carmelitani in Cividale. Avtobus št. 38 bo zatorej za nekaj dni vozil s Trga Oberdan po Ulici Commerciale in Openski cesti do obeliska ter po Ul. Bonomea navzdol do vogala z Ul. Cividale, kjer bo začasna končna postaja.

Podjetje Trieste Trasporti nudi

vse informacije na brezplačni telefonski številki 800-016675 ter

na spletni strani www.triestetransporti.it.

V ponedeljek stavka avtobusov

V ponedeljek, 3. oktobra, bodo krajevni prevozi nekoliko okrnjeni zaradi stavke. Deželno tajništvo sindikata USB je pristopilo k 24-urni stavki. S tem poziva vlado, naj poskrbi za nujne investicije v tem sektorju. Avtobusi bodo vsekakor redno vozili med 6. in 9. ter med 13. in 16. uro.

OBČINA TRST - V muzeju Revoltella srečanje šol ob evropskem dnevu jezikov

Mladi in manj mladi, pozor: Za učenje jezikov ni nikoli prepozno

Projekti in glasbeni nastopi štirih šol - Na liceju Prešeren predavanje in nastop

Za učenje jezikov ni nikoli prepozno, saj jezik služijo ljudem, da se spoznavejo in razumevajo, služijo torej dialogu in so tako sredstvo miru. To je bila osrednja misel včerajšnjega srečanja, ki ga je Urad za Evropo Občine Trst priredil dopoldne v avditoriju muzeja Revoltella ob evropskem dnevu jezikov, dogodku, ki že desetič poteka na pobudo Evropske unije in Sveta Evrope.

Evropska unija predstavlja namreč pravo jezikovno zakladnico, saj je uradnih jezikov kar 23, obstaja pa tudi več kot šestdeset krajevnih skupnosti, ki govorijo kak regionalni ali manjšinski jezik. Da bi opozorili na to bogastvo in ga ovrednotili, sta EU in Svet Evrope določili 26. september za dan obhajanja evropskih jezikov z trojnim ciljem: spodbuditi v javnosti občutljivost za večjezičnost v Evropi, gojiti kulturno in jezikovno raznolikost ter spodbujati vse, tako mlade kot manje mlade, k učenju jezikov.

K pobudi se je že pred leti pridružila Občina Trst s svojim Uradom za Evropo (Europe Direct), katerega pripadniki obiskujejo šole in nudijo zainteresiranim informativno gradivo v evropskih jezikih (tudi v slovenščini), poleg tega vsako leto na ta dan priredijo večjo pobudo, vse to pa s ciljem, kot je na včerajšnjem srečanju dejal vodja urada Andrea Brunetti, da vzgojijo evropske državljane in dajo ljudem razumeti, kaj to pomeni. V svojem pozdravu pa se je tržaška podžupanja Fabiana Martini navezala na knjigo Lettera a una professorella (Pismo profesorici), ki je nastala v okviru znamenite šole iz Barbiane, ki jo je v 60. letih prejšnjega stoletja vodil duhovnik Lorenzo Milani, v kateri se med drugim poudarja tudi pomen učenja tujih jezikov, kar lahko pomaga revnim, da se organizirajo.

Srečanje v muzeju Revoltella je bilo namenjeno mladim, ki obiskujejo nižje srednje šole v Trstu oz. Furlaniji Julijski krajini, ki so bili sočasno tudi glavni protagonisti. To velja predvsem za večstopenjsko šolo iz Fagagne v Furlaniji, katere dijaki in profesorji so predstavili krajšo predstavo v nemškem jeziku, s katero so se svojčas udeležili natečaja v priredbi Goethe Instituta iz Turina. Ključno vlogo igra tu glasba, s pomočjo katere različni jeziki, ki se prej niso sporazumevali, lahko posredujejo sporočilo harmonije.

Drugi projekt, s katerim se je občinstvo seznanilo, pa so pripravili na tržaški nižji srednji šoli Corsi: gre za krajši video posnetek, namenjen mladim tujcem, z naslovom Deset slik v desetih minutah, v katerem dijaki te šole v nemškem jeziku na izviren način predstavijo deset umeđin, ki jih hranijo v muzeju Revoltella (med temi tudi delo Josipa Tomincia), v dokaz, da se slikarske umetnine lahko »berijo« na različne načine. Posnetek je šola pripravila v sodelovanju z muzejem Revoltella in tržaškim Goethe Institutom.

Protagonisti dopoldneva so bili tudi mladi pevci zborov slovenske osnovne šole Ivana Grbca-Marice Gregorič-Stepančič iz Škednja in italijanske nižje srednje šole Codermatz, ki so občinstvu postregli z vrsto pesmi v slovenščini, portugalščini in španščini, medtem ko je pesnica Esther Gratton brala misli o miru v različnih jezikih v okviru projekta Comunicare con un sorriso (Sporočati z nasmehom).

Evropski dan jezikov pa so včeraj obhajali tudi na Liceju Franceta Prešerena, kjer so ob tej priložnosti praznovanje združili z obhajanjem evropskega dneva medkulturnega dialoga, ki ga v Evropski uniji obhajamo 29. septembra, se pravi v četrtek. V ta namen so medse povabili teologinjo, turistično vodičko, novinarico in popotnico Andrejo Rustja, ki je dijakom četrtega in petega letnika vseh smeri govorila o Inuitih, se pravi o Eskimih s polarnega severa. Dijaki vseh razredov jezikovnega liceja ter tisti, ki obiskujejo četrtri letnik klasične smeri in smeri uporabnih znanosti, pa so se na koncu zbrali v telovadnici in prisostvovali nastopu ruske folklorne skupine Rodnik. (iz)

Na srečanju v muzeju Revoltella so nastopili tudi mali pevci OŠ Grbec-Stepančič iz Škednja
KROMA

POKRAJINA - Včeraj predstavitev **Gabriella Lugarà nova generalna tajnica**

Pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat je včeraj predstavila javnosti novo generalno tajnico. To je Gabriella Lugarà, ki je bila v tej funkciji že zaposlena na Občini Gradež, še prej pa na občinah Milje, Doberdob in Številnih drugih v deželi FJK. Lugarjeva je strokovnjakinja v adminis-

trativnem pravu in pravu lokalnih ustanov, bila je tudi direktorica agencije Areran. Na pokrajini bo poleg generalnega tajništva zadolžena tudi za koordinacijo raznih vodij in bo skrbeła tudi za institucionalne zadeve, predstavnštva, pogodbne in dražbe ter za zaščito pravice do zasebnosti.

DOLINA - Skp **Ota: Kako je s parkiriščem centra Klabjan?**

Občinski svetnik Stranke komunistične prenove v dolinskem občinskem svetu Igor Ota je vložil svetniško vprašanje v zvezi s parkiriščem občinskega športnega centra Silvana Klabjan v Dolini.

Ota ugotavlja, da je med 11. in 12. avgustom požar poškodoval, poleg kamionov za odnašanje odpadkov, tudi zunanje zidove in šipe športne dvorane, poleg tega pa je spremembu namembnosti parkirišča obremenjujoča za uporabnike. Zato Ota sprašuje dolinsko županjo Fulvio Premolin, ali so v fazi iskanja ustreznega prostora za začasno premestitev parkirišča za vozila za odnašanje odpadkov iz občinskega zbirnega centra vzel v poštev tudi alternativne lokacije in zakaj je izbira padla na parkirišče centra Klabjan. Dalje sprašuje, ali je bil s tem pravčasno seznanjen upravitelj centra (A.S.D. Breg) in ali so bile ustrezno izpeljane protipožarne in varnostne kontrole. Ota želi še izvedeti, ali bo nastala škoda na katerikoli način oškodovala uporabnike centra.

Cosolini danes na tržaški univerzi

Tržaški župan Roberto Cosolini bo danes skupaj z odbornico za šolstvo, univerzo in raziskovanje Antonello Grim obiskal Univerzo v Trstu. Šlo bo za prvi Cosolinijev obisk na vsečilišču, s predstavniki katerega se bo župan pogovarjal o različnih vprašanjih skupnega interesa in skušal določiti seznam tematik za usmerjanje prihodnjih ukrepov. O tem bosta župan Cosolini in rektor tržaške univerze Francesco Peroni spregovorila tudi na skupni tiskovni konferenci ob 11.15 v dvorani Cammarata.

Nov sistem plačevanja univerzitetnih takš

Univerza v Trstu in bančni zavod UniCredit, ki vodi službo za univerzitetno blagajno, sta se dogovorila za nov ter inovativen in učinkovit sistem plačevanja vpisnine in univerzitetnih takš v prihodnjem akademskem letu. Gre za sistem MAV on-line, na podlagi katerega bo mogoče obrazec za plačevanje takš mogoče dobiti kar na spletni strani univerze, takse pa plačevati kar po internetu ali pa pri včnamenskih kioskih banke UniCredit, ki se bodo nahajali tudi v študentskem tajništvu, ter seveda pri bančnih okencih in avtomatih.

Zavod UniCredit pa bo študentom nudil še eno zanimivo storitev: do 6. oktobra bodo nameč na sedežih Univerze v Trstu in Gorici predstavniki banke prisotni s stojnicami v okviru pobude Genius for University. Študentje bodo lahko pri teh stojnicah dvignili kupone in tistim, ki se bodo do leta 2012 dobiti z enim od teh kuponov predstavili v katerikoli agenciji zavoda UniCredit, bodo brezplačno podeželi predplačano kartico Genius Card in nudili možnost brezplačnega koriščenja trimesčnega internetnega tečaja angleškega jezika v sodelovanju z ustanovo Education First.

Visok dobitek s 50 centi

Nek srečnež si je v Trstu priigral visok dobitek 183.272 evrov, za srečko pa je odštel samo polovico evra. Igralec je sodeloval v nagradni igri Magic Mystery (Čarobna skrivnost), sreča pa se mu je nasmehnila v nedeljo opolnoči v igralnem salonu Izoplay v Ulici Zudecche.

TRG EVROPA - Zaključila se je prireditev, ki je kot vselej privabila veliko število obiskovalcev

Nagrade za najlepše stojnice

Najlepši evropski kiosk je odprlo nizozemske podjetje Bosma, najbolj originalnega pa avstrijsko podjetje Marinov

S podelitvijo nagrad za najlepše in domišljave stojnice se je v nedeljo zaključila prireditev Trg Evropa, ki jo je kot že vselej tudi letos obiskalo veliko število ljudi. Stojnice sejma, na katerem se že dolgo let predstavijo prodajalci iz vse Evrope, ki ponujajo ljudem vsakovrstno blago, je ocenila posebna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki sredstev javnega obveščanja, javnih institucij, nekega združenja potrošnikov in pokrajinskega združenja Confcommercio. Nagrade je izročila pristojna občinska odbornica Elena Pellaschiar.

Nagrado za najlepšo evropsko stojnico je prejelo podjetje Bosma, ki je na Trgu Vittorio Veneto ponujalo tipične nizozemske sladice in piškote. Nagrado za najbolj originalno stojnico je dobilo avstrijsko podjetje Marinov, ki je prodajalo ročno izdelane predmete. Nagrado za najlepšo italijansko stojnico je prejelo toskansko podjetje Gran Ducato di Toscana, ki je prodajalo tipične toskanske suhomesne izdelke in sile.

Zaključila se je prireditev Trg Evropa, ki jo je tudi letos obiskalo veliko število ljudi
KROMA

BARKOVLJE - Protest upravitelja lokala La voce della luna

Gladovna stavka proti »smrtonosni« direktivi Bolkenstein

Koncesija za upravljanje lokalov bo dodeljena na podlagi mednarodnega razpisa

»Svet ni neveren zaradi ljudi, ki delajo slabo, ampak zaradi tistih, ki nič ne ukrenejno.« Besede Alberta Einsteina visijo mastno tiskane na steni zaprtega lokal La voce della luna v Barkovljah. Tistim, ki nič ne ukrenejno, pa gotovo ne gre prištetti upravitelja tega lokal Marcella Di Finizia, ki mu jo je usoda v zadnjih letih pošteno zagodila. Lokal je namreč 14. junija 2008 uničil podtaknjeni požar, pa ponovnem (kratkem) odprtju pa ga je popolnoma onesposobil dvakratno neurje. Sedaj sameva in napisi na njem vabijo Trčače, naj vsaj oni ne ostanejo ravnodusi, tako kakor to dela Dezela Furlanija-Julijska krajina z njenim predsednikom Renzom Tondom na celu.

Di Finizio že 20 dni gladovno stavka. Tokrat že tretjič zapored: prvič je bilo to zaradi dolgov, ki so mu nakopili zaradi neizplačane odškodnine s strani zavarovalnice, drugič pa zaradi birokratskih ovir za ponovno odprtje lokal na nabrežju. Tokrat je vzrok sličen, saj gre tudi tokrat za birokratske zapletne, ki jih malim podjetjem postavlja evropska direktiva Bolkenstein. »Ukiniti jo moramo, saj je danes udarila po meni, jutri pa se lahko loti 35 tisoč malih podjetij, ki se soočajo z državnimi koncesijami,« je na včerajnjem srečanju z novinarji pred lokalom potožil Di Finizio. Številni so mu pridružili, da bi mu dokazali, da ga v bitki za preživetje podpirajo. La voce della luna je namreč na robu stečaja in 15 ljudi je ostalo na cesti. »V lokal sem vložil 20 let dela, vse svoje prihranke in dobro voljo. Sedaj pa tvegam, da bom še ob hišo,« je bil zbgelan Di Finizio.

Evropska direktiva Bolkenstein predvideva prost pretok oz. liberalizacijo storitev v Evropski uniji, od kulturnega do vzgojnega, socialnega in zdravstvenega področja. »Vlade posameznih držav EU so direktivo proučile in mnoge so ocenile, da ni primerna. Italija pa odlasa in delavcem meče pesek v oči,« pravi Di Finizio, saj direktiva jasno vodi malo podjetja naravnost v smrt. Direktiva namreč, ki jo bo Italija najbrž aplicirala že decembra letos, predvideva, da bodo državne koncesije za upravljanje lokalov dodeljene na podlagi mednarodnega razpisa. »Kako bi lahko jaz konkuriral s svetovnimi mafijami oz. lobiji? Proti njim nimam nobene sarse...«

Di Finizio je Deželo pozval na zaščiti domač podjetja in delovna mesta, vendar pravi, da je žal vsakič naletel na gluha ušesa. S svojim avtomobilom je vsak dan parkiran pred Tondovim hotelom v Tolmeču. »Ko me predsednik vidi, kar zbeži. Danes sem ga povabil sem, pa ga spet ni.« Pred dnevi je bil Di Finizio v Viareggiju na srečanju s 400 upravljališči, ki se soočajo z istimi težavami, prihodnji teden pa bo odpotoval v Rim na srečanje s sindikati. (sas)

Marcello Di Finizio pred »svojim« lokalom na barkovljanskem nabrežju

KROMA

NOVINARSKI SINDIKAT - Srečanje s podžupanjo Fabiano Martini

Bodo na županstvu kmalu uredili tiskovno središče?

Fabiana Martini ni samo tržaška podžupanja, ampak tudi novinarka. Včerajšnje srečanje z deželnim vodstvom enotnega novinarskega sindikata Assostampa je zato bil, po njenih besedah, »neke vrste povratek domov.«

Nekdanja urednica škofofskega tednika Vita nuova (to funkcijo je morala po prihodu škoфа Crepaldisja zapustiti) se je v Novinarskem krožku sestala s predsednikom sindikata Carlom Muscatellom in osta-

limi članji deželnega odbora. Govor je bil, kajpak, predvsem o novinarijih: delno zaradi njene poklicne preteklosti, delno zato, ker je podžupanja v občinskem odboru odgovorna tudi za komunikacijo.

Muscatello je podžupanji predstavil nekatere predloge in jo opozoril na nekaj odprtih vprašanj. Na primer na položaj zaposlenih v občinskem tiskovnem uradu, ki imajo novinarske zadolžitve, a ne uživajo kolektivne novinarske pogodbe. Podžupanja se je strinjala, da je potrebno to anomalijo spremeniti, prav tako pa je pozitivno sprejela predlog, da bi v občinski palači na Velikem trgu uredili tiskovno središče. Novinarji, ki sledijo dogajanju v občinskem svetu, ali tiskovnim konferencem občinskih odbornikov, bi tako imeli prostor, kjer bi lahko pripravili in uredništvo poslali svoja poročila.

Novembra bodo tržaški novinarji gostili tudi župana Cosolinija, da bi skupaj opravili obračun prvega polletja njegovega mandata.

KMEČKA ZVEZA - Obvestilo lastnikom kmečkih gradenj

Namembnost stavb in davek ICI

Kdo je oproščen plačila občinskega davka na nepremičnine in kdo ne - Pojasnila v zvezi z zazidljivimi zemljišči

Kmečka zveza obvešča lastnike kmečkih bivalnih stavb, da so s tem v zvezi 21. septembra letos začele veljati zakonske spremembe, na osnovi katerih lahko stavba, ki je funkcionalno kmečka in za katero mora izpolnjevati pogoje, ki jih navajamo v nadaljevanju, a po uvrščenosti spada v drugo kategorijo (npr. A3, A4 itd.), dobi s strani agencije za teritorij uvrstitev v kategorijo A6, ki je specifično predvidena za kmečke stavbe zato, da so oproščene občinskega davka na nepremičnine ICI. Isto velja za ostale kmečke stavbe, ki niso bivališča, a imajo kmetijsko proizvodno namembnost (kleti, skladišča, hlevi ipd.). Če izpoljujejo svojo namembnost, je za te stavbe predvidena uvrstitev v kategorijo D10. Obe kategoriji, A6 in D10, sta oproščeni občinskega davka na nepremičnine (ICI). Na ta način se lastniki nepremičnin, ki so trenutno klub kmetijskih namembnosti uvrščene v druge kategorije, izognijo možnim pritožbam s strani občinskih uprav. Slednje bi lahko namreč na osnovi odredbe kasacijskega dvora izračunale omenjeni davek na kmečke stavbe, ker niso uvrščene v kategorijo A6 oziroma D10, ki se edine pravno smatrajo kot kmetijske.

Zainteresirani morajo predstaviti zadevno prošnjo na agencijo za teritorij do 30. septembra. Preden to storijo, pa naj preverijo, ali zgradbe izpoljujejo pogoje, da se jim prizna status kmečke stavbe. Preveriti

morajo tudi, ali so stavbe že uvrščene v omenjene kategorije (A6 oziroma D10). Ob koncu navajamo prej nomenjene pogoje.

Stanovanjsko stavbo mora koristiti kot bivališče poklicni kmet vpisan v register podjetij, ki obdeluje posestvo v povezavi s stanovanjsko hišo.

Zemljišče, ki je pridelovalno vezano na kmečko stavbo mora imeti najmanj površino enega hektarja. Pri tem so izjema kmetije, ki gojijo žlahtne kulture na prostem ali v rastlinjakih. V tem primeru je dovolj, da imajo obdelovalne površine 3000 kv. m. Isti kriterij velja za posestva, ki se nahajajo na goratih območjih.

Letni promet kmetije (vrednost prodanih proizvodov) mora preseči polovico skupnih prihodkov nositelja obrata. Pri tem so izključeni njegovi prihodki iz kmečke pokojnine. Če se posestvo nahaja v goratem območju, je dovolj, da vrednost prometa iz kmetijske dejavnosti presegava četrtnino skupnih dohodkov.

Ni nujno, da se kmečka stavba nahaja na zemljiščih, ki jih kmet obdeluje. Mora pa se nahajati, glede na obdelane površine, v isti ali sosednji občini.

V primeru istočasnega bivanja v stavbi subjektov (kmetov), ki izpoljujejo pogoje za davčno oprostitev in drugih, ki nimajo teh rezerv, prevladajo pri dočišči namembnosti prvi, tako da se celotna stavba smatra kot kmečka.

Status kmečke stavbe se prizna za površino 80 kv. m., če v njej biva samo ena oseba, ki ima potrebne rezervice, in za dodatnih 20 kv. m. za vsakega drugega stanovalca.

Iz kategorij, v katere se lahko uvršča kmečka stanovanjska stavba, so izključene tiste, ki spadajo v kategoriji A8 in A1. V te so uvrščene zgradbe z zahtevnejšimi gradbenimi značilnostmi (vile, gradovi ipd.).

Za instrumentalne kmečke stavbe, ki morajo biti, kot smo že povedali, uvrščene v kategorijo D10, niso potrebni pogoji kot za stanovanjsko hišo, ampak le, da se v njih opravlja kmetijska dejavnost, in da upravitelj ali lastnik kmečke stavbe vodi kmetijsko dejavnost.

Ker je v teh dneh veliko naših članov že lelo pojasnila tudi v zvezi z zazidljivimi zemljišči, navajamo, da zazidljivo zemljišče ni podprtivo davku ICI le v primeru, da ga dodeluje lastnik, ki je istočasno profesionalni kmet, vpisan v sezname obveznega zavarovanja zavoda INPS. Kmečka zveza vabi svoje člane in ostale kmete, ki izpoljujejo zgornje navedene pogoje, da se čim prej zglasijo v njenih uradih v Trstu, Gorici in Čedadu za izpolnitve in predstavitev tozadnevni prošenj. Zaradi organizacijskih potreb vabi člane in morebitne interesente, da se za sestanek predhodno dogovorijo po telefonu: Trst - 040362941, Gorica - 048182570 in Čedad - 0432703119.

Znanstvene igre za otroke v Miljah

V miljskem zgodovinskem jedru bo današnji dopoldan posvečen najmlajšim. Že peto leto zapored bodo nameč zaživele znanstvene igre za otroke, ki jih prireja miljska občinska uprava s pokroviteljstvom tržaške pokrajine. Sprehod po miljskih uličicah bo za otroke od 4. do 11. leta enkratna priložnost za spoznavanje znanosti skozi igro. Miljski Mandrač bo ostal zaprt za promet od 8. do 13. ure.

Tek za zmajem drevi na Pončani

Kulturno združenje Tina Modotti babi drevi na svoj sedež v Ulico Ponciana 14, kjer bodo ob 20.30 predvajali film Tek za zmajem Marcia Fosterja (2007) - povzet po istoimenski knjigi afganistanskega pisatelja Khaleda Hosseinija. Gre za izjemno čustveno pripoved o ljubezni in priateljstvu v Afganistanu v času krutega talibanskega režima ter zgodbo o dveh dečkih, Amiru in Hassanu - najboljših prijateljih, ki se znajdeta v razdeljeni državi, kateri grozi kruta vojna. Za ogled filma je potrebnia izkaznica italijanske federacije filmskih klubov.

Mario Šušteršič jutri v knjigarni Lovat

V knjigarni Lovat na Drevorednu XX. septembra (nad veleblagovnico Oviesse) bo jutri ob 18. uri Mario Šušteršič predstavil svojo knjigo, italijanski prevod knjige Sledovi slovenske prisotnosti v Trstu, ki na zanimiv in nazoren način pripoveduje o prisotnosti in delovanju Slovencev v središču mesta. Z avtorjem se bosta pogovarjala zgodovinar Jože Pirjevec in novinar Pierluigi Sabbatti. Vstop je prost.

Ko so Benečani podrli atenski Partenon

V dvorani Giubileo grške skupnosti v Trstu (Nabrežje III. novembra 9) bodo jutri ob 18. uri predstavili knjigo novinarja Alessandra Marza Magna Atene 1687. Venezia e la distruzione del Partenone. Avtor se poglablja v dogajanja v letu 1687, ko so Benečani bombardirali atenski Partenon. Ob avtorju bosta spregovorila predsednik grške skupnosti Antonio Sofianopulo in arhitekt Gino Pavan.

Maša policije v cerkvi na Greti

V četrtek bo policija obhajala svoje zavetnika nadanglela Mihaela (kot takega ga je leta 1949 razglasil papež Pij XII.). Osrednja italijanska državna svečanost bo letos v Ferrari, v Trstu pa bo v četrtek ob 9.30 slovesna maša. Kaplan policije Paolo Rakic jo bo daroval v cerkvi na Greti, mestni četrti, ki je zaradi odmernega zločina prešla v ospredje dnevne kronike.

Za zdrs na solati odgovarja supermarket

Tržaško sodišče je z avgustovsko razsodbo potrdilo, da je za nesrečo v trgovini odgovoren upravnik. 66-letni, ki je pri blagajni nekega supermarketa stopila na list solate in dva krata zapored padla na tlak ter se pri tem huje poškodovala, bo moralno podjetje, ki upravlja supermarket, odšteti 53.000 evrov odškodnine. Zagovorniki podjetja so sicer trdili, da je list solate padel eni izmed strank in da nesreča v trenutku ni bilo moguče preprečiti. List je bil namreč na tleh pri blagajni, daleč od predelov z zelenjavjo. Sodnik, ki se je skliceval na nekatere razsodbe kasacijskega sodišča, pa je bil drugačnega mnenja: potrdil je, da je za blago in nadzor nad njim vsekakor odgovorno podjetje, ki upravlja prodajalno.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Novost letošnje sezone je sodelovanje z društvom

Abonmajska kampanja SSG ali ... Ma me prou provociraste

Po društvih bo sezono predstavila dvojica Kjuder&Rustja - V Kulturnem domu Pupkin, Baski ...

V Slovenskem stalnem gledališču se mrzlično pripravljajo na novo gledališko sezono. Organizatorka Valentina Repini v teh dneh usklajuje še zadnje termine številnih dogodkov, ki se bodo v tržaškem Kulturnem domu in na mnogih lokacijah po teritoriju zvrstili v prihodnjih tednih.

Veliki koledarski listi so skoraj polni, saj je letošnje Vabilo k abonmaju natele na dober odziv. Novost letošnje sezone predstavlja namreč sodelovanje med Slovenskim stalnim gledališčem in kulturnimi društvami, ki jih med Slovenci in Italiji res ne manjka. »Glavni poudarek letošnje sezone bo na vedrini, zato smo se odločili, da tudi repertoar predstavimo na šaljiv način,« nam je včeraj pojasnil Sergej Verč, ki je z Jašo Jamnikom in Borisom Kobalom zadolžen za umetniško vodenje teatra. »Društvo smo ponudili skeč Ma me prou provociraste ... Napisal ga je Adrian Rustja, ki v njem nastop vlogi moškega, ki nima pojma o gledališču in naši letošnji ponudbi. Zato mu profesorica slovenščine Minu Kjuder skuša pojasniti zadevo. Skeč traža okrog petindvajset minut, nato pa bo predstavnik SSG predstavil različne type abonmajev in odgovarjal na vprašanja občinstva.«

Kot je pojasnila Valentina Repini, so društva ponudbo lepo sprejela: spored predvideva že dvanaest predstavitev, najbrž pa jih bo na koncu tudi več, saj so prijave še možne. V sodelovanju s SKD Slavko Škamperle bo Ma me prou provociraste ... prvič zaživel na Stadionu 1. maja in to v sredo, 5. oktobra, ob 20.30. Tri dni kasneje bodo sezono predstavili v Tržaški knjigarni (ob 18.30 v sodelovanju s Slovenskim klubom). Ostale predstavitve bodo v včernih urah (ob 20.30): 11. oktobra bo na vrsti Nabrežina (SKD Igo Gruden), 13. oktobra Ricmanje (SKD Slavec), 17. oktobra Ronke (Združenje staršev romjanske šole, SKD Jadro in SKD Tržič). V sredo, 19. oktobra, bo dvojica Kjuder&Rustja nastopila v openskem Prosvetnem domu (SKD Tabor), 21. v Miljah (društvo Kiljan Ferluga), 22. v Trebečah (SKD Primorec).

Repertoar SSG bo posvetil enega svojih ponedeljkov večerov tudi društvo slovenskih izobražencev (24. oktobra), dan kasneje bo predstavitev v prostorih barkovljanskega društva, 27. oktobra v Repnu (KD Kraški dom), 29. oktobra pa v Boljuncu (SKD France Prešeren).

V tržaškem Kulturnem domu bo nastopil tudi baskovski mladinski zbor Leioa Kantika Korala

K vpisu abonmajev bodo vabili tudi z nekaterimi dogodki »v hiši«, ki so v Kulturnem domu že prava stalnica. 7. oktobra bo mogoče prisluhniti priljubjenemu Pupkin kabaretu, 13. oktobra znamenitemu baskovskemu mladinskemu zboru Leioa Kantika Korala, dan kasneje uspešnici lanske sezone Zlati zmaj, s katero bo SSG nastopilo na Borštnikovem srečanju, 28. oktobra pa dramsko-plesni monodrami Mama Vesne Furlanic Valentincič.

Na svoj račun bodo prišli tudi otroci, katerim bo namenjena predstava Gledališča Koper Mali modri Huhu (11. oktobra ob 18. uri v mali dvorani), koprsko gledališče pa bo 12. oktobra gostovalo tudi v Ljudskem domu v Krizu s predstavo Poslednji termin(l)tor, v kateri igraata Gojimir Lešnjak - Gojc in Boris Kobal.

In ravno Borisu Kobalu je bila zaučana režija uvodne domače produkcije, ki bo premiero doživel 4. novembra. Stil, barva in delno tudi sporočilnost komedije Šoferji za vse čase spominjajo na tiste iz Kobalove Afrike, pravi umetniški vodja Verč, čeprav je vlogo afriškega črnca prevezel muslimanski Arabec. Ali bo sedilo uveljavljenega hrvaškega avtorja Mira Gavrana med gledalci naletelo na vsaj del tiste naklonjenosti, ki je spremiljal predstavo Afrika ali Na svoji zemlji, pa bo znano čez dober mesec dni. (pd)

GLEDALIŠČE Letos tudi štiri predstave v Benečiji

Slovensko stalno gledališče je na predstavitevni tiskovni konferenci objavljilo, da bo letos razpisalo tudi beneški in goriški abonma. Ponudba za goriške abonentne sicer še ni izplnjena, beneški ljubitelji gledališča pa si lahko oddahnijo: Slovensko stalno gledališče jih bo v letošnji sezoni obiskalo s štirimi domaćimi produkcijami.

Beneška ponudba bo »potujoča«, saj bodo štiri novitete SSG predstavili v štirih različnih krajih. V Špetru bo na sprednu otroška produkcija Deseti raček Milana Ješiha, ostale predstave pa bodo za odrasle. V Čedadu bodo uprizorili Magrisovo igro Saj razumete, na Lesah komedijo Šoferji za vse čase Mira Gavrana, v Kobaridu pa Jelinčičeve dokumentarne drame Kobarid '38 - kronika atentata.

KNJIGE - Slovenija Pirjevčev Tito še vedno najbolj prodajan

Pirjevčeva zadnja knjiga Tito in tovariši (Cankarjeva založba) še naprej vztraja na prvem mestu posebne lestvice najbolj prodajanih knjig za odrasle v Sloveniji. Lestvico »Naj 10 v slovenskih knjigarnah«, oblikovano ločeno za knjige za odrasle in knjige za otroke ter mladino, za pretekli mesec pripravlja Združenje knjigotržcev, ki deluje v okviru Zbornice založništva, knjigotržstva, grafične dejavnosti in radiodifuznih medijev. Knjiga Tito in tovariši je vrh lestvice zasedla že junija in na njem vztraja že četrti mesec zapored.

Med knjigami za otroke in mladino je na prvem mestu po prodaji knjiga Smrkci, velika knjiga povesti, ki je izšla pri založbi Grahovac.

»Ce je to še glasba, pomeni, da glasbe ne razumem več.« Tako je dejal veliki dirigent Hans von Bülow, ko mu je Gustav Mahler zaigral na klavir prvi stavek svoje 2. simfonije-Totenfeier, mrtvaški ples. Neizprosna sodba umetnika, ki ga je Mahler visoko cenil, je skladatelja tako globoko prizadel, da je povsem ohromil njegov ustvarjalni zalet. Minila so leta in v vzbudljivem romanu Mahlerjevega življenja je naključje prekinilo začaran krog z dogodom, ki ga lahko tolmačimo kot povračeno škode: na pogrebu Bülowa je skladatelj slišal verze, ki so mu zazveneli kot ožarjenje in Klopstockova oda Auferstehung-Vstajenje je skladateljsko paralizo spremenila v nezadržen ustvarjalni tok, ki je podrl vsakršne pregrade in pripeljal simfonijo do mogočnega, do tedaj nezaslišanega finala. Ob 100-letnici Mahlerjeve smrti se nam ta glasbeni spomenik ponuja kot enkraten primer ustvarjalne svobode - Izvajalce je dokaj zanesljivo vodil Boris Brott

Številna zasedba za mogočno partituro

F. PARENZAN

OPERNO GLEDALIŠČE VERDI - Simfonična sezona

Mogočnost Mahlerjevega Vstajenja

Ob 100-letnici skladateljeve smrti se nam ta glasbeni spomenik ponuja kot enkraten primer ustvarjalne svobode - Izvajalce je dokaj zanesljivo vodil Boris Brott

»Ce je to še glasba, pomeni, da glasbe ne razumem več.« Tako je dejal veliki dirigent Hans von Bülow, ko mu je Gustav Mahler zaigral na klavir prvi stavek svoje 2. simfonije-Totenfeier, mrtvaški ples. Neizprosna sodba umetnika, ki ga je Mahler visoko cenil, je skladatelja tako globoko prizadel, da je povsem ohromil njegov ustvarjalni zalet. Minila so leta in v vzbudljivem romanu Mahlerjevega življenja je naključje prekinilo začaran krog z dogodom, ki ga lahko tolmačimo kot povračeno povrzočene škode: na pogrebu Bülowa je skladatelj slišal verze, ki so mu zazveneli kot ožarjenje in Klopstockova oda Auferstehung-Vstajenje je skladateljsko paralizo spremenila v nezadržen ustvarjalni tok, ki je podrl vsakršne pregrade in pripeljal simfonijo do mogočnega, do tedaj nezaslišanega finala. Ob 100-letnici Mahlerjeve smrti se nam ta glasbeni spomenik ponuja kot enkraten primer ustvarjalne svobode, kot izliv umetniške duše, ki je želela svoja čustva prelit in glasbo z vsemi mogočimi sredstvi, z izpovedno močjo, ki je v iskrenosti svojega hotenja podirala vse konvencije, okostenela pravila, ki so ukleščala komponista v mejah dovoljene in v prebavljivega. Po Beethovnu je bil Mahler prvi, ki je v simfonije vpletel tudi človeški glas: to sicer ni postala stalnica, kajti med devetimi simfonijami imajo le štiri zbor in soliste. 2. simfonija v c-molu sodi v takozvan ciklus »Wunderhorn«, pesniške zbirke Dečkov čudežni rog, ki je Mahlerju navdihnila vrsto čudovitih samospesov. Urlicht, kar bi lahko prevedli kot Izvirna luč ali praluč, je postal četrti stavek, tretji pa je prosta instrumentalna priredba genialne Ribje pridige sv. Antona. Programski okvir je lahko v po-

moč poslušalcu, ki išče pripovedno nit: prvi stavek kot pogrebni sprevod, s srhljivo koračnico, drugi kot blazilni premor ob lagodnem ritmu dunajskega valčka, tretji spet nemirno utripajoč, četrti v spokojni veri, da bo smrtniku zasijala večna luč, finale pa kot zmagovalna potrditev optimistične vere v vstajenju.

Kanadski dirigent Boris Brott, ki smo ga spoznali v minuli operni sezoni (dirigiral je opero Sam-

son et Dalila), je čutil potrebo, da je pred izvedbo občinstvu posredoval svoja razmišljanja o simfoniji. Neobičajna, a vsekakor dobradošla poteza, je morda olajšala trud manj osveščenim poslušalcem, pokazala pa je tudi zavzetost mojstra, ki se dobro zaveda veličine partiture. Škoda, da se tudi vodstvo gledališča ni potrudilo, da bi orkester ojačilo z dodatnimi glasbeniki, kajti instrumentacija zad-

Koža iz bombaža med nominiranci Prix Italia

Radijska igra Koža iz bombaža avtorice Gabriele Babnik, ki je nastala v produkciji 3. programa Radia Slovenija, se je na 63. festivalu Prix Italia uvrstila med tri nominirane igre v kategoriji priredb. Mednarodna žirija je v obrazložitvi poudarila, da delo presega stereotipni in etnološko obarvan okvir sicer vselej privlačnih ljubezenskih zgodb. Koža iz bombaža je priredba avtoričinega prvega istoimenskega romana. Glavni junak zgodbe je izobražen in angažiran Afričan, zaljubljen v belko. Ob intimnih usklajevanjih slovensko-afriškega ljubezenskega para se razkrivajo medkulturni konflikti in predvsem pomembne politične teme, še piše v obrazložitvi. Igro je režirala Irena Glonar, dramaturginja je bila Vilma Štritof, glasbena obliskovalka Daria Hlavka Godina, tonski mojster pa Jure Culiberg. Glavni vlogi sta interpretirala Sabina Kogovšek Zrnec in Gašper Tič.

Prix Italia je najstarejši in najprestižnejši mednarodni festival na področju medijske umetnosti. Ustanovljen je bil leta 1948 na Capriju, v 63 letih pa je medijsko kulturno promoviral v večini italijanskih mest. (STA)

Pesnica Lucija Stupica v bruseljskem metroju

Ob evropskem dnevu jezikov je evropsko partnerstvo nacionalnih kulturnih inštitutov držav članic EU v sodelovanju z bruseljskim javnim prevoznikom STIB ter slovenskim veleposlaništvom v Belgiji postaje bruseljskega metra spremeno v mesta poezije. V projektu iz Slovenije sodeluje pesnica Lucija Stupica. Na postajah bruseljskega metroja je predstavljenih 21 pesmi različnih avtorjev, ki skupaj predstavijo 18 evropskih jezikov. Lucija Stupica se z naslovom Poezija na podzemljih železnic (Poems on the Underground) predstavlja s pesmijo Megleni hrbet. Pesem je predstavljena v slovenskem izvirniku ter nizozemskem in francoskem prevodu. Stupica (1971) je pesniški prvenec Čelo na soncu izdala leta 2000. Sledili sta zbirki Vetrolov (2004) in Otok, mesto in drugi (2008). (STA)

Katja Kralj

ZBOROVSKA GLASBA - Vokalna akademija Ljubljana osvojila novo lovoričko v Dolini Aoste

Stojan Kuret: Vedno moraš imeti pogum, da stopiš na oder

Zmaga na prvem tekmovanju Grand Prix de la Vallée d'Aoste - Precej zahtevna preizkušnja zaradi ozvočenja

Pevci Vokalne akademije Ljubljana (desno med nastopom) so pod vodstvom Stojana Kureta (levo na nagradevjanju) v Dolini Aoste osvojili novo lovoričko

Na odru glavne prireditvene dvorane v Saint Vincentu so zapeli sproščeno, s polnim leskom svojih »zlatih« glasov in brez zborovodje, ki jim je po slovesnosti podelitev najvišje nagrade prepustil oder zmagovalcev. Člani Vokalne akademije Ljubljana so ponovno osvojili prvo nagrado, tokrat na prvi izvedbi mednarodnega tekmovanja Grand Prix de la Vallée d'Aoste. Deželni glasbeni zavod in odborništvo za kulturo avtonomne italijanske dežele sta vzorno investirala veliko truda in sredstev v to novo kulturno pobudo, ki je pomembna tako s pевskega vidika kot nova priložnost v evropskem zborovskem gibanju, kot tudi s turističnega in kulturnega vidika z vabilom v malo dolino, ki je izredno bogata ne samo zaradi naravnih znamenitosti, a tudi zaradi zelo dragocenih biserov edinstvene srednjeveške in tudi starijinske dediščine. Letos je umetniška komisija izbrala deset zborov iz Italije, Slovenije in Romunije. Vsak je najprej nastopil s polurnim programom, trije pa so bili izbrani za finale, na katerem so se posmerili zbori Città di Piazzola sul Brenta, Complesso vocale di Nuoro in moška skupina VAL. Ko se na tekmovanjih pojavi mlada, a že zelo uveljavljena slovenska skupina, je tekmovanje vedno zelo zahtevno, saj nekateri zbori jasno priznajo, da njena udeležba dejansko pogojuje njihovo optimistično upanje v zmago. Zborovodja Stojan Kuret pa ni zagovornik »počivanja na lovorkah«: »Vsak opravi po svojih močeh, ne glede na konkurenco, vsako tekmovanje je

lahko presenečenje. Zgreši, kdor se ne vpiše, saj moraš vedno imeti pogum, da stopiš na oder. Enkrat bo uspelo nam, drugič drugim, to je jasno. Vsak koncert je nova preizkušnja in tokrat je bila precej zahtevna, ker so bili pogoji neprimerni za petje. Še nikoli nismo peli na tekmovanju, na katerem je bilo petje ozvočeno zaradi neakustičnosti dvorane, kar pomeni, da postane jakost zvoka ovisna od zunanjih, tehničnih faktorjev. Na odru so bili mikrofoni za ojačevanje postavljeni v ravno vrsto, zato se nismo mogli postaviti v polkrog in pевci se med seboj niso slišali. To je seveda pogojevalo nastope vseh zborov. Moramo vsekakor upoštevati, da se bodo pomanjkljivosti prve izvedbe tekmovanja zagotovo rešile s prakso. Dobre volje s strani organizatorjev je bilo veliko; vložili so veliko sredstev, tekmovanje je zanimivo, kraji so lepi in ljudje gostoljubni. Poleg tega je začetno »sito« dobra ideja, saj se lahko udeležijo izključno zbori, ki so dobitniki prvih nagrad na državnih in mednarodnih tekmovanjih.«

Obakrat ste izvedli skladbo Giovannija Bonata, ki je sedel v žiriji z drugimi člani mednarodne žirije (predsedoval ji je Filippo Maria Bresan). Kaj pomeni peti pred avtorjem, ki mora ocenjevati izvedbo lastnega dela?

»Zgodilo se je popolnoma po naključju. Izbrali smo skladbe, ki so kvalitetno vredne, da se zbor počaže v določeni luči. Ko smo zvedeli, da je bil skladatelj v žiriji, smo bili zelo zadovoljni; njegove sklad-

be spadajo v naš redni program, avtorjeva prisotnost pa je bilo dodatno presenečenje.«

Organizatorji so poskrbeli za širitev krajene, ljudske tradicije z obvezno skladbo Le prisonier v priedobi Vica Neesa, hkrati so spodbudili obogatitev literature z dodatno možnostjo izvajanja prizvedb novih priredb po valdostanskih ljudskih spevih. Zbor VAL je v tem primeru lahko črpal iz svojih vrst ...

»Tako je. Zaprosil sem pevca Andreja Makorja, ki se uspešno udejstvuje tudi v skladateljevanju, da je priedel njenih ljudskih pesem La blonde.«

Za odločilni finalni nastop ste izbrali bolj koncertni kot tekmovalni program s solistko in instrumentalnimi spremljavami, kar je bilo v takem, izrazito zborovskem kontekstu precej tvegano.

»V predtekmovanju smo pokazali, kaj zmoremo a cappella; hotel sem dodati druge barve, ki jih naš zbor premore. Nastopamo tudi s tem repertoarjem in skladbo so dovolj vredne za ta okvir. Močno niso vsi žiranti sprejeli te odločitve najbolj pozitivno, v pravilniku pa ni bilo posebnih omejitev glede tega.«

Poleg lesene trofeje ste dobili tudi denarno nagrado. Imate že kakšen načrt?

»Verjetno bomo plačali kilometrine, ki smo jih nabrali v zadnjih dveh letih in še kakšen honorar, močno bi prišel v poštev tudi nov cd.«

Rossana Paliaga

BENETKE - Razstava v muzeju Guggenheim do 2. oktobra

Poklon Ileani Sonnabend

O galeristki in zbirateljici, eni najpomembnejših osebnosti sodobnega umetnostnega okvira druge polovice dvajsetega stoletja

V beneškem muzeju Guggenheim je na ogled razstava naslovljena *Ileana Sonnabend. Un ritratto italiano*. Pobuda je posvečena galeristki in zbirateljici Ileani Sonnabend, eni izmed najpomembnejših osebnosti sodobnega umetnostnega okvira druge polovice dvajsetega stoletja.

Sonnabendova se je rodila v Bukarešti leta 1914. Njen oče je bil uspešni poslovnež in svetovalec za ekonomijo romunskega kralja Karla II. Leta 1933 je Ileana poročila Lea Karusza, ki si je pozneje spremenil priimek v Castelli in postal eden najpomembnejših svetovnih galeristov. Zakonca Castelli sta se leta 1935 preselila v Pariz in tam odprla galerijo. Šest let pozneje pa sta se preselila v New York. V letih štirideset sta obiskovala muzej-galerijo Peggy Guggenheim naslovljeno *Art of this century*, ki je delovala od leta 1942 do leta 1947, kjer sta tudi kupovala dela umetnikov. Med leti 1940 in 1950 sta Ileana in njen mož začela zbirati dela različnih avtorjev, med katerimi velja omeniti predvsem Piera Mondriana in Jacksona Pollocka. Leta 1957 sta oprla njuno prvo galerijo v New Yorku, v sklopu katere sta odkrila na primer Jasperja Johns in Roberta Rauschenberga. Z njunim delovanjem sta tudi začela podpirati nove vrsti umetnosti, kot sta bila na primer neodadaizem in pop art.

Leta 1959 se je Ileana poročila z Michaelom Sonnabendom in z njim tri leta pozneje odprla galerijo v Parizu. Tu sta predstavila dela ameriških umetnikov in nekaterih mladih Italijanov, med katerimi lahko omenimo Maria Schifana, Michelangelo Pistoletta, Gilberta Zoria, Maria Merza in Jannisa Kounellisa. Leta 1970 sta zakonca Sonnabend odprla še galerijo v New Yorku, ki sta jo po enem letu preselila v četrto Soho. Preko trženja in zbiranja je Ileana odkrila nova uveljavljajoča se ameriška in evropska gibanja, kot je bil na

primer minimalizem, transavantgardo, performance, neoekspresionizem, neo-geo in novo fotografijo.

Zakonca Sonnabend sta vzpostavila trdne vezi z Italijo in predvsem z Benetkami, kjer sta dolgo let v polletnih mesecih najemala stanovanje. V njunih italijanskih počitnikovanih sta srečala in spoznala številne umetnike, kritike in galeriste.

Beneška razstava se navezuje ravno na pravkar omenjeno vez. V tem duhu je bilo izbranih več kot šestdeset eksponatov iz newyorské zbirke Sonnabend, med katerimi najdemo slike, fotografije, kipe in prostorne postavitev. Gre za dela italijanskih umetnikov, ob katerih so na ogled še dela mednarodnih avtorjev, ki se nave-

zujejo na italijansko kulturo, pokrajino in tradicijo. Med eksponati najdemo na primer portret Ileano Sonnabend Andyja Warhola in dela vezana na Italijo Rauschenberga ter Cya Twomblyja. Ob teh so tudi fotografije mednarodnih avtorjev, kot so na primer Candida Höfer, Bernd in Hilla Becherm, Hiroshi Sugimoto ter Max Becher. Glede prisotnosti italijanskih umetnikov velja omeniti Tana Festo, Lucia Fontano, Mimma Rotello, Schifana, Piera Manzonija in predstavnike gibanja arte povera, med katerimi Merza, Calzolaria in Kounellisa. Razstavo si je mogoče ogledati do nedelje, 2. oktobra, in sicer od srede do nedelje od 10. do 18. ure.

Štefan Turk

LJUBLJANA

V Mestu žensk mističnost in magija

Mednarodni festival sodobnih umetnosti Mesto žensk bo tudi v 17. izdaji, ki bo potekala med 5. in 15. oktobrom, predstavlja različne umetniške žanre s poudarkom na uporabitev umetnosti. Tematsko vodilo letnega festivala je Abrakadabra: v ospredju bosta namreč mističnost in magičnost kot svojevrstna kritika pesimističnega stanja stvari. V današnjem času, ko razmišljamo o koncu sveta ali o koncu sistema, ki ga poznamo, smo si po eni strani želeli reflektirati resničnost, ki nas pripelje do tega brezupa, po drugi strani pa pokazati čudovite domišljiske projekte. Hoteli smo opozoriti na magijo, domišljijo, utopijo, tisti lepi del človeka, v katerem rastejo pozitivne ideje, in se za trenutek oddaljiti od krize, od političnega in ekonskega kolapsa, je na včerajšnji novinarski konferenci povedala programska vodja festivala Mara Vujić.

Festival bo v Galeriji Škuc uvedla mednarodna skupinska razstava Urok, za katero se je svetu magiji prepustilo 14 umetnic iz ZDA, Islandije, Švedske, Velike Britanije in Slovenije. Posebnost otvoritvenega večera bo, da ga bo sočasno z odprtjem razstave pospremilo še pet performansov šestih umetnic, med katerimi bo tudi Lana Zdravković iz Slovenije.

Ker živimo v času socialne, politične in gospodarske krize, smo se že zeleni odmakniti od črnogledih mislih, da ni prihodnosti, in ponuditi alternativne možnosti prihodnosti, od skulptur, instalacij do živih »happeningov«. Nismo skušali ignorati temnih strani, pač pa se premakniti k svetlobi, k srčnemu stvarem, je dejal kurator razstave in programski sovoda festivala Predrag Pajdić.

V programu scenskih umetnosti je Vujićeva izpostavila mlado hrvaško koreografijo in plesalko Natašo Mihoci s koreografskim prvencem Nihče ni nedolzen, ki preizpravi vlogo medijev in popularne kulture, ki otrokom vsljujejo trende, vzore, ideale. Na drugi strani pa bo starejša plesalka Liz Agiss iz Velike Britanije v svojem performansu tematizirala »staro« telo in taktike preživetja v zrelih letih.

Po besedah Vujićeve bosta zanimivi tudi španska skupina Erre que erre s plesnim performansom Avatar, ki se ukvarja z raziskovanjem gibanja v virtualnem prostoru, ter interdisciplinarna umetniška organizacija iz ZDA La pocha nostra, ki se posveča političnim, spolnim temam in aktivizmu.

Na treh koncertih po izboru Bogdana Benigarja bodo nastopili češka pevka in violinistka Iva Bittova s kitaristom Vladimirjem Vaclavekom, nova zvezda alternativne scene - kanadska pevka Michelle Gurevich s projektom Chinawoman in avstrijsko odkritje Soap&Skin, ki ga sestavljajo Anja Plaschg s skupino.

V filmskem delu bo med drugim mogoče videti retrospektivo francoske pisateljice in režiserke Marguerite Duras, srbski dokumentarec 12-15 odstotkov, ki govorí o pojavnosti žensk in drugih marginaliziranih skupin v medijih, ter pet arabskih dokumentarcev po izboru Amal Ramsis, režiserke in selektorice sorodnega festivala iz Kairoa, imenovanega Arab-Iberoamerican Women Film Festival.

Letos prvič bo festival, ki ga organizira Društvo za promocijo žensk v kulturi - Mesto žensk, gostil umeđnicu na rezidenci. To bo v Nemčiji živeča poljska umetnica Justyna Koeke, ki največ ustvarja na polju kiparstva in performansa. (STA)

GRČIJA - Težak teden v prizadevanjih za reševanje dolžniške krize

Trojka EU, ECB in IMF še ni določila datuma vrnitve v Atene

Medtem ko v Bruslju že razmišljajo o možnosti dodatne krepitve začasnega mehanizma za stabilnost evra

ATENE/BRUSELJ - Zaenkrat še ni znano, kdaj se bodo predstavniki EU, ECB in IMF vrnili v Atene, kjer bodo nadaljevali z revizijo grških javnih financ, od katere je odvisno izplačilo nove tranše posojila v višini osem milijard evrov, je v Bruslju povedal tiskovni predstavnik evropskega komisarja za denarne in gospodarske zadeve Olli Rehna, Amadeu Altafaj.

T.i. trojka je misijo v Atenah neprincipovano prekinila v začetku meseca, Evropska komisija pa je nato minuli teden sporočila, da se bodo predstavniki EU, Evropske centralne banke (ECB) in Mednarodnega denarnega sklada (IMF) v Grčijo vrnili v začetku tega tedna.

"Ni-mam še točnega datuma," pa je včeraj dejal Altafaj in izrazil upanje, da se bo to zgodilo kmalu.

Altafaj je ob tem pojasnil, da finančni ministri držav članic območja evra, ki se bodo 3. oktobra sestali v Luksemburgu, verjetno ne bodo mogli odobriti izplačila nove tranše v okviru maja lani dogovorenega posojila, brez katerega se bo Grčija znašla v velikih težavah. "Mislim, da lahko to izključimo," je dejal Altafaj.

Grški finančni minister Evangelos Venizelos je v okviru zasedanja IMF in Svetovne banke v Washingtonu v nedeljo zagotovil, da bodo Atene predstavile nove ukrepe v boju proti dolžniški krizi, medtem ko v Bruslju že razmišljajo o možnosti dodatne krepitve začasnega mehanizma za stabilnost evra (EFSF).

"Razmišljamo o možnosti, da bi mehanizmu EFSF dali večjo moč," je Rehn dejal v pogovoru za včerajno izdajo nemškega časnika Die Welt. Da je to možno, je včeraj potrdil tudi Altafaj, čeprav se formalna razprava o tem po njegovih besedah še ni začela. "Ko nepredstavljivo postane realnost, moramo razmišljati zunaj ustaljenih okvirov," je dejal.

Evronskupina je julija potrdila krepitev mehanizma EFSF, ki bo imel po novem za 440 milijard evrov efektivne zmožnosti posojil. Za koliko bi lahko mehanizmu EFSF še okrepili, Rehn ni želel izdati, medtem ko je AFP poročala, da bi ga lahko po nekaterih navedbah okrepili na več kot 2000 milijard evrov.

Avstrijska ministrica za finance Maria Fekter je medtem včeraj dejala, da je odpis dela grškega dolga "skrajna možnost", ki bi jo lahko uresničili še prihodnje leto. "Zdaj ni čas, da razmišljamo o tem, ali bo potrebno odpisati dolg. Morada ne bo potrebno," je dejala po poročaju ameriške tiskovne agencije AP.

George Christodoulakis iz grškega ministervstva za finance je za grški radio NET

sicer povedal, da bodo pri privatizaciji državnega premoženja ta teden verjetno dosegli več dogovorov, med drugim naj bi podaljšali koncesijo za ponudnika športnih strop OPAP.

Grčija se je v zameno za novo finančno posojilo držav z evrom in IMF vezala k obsežni prodaji državnega premoženja. Na ta način naj bi do leta 2015 zbrala 50 milijard evrov.

Gverner kitajske centralne banke Zhou Xiaochuan je v pogovoru za včerajno izdajo poslovnega časnika China Business države območja evra pozval, naj sprejmejo ukrepe v boju z dolžniško krizo, o pomoči Kitajske pa je po njegovih besedah še prezgodaj govoriti.

Ruski finančni minister Aleksej Kudrin pa je včeraj dejal, da je Rusija še naprej pripravljena kupovati evropske obveznice, izogibala se bo le obveznicam "tveganih držav", kot je Grčija. "Investirali bomo predvsem v obveznice EFSF," je za televizijo Russia Today dejal Kudrin in dodal, da so pripravljeni povečati tudi prispevek v IMF. (STA)

SAVDSKA ARABIJA - Preobrat Kralj Abdullah ženskam podelil volilno pravico

RIJAD - Savdski kralj Abdullah je sporočil, da je ženskam podelil volilno pravico. Odslej bodo lahko tako Savdijke volile, pa tudi nastopale kot kandidatke na občinskih volitvah, sicer edinih v tej skrajno konzervativni zalivski državi.

V nagovoru ob začetku novega mandata šure je kralj še napovedal, da bodo ženske lahko postale tudi članice tega posvetovalnega telesa, poroča nemška tiskovna agencija dpa. "Ženske bodo članice šure od prihodnjega mandata in na prihodnjih volitvah bodo v skladu z islamskimi pravili lahko nastopile na občinskih volitvah," je pojasnil kralj.

Šura je formalno posvetovalno telo z omejenimi pooblastili, ki ne more sprejemati ali uveljavljati zakonov. Vseh 150 članov imenuje kralj. Sedanj mandat šure se bo iztekel leta 2013.

Občinske volitve pa so edine sploh v Savdski Arabiji. Tokratne bodo potekale 29. septembra, na njih pa ženske še ne bodo mogle voliti in kandidirati.

Savdski aktivisti so si dolga leta prizadevali, da bi tudi ženske v tej državi dobile volilno pravico. Savdska Arabija je bila še zadnja večinsko muslimanska država, kjer ženske niso smelete voliti. Prav tako ne smejo votiti niti potovati brez moškega spremstva, če so mlajše od 45 let. (STA)

NEMČIJA - Ob sklepu obiska Papež Benedikt XVI. se je izrekel proti modernizaciji Cerkve

KARLSRUHE - Papež Benedikt XVI. je z nedeljsko množično mašo na letališču pri Freiburgu zaključil štiridnevno turnejo po Nemčiji. Okoli 100.000 zbranih vernikov je pohvalil za dobra dela, ki jih opravlja v državi, hkrati pa jih je pozval k zvestobi in predanosti Cerkvi.

Papež je v Freiburgu daroval zadnjo mašo v okviru štiridevnega obiska svoje rodne dežele. Na velikem polju blizu freiburškega letališča so svetega očeta verniki pričakali z bučnim aplavzom, tpa pa je dejal, da je obhajanje maše s toliko verniki "galjivo". V pridiž je papež sicer poudaril, da ima Cerkev v Nemčiji veliko socialnih in dobrodelnih ustanov, skozi katere verniki "prakticirajo ljubezen do bližnjega na način, ki prinaša koristi družbi in sega do konca sveta". Obenem je nemške katolike pozval, naj ostanejo trdno združeni v Kristusu. S tem je ciljal na dejstvo, da se tudi v Nemčiji število aktivnih vernikov zmanjšuje, delno tudi zaradi škandalov, povezanih s pedofilijo v duhovniških vrstah. Že v soboto zvečer je podobno menil, da "škoda Cerkvi prihaja ne od njenih nasprotnikov, ampak od mlačnih kristjanov". S tem je ponovil tudi svojo konservativno držo v zvezi s perečimi vprašanjimi, kot so kontracepcija, splav, evtanazija in istospolni zakoni.

Pred vrnitvijo v Vatikan se je na srečanju v koncertni hiši v Freiburgu papež izrekel proti modernizaciji Cerkve. Ta se ne sme prilagajati trenutnim razmeram, pač pa se mora oddaljiti od povsodnosti, je dejal. "Materialnih in političnih bremen v privilegi jev osvobojena Cerkev se lahko bolje in na resnično krščanski način obrača k svetu, lahko je resnično odprta svetu," je dejal. (STA)

Včeraj so v Atenah množično protestirali tudi študenti

ANSA

Evropske borze včeraj poslovale v zelenem

FRANKFURT - Trgovanje na vodilnih evropskih borzah se je včeraj končalo v zelenem območju, trendu rasti pa je sledil tudi newyorški Wall Street. Vlagatelji so prepričani, da bodo finančni ministri območja evra storili vse, da bodo uredili razmere v nestabilnih državah skupne evropske valute. Evro se je podražil, cene nafta pa se gibljejo neenotno.

Na borzi v Parizu je indeks CAC 40 pridobil 1,75 odstotka in trgovanje sklenil pri 2859,34 točke, londonski FTSE 100 se je zvišal za 0,44 odstotka na 5089,37 točke, frankfurtski DAX pa se je oblikoval pri 5345,56 točke, kar je 2,87 odstotka več kot v petek, milanski FTSE Italia All-Share pa je dosegel 14.876,51 točke, kar je 2,84 odstotka več kot v petek.

Španski premier Zapatero včeraj razpustil parlament

MADRID - Španski premier Jose Luis Rodriguez Zapatero je včeraj razpustil parlament. S tem je odprt pot predčasnim volitvam, ki jih je že julija sklical za 20. november, obenem pa tudi končal svoje obdobje na čelu španske vlade.

Zapatero, ki je špansko vlado vodil dva manda, od leta 2004, je pred meseci napovedal, da se ne bo znova potegoval za položaj. Socialistično stranko bo po napovedih na volitvah vodil nekdajni notranji minister Alfredo Perez Rubalcaba, ki je tudi kandidat stranke za premierja. Že julija je Zapatero volitve razpisal za 20. november. Redne volitve so bile sicer v Španiji predvidene za marec prihodnje leto.

Vse kaže, da se gospodarsko zelo oslabljeni Španiji obeta menjava oblasti. Zadri hude gospodarske krize, ki je v zadnjih dveh letih prizadela Španijo in ki se med drugim kaže v zelo visoki stopnji brezposelnosti, je namreč priljubljenost Zapaterovih socialistov močno padla. Vprašanje le, ali bo vodja opozicijske Ljudske stranke Mariano Rajoy na volitvah osvojil absolutno večino ali ne.

Umrla je nobelovka za mir, Kenijka Wangari Maathai

NAIROBI - Umrla je kenijska okoljevarstvenica in Nobelova nagrjenka za mir, 71-letna Wangari Maathai. Kot je včeraj sporočilo gibanje Zeleni obroč, ki ga je ustanovila prav Maathaijeva, je znanstvenica umrla v nedeljo v nairobinski bolnišnici po dolgem boju z rakom.

V svoji domovini, Keniji, je bila znana kot "mati dreves". Kot prva Afričanka je Nobelovo nagrado za mir dobila leta 2004. Maathaijeva je veljala za zagovornico demokracije in miru ter ostro nasprotnico globalizacije in genske tehnike. (STA)

RUSIJA - Tudi Gorbačov proti zamenjavi stolčkov med Putinom in Medvedjevom Finančni minister Kudrin odstopil po sporu s predsednikom Medvedjevom

MOSKVA - Ruski finančni minister Aleksej Kudrin (**na sliki**), ki je bil na položaju od leta 2000, je včeraj odstopil. Do njegovega odstopa je prišlo po sporu z ruskim predsednikom Dmitrijem Medvedjevom, so sporočili iz Kremlja. Da je odstopil, je za rusko tiskovno agencijo RIA Novosti potrdil tudi sam Kudrin, ki je bil hkrati namestnik premierja. Tiskovna predstavnica Medvedjeva Natalija Timakova je potrdila, da je predsednik podpisal odlok o razrešitvi Kudrina. Premier Vladimir Putin naj bi razrešitvo Kudrina soglašal.

Kudrin je povzročil osuplost med politično elito, ko je zavrnil možnost, da bi deloval v vladi po letu 2012, ko naj bi Medvedjev postal premier, premier Putin pa bi se vrnil v Kremelj na predsedniški položaj. To sta namreč v soboto na kongresu stranke Enotna Rusija predlagala oba najvišja ruska voditelja. Parlamentarne volitve bodo v Rusiji decembra letos, predsedniške pa predvema marca prihodnje leta.

Kudrin naj bi med drugim dejal, da ne bi mogel delati v vladi pod Medvedjevom, saj se ne strinja z njegovo gospodarsko politiko.

Med drugim mu je ocital, da skuša zvišati javno porabo, še zlasti za vojsko, in s tem škodovati ruskemu proračunu. "Ne vidim se v novi vladi. Ne gre za to, da bi mi kdorkoli karkoli ponudil. Mislim, da mi razlike ne bodo dopuščale, da bi bil v taki vladi," je minuli konec tedna novinarjem dejal Kudrin.

Medvedjev je Kudrino izjavo obsodil kot nesprejemljivo in mu dal do konca dneva čas, da se odloči za odstop, kar je ta tudi storil. Kudrin je prvi visok politik, ki je odstopil v povezavi z napovedjo zamenjave položajev med Medvedjevom in Putinom po prihodnjih volitvah. Slovo Kudrina bo po poročanju ameriške tiskovne agencije AP verjetno vznesnil vlagatelje, ki so videli v konzervativnem finančnem ministru ključ za stabilnost ruskega gospodarstva.

Zadnji sovjetski voditelj Mihail Gorbačov pa je včeraj opozoril, da Rusiji grozi šest izgubljenih let, če se bo na položaj predsednika vrnil sedanji premier Vladimir Putin. "To bo njegova napaka, če ne bo uvedel sprememb in bo misil samo na to, kako bi ostal na oblasti in ohranil staro ekipo, ki je odgovorna za sedanje stanje," je poudaril Gorbačov v včeraj objavljenem prispevku v opozicijskem ruskem časniku Nova Gazeta, katerega delni lastnik je. "Domnevamo lahko, da ne bo napredka, če ne bo prišlo do resnih sprememb v okviru zamenjav celotnega sistema. Brez tega bi lahko izgubili šest let. Mislim, da mora prihodnji predsednik o tem zelo resno razmisliči," je zapisal.

Glede na to, da je predsedniški mandat v Rusiji sedaj šest namesto prejšnjih štirih let, bi teoretično lahko Putin ostal na položaju predsednika dva manda do leta 2024. Tukrat bi bil star 72 let, postal pa bi tudi ruski voditelj z najdaljšim stažem na oblasti po diktatorju Josifu Stalnu. Nova Gazeta je na naslovni objavila tudi karikature Putina, Medvedjeve in drugih članov elite kot starčke leta 2024, oblečene v sovjetske uniforme z medaljami.

GORICA - Šest levosredinskih strank predstavilo manifest

Leva sredina enotno na volitve, primarnim se ne bodo odrekli

Collini županski kandidat le v primeru, da bo zmagal novembra - Poučili pomen znanja slovenščine

Kandidatura Roberta Collinija je za levo sredino dodana vrednost, koalicijo pa bo lahko vodil le v primeru, da se bo predstavil in zmagal na primarnih volitvah. Tako pravijo predstavniki Demokratske stranke, Slovenske skupnosti, Italije vrednot, Forum za Gorico, Levce ekologije in svobode ter Stranke komunistične prenove-Federacije levice, ki so včeraj na goriškem županstvu predstavili manifest primarnih volitev, iz katerih bo 6. novembra izšlo ime levosredinskega županskega kandidata, s katerim bodo prihodnje leto skušali iztrgati desni sredini upravo goriške občine.

»Leta 2007 se je leva sredina predstavila na občinskih volitvah s štirimi kandidati, danes pa imamo enotno koalicijo, ki je sad večmesečnega srečevanja in dogovarjanja med šestimi strankami,« je povedal občinski tajnik DS Giuseppe Cingolani in poučil, da so primarne volitve pomembno sredstvo participacije, ki se mu leva sredina ne namerava odreči niti zdaj, ko se je na sceni pojavi direktor deželnega sedeža Rai Collini. Njegova morebitna kandidatura, so povedali predstavniki DS, SSK, Italija vrednot, Forum, LES in SKP, je lahko »resursa« za levo sredino - da bi lahko zmagal proti sedanju županu Ettereju Romoliju, je pokazala tudi anketa, ki jo je izvedla DS -, podprtji pa so ga pripravljeni le v primeru, da se bo udeležil primarnih volitev.

»Zmag na pokrajinskih volitvah nam je pokazala, da znamo in moramo biti združeni,« je povedala tajnica Italije vrednot Donatella Gironcoli, Anna Di Gianantonio pa je spomnila, da se je Forum za Gorico pred štirimi leti rodil ravno kot reakcija na razdrobljenost v levi sredini. »Skupen nastop na prihodnjih volitvah mora bo odgovor na štiriletno stagnacijo, v katero je mesto pahlila desna sredina,« je še podčrtala Di Gianantonio. Tajnik SKP Roberto Criscitelj je poudaril pomen soočanja med strankami in skupnega sestavljanja programa, podkoordinator LES Alessandro Chiarion pa je izpostavil, da Collinijeva kandidatura ni ustvarila pretresov znotraj koalicije: »Način, s katerim se je Collini predstavil, je bil nekoliko vprašljiv, če pa želi sodelovati na primarnih volitvah, lahko to stori.« V vrednotah in programu leve sredine, je povedal Bernard Spazzan, se prepoznavna tudi SSK. »Gorica potrebuje županskega kandidata, ki je lahko kos izvivom obmejnega mesta. Glede na današnje razmere bi bilo tudi pozitivno, če bi končno dobili župana, ki razume vsaj malo slovenščino, kar bi mu omogočilo, da bi se sporazumeval s kolegi na slovenski strani,« je ovedal koordinator občinske sekcije SSK, s katerim so soglašali tudi drugi predstavniki strank. Andrea Bellavite je med drugim tudi izpostavil, da bi bilo treba programski manifest, ki ga sesta-

Predstavniki levosredinskih strank podpisujejo manifest o primarnih volitvah

BUMBACA

vlja enajst točk, prevesti v slovenščino. V dokumentu je govor o pomenu ustvarjanja novih zaposlitvenih možnosti in podjetništva, ovrednotenju manjšinskih jezikovnih skupnosti, širjenju znanja in spodbujanju univerzitetne prisotnosti v mestu, solidarnosti, javnem zdravstvu, okolju ter sodeležbi občank in občanov v postopkih, ki pomembno vplivajo na življenje v občini.

Do včeraj sta bili potrjeni dve imeni kandidatov, ki se bodo udeležili primarnih volitev. Andrea Bellavite bo kandidat Forum, Mauro Valentinsig pa bo po predstavljal Italijo vrednot. Jutri bo skupščina DS izbirala med Giuseppejem Cingolanim in Silvanom Ceccottijem, 5. oktobra pa se bo o svoji kandidaturi izrekla LES. Nekaj dni kasneje, in sicer med 7. in 8. oktobrom, bo dokončno odločitev sprejela SSK, SKP pa je že napovedala, da bo podprla Bellavitelja. Kandidature bodo zbiral do 12. oktobra, kandidati pa bodo morali podpisati programski manifest in zbrati med 50 in 100 podpornih podpisov. Volilna kampanja bo potekala do 5. novembra, volitve bodo 6. novembra med 8. in 20. uro. Sodelovali bodo lahko občani, ki so dopolnili 16 let. Pred glasovanjem bodo morali prispevati vsaj en evro za kritje organizacijskih stroškov. (Ale)

MOŠ - Bertolini

Izteka se obdobje dopolnilne blagajne

Narašča zaskrbljenost sindikatov FAI-CISL in CGIL-FLAI glede usode 60 delavcev podjetja Bertolini iz Moša, za katere se bo v kratkem zaključila dopolnilna blagajna, na obzoru pa ni podjetnikov, ki bi prevzeli obrat v stečaju. Po besedad Gioacchina Salvatoreja iz sindikata FAI-CISL se slovensko podjetje Nomrod, ki je bilo nekoč družabnik podjetja Bertolini, ne zanima za odkup obrata, tudi podjetnik Fabio Zoffi pa ne bi bil pravljjen na prevzem.

»Zoffi je julija leta 2010 vstopil s svojim kapitalom v družbo Bertolini, kmalu zatem pa je zahteval njen stečaj. Ko se je stečajni postopek začel, je ustanovil novo podjetje in se zavezal, da bo zaposlil 20 delavcev iz podjetja Bertolini Walter in 6 iz podjetja Bertolini Wild. Ob zaključku leta 2010 svojih obljudil ni uresničil, saj stečajni upravitelj ni prejel ponudb ne za prevzem obrata ne za njegov njen,« pojasnjuje Salvatore in napoveduje, da bodo v kratkem na dražbi prodali obrat v Mošu. »Vendar doslej nihče ne ve, kaj bo zaposlenimi, v glavnem mladimi in težko zaposljivimi ženskami,« pravi Salvatore; sindikati se bodo po njegovih besedah konč oktobra srečali s stečajnim upraviteljem z upanjem, da se bo do takrat našel podjetnik, ki bi bil pripravljen prevzeti obrat v Mošu.

»Zoffi je julija leta 2010 vstopil s svojim kapitalom v družbo Bertolini, kmalu zatem pa je zahteval njen stečaj. Ko se je stečajni postopek začel, je ustanovil novo podjetje in se zavezal, da bo zaposlil 20 delavcev iz podjetja Bertolini Walter in 6 iz podjetja Bertolini Wild. Ob zaključku leta 2010 svojih obljudil ni uresničil, saj stečajni upravitelj ni prejel ponudb ne za prevzem obrata ne za njegov njen,« pojasnjuje Salvatore in napoveduje, da bodo v kratkem na dražbi prodali obrat v Mošu. »Vendar doslej nihče ne ve, kaj bo zaposlenimi, v glavnem mladimi in težko zaposljivimi ženskami,« pravi Salvatore; sindikati se bodo po njegovih besedah konč oktobra srečali s stečajnim upraviteljem z upanjem, da se bo do takrat našel podjetnik, ki bi bil pripravljen prevzeti obrat v Mošu.

ZAGRAJ - Pokrajinska svetnica Vesna Tomšič na obisku

Občinska cesta nevarna

Na cesti za Debelo grižo bi uprava želeta namestiti obcestne ograje - Pianova za koordinacijsko omizje med občinami

Izboljšanje varnostnih razmer na občinski cesti v občini Zagrad, ki ji pravijo »Mandriata«, je bila ena izmed osrednjih tem srečanja med goriško pokrajinsko svetnico Vesno Tomšič in predstavniki zagrajske občinske uprave, ki je potekalo v prejšnjih dneh. Tomšičeva je bila spomladis izvoljena v okrožju, ki ob Sovodnjah in Doberdobi vključuje tudi Zagrad, zato se je želeta seznaniti z najbolj perečimi problemi, ki se tičejo tega območja.

Zupanja iz Zagrade Elisabetta Pian, podžupan Marco Vittori ter odbornika Nevio Delbello in Alberto Boskin so ocenili, da je občinska cesta, ki pelje iz Zagrade na Debelo grižo in po kateri pelje tudi avtobus

pokrajinskega prevoznega podjetja APT, precej nevarna. »To cesto, ki bo imela pomembno vlogo tudi v okviru projekta Kras 2014+, pogosto uporabljajo kolesarji. Upravitev menijo, da bi bilo mogoče varnostne razmere izboljšati z namestitvijo dveh obcestnih ograj, štirih odsevnih tabel, cestnega ogledala in sredstev za upočasnitve hitrosti vožnje, kot so ležeči policiji,« je povedala pokrajinska svetnica in oblubila, da bo preverila, ali pokrajina lahko pomaga občini pri izboljšanju prometne varnosti na tem območju.

V teku srečanja je tekla beseda tudi o perečem problemu divjih odlagališč, ki ustvarja okoljske in finančne težave občinam Zagrad,

Sovodnje in Doberdob, ter športnem središču v Zdravščinah, ki je postal pomemben kraj srečevanja za občane. Center pogosto obiskujejo tudi družine z otroki, zato so predstavniki občinske uprave izrazili Tomšičevi željo, da bi jim pokrajina priskočila na pomoč pri načupu igral.

Dalje je bil govor o raznih skupnih problematikah, ki zadevajo občine Zagrad, Sovodnje, Foljan, Doberdob in Ronke, ki so bile nekoč del Kraške gorske skupnosti. Pianova je predlagala, naj pride do ustanovitve koordinacijskega omizja, na katerem bi lahko občine s koordinacijo pokrajine reševale razne težave. (Ale)

Kulturni center Lojze Bratuž
in
Združenje cerkvenih pevskeh zborov

Koncertna sezona
2011/2012

Groningen Student Orchestra MIRA - Nizozemska

Danijel Brecelj, klavir
Peter Stam, dirigent

Na sporednu:
C.M. von Weber,
F. Liszt, R. Schumann

Kulturni center Lojze Bratuž
Dan, 27. septembra 2011, ob 20.30
Vstop prost!

Uradni list
Občine Goriška Brda
č. 10/2011
27. septembra 2011

GORICA - Pismo šolskim oblastem

»Prihodnje leto bo prag presežen«

Bandelj poziva, naj že letos podravnateljico delno oprostijo pouka

Tudi goriški pokrajinski predsednik SSO Bandelj čaka na odgovor deželne šolske ravnateljice glede vprašanja podravnateljskega mesta na Večstopenjski šoli Gorica. Kot smo pisali v nedeljski številki, na goriški Večstopenjski šoli imajo letos skupno 39 razredov, ker torej ne presegajo praga 40 razredov, podravnateljica Franka Padovan ni delno oproščena pouka, kot se je dogajalo v prejšnjih letih.

Z ravnateljstva slovenske šole so v začetku meseca poslali pismo na deželno šolsko ravnateljstvo v Trst, podobno pa je storil tudi pokrajin-

ski predsednik SSO Bandelj. Slednji je pozval deželno šolsko ravnateljstvo, naj tudi v letošnjem letu omogoči podravnateljici, da bi bila delno oproščena pouka, saj je njen poomoč še kako potrebna za vodenje ravnateljstva s številnimi učenci in šolami. Bandelj je tudi opozoril, da bodo na goriški Večstopenjski šoli v prihodnjem šolskem letu skoraj gotovo presegli prag 40 razredov, zato pa bi bilo pametno, da bi bila podravnateljica že letos delno oproščena pouka. Bandelj bo jutri na zadevo opozoril deželnega odbornika Elia De Anno.

GORICA - Iz nekdanjega sanatorija

Center za duševno zdravje se bo selil v park Basaglia

»Center za duševno zdravje iz Gorica se bo iz nekdanjega sanatorija selil v park Basaglia, kjer bomo v ta namen obnovili poslopje nekdanje kuhinje umobolnice.« Tako napoveduje direktor goriškega zdravstvenega podjetja Giovanni Cortiula in poudarja, da so letošnjega januarja pridobili gradbeno dovoljenje, zdaj pa je v teku načrtovanje, v okviru katerega upoštevajo tudi navodila gasilcev in spomeniškega varstva.

»Ker bo za dokončanje del potrebnega nekaj časa, smo v prejšnjih tednih preverjali, ali bi lahko cen-

ter duševno zdravje začasno dobil drug sedež, vendar nismo evidentirali nobenega poslopja, ki bi bilo primerno. Zaradi tega naše tehnične službe pripravljajo načrt za vzdrževalna dela, ki bi jih načrivali na nekdanjem sanatoriju, tako da bi operatorjem nudili boljše pogoje za delo, oskrbovancem pa zagotovili boljše storitve,« razlagata Cortiula in poudarja, da duševnim boleznim namenjajo veliko pozornost. To po njegovih besedah dokazuje tudi uresničitev doma za duševne bolnike, ki ga bodo 30. septembra odprli v Selcah.

GORICA - Praznik zabeležil 25-odstotni porast obiskovalcev

Po letošnjem uspehu se bodo Okusi otresli meje

Prihodnje leto novo ime - Samo v nekdanji trgovini Krainer izpraznili 700 steklenic vina

»Glede na lansko leto smo našeli 25 odstotkov obiskovalcev več, tako da smo nedvomno zelo zadovoljni.« Goriški župan Ettore Romoli je včeraj z občinskim odborom Antoniom Devetagom postregel s podatki o letošnjem prazniku Okusi na meji, ki se bo s prihodnjim letom otresel meje in dobil novo ime »Gusti senza frontiere« (v slov. Okusi brez meje).

»Število stojnic se je letos povečalo z 240 na 300; lani so zasedle 70.000 kvadratnih metrov površine v javni lasti, letos pa kar 98.000. Povsod se je trlo obiskovalcev, tudi v Raštelu, na Travniku in Trgu Sv. Antona, za katerega smo se še zlasti bali, da bi se ne napolnil,« poudarja Devetag in pojasnjuje, da so samo v nekdanji trgovini Krainer izpraznili 700 steklenic vrhunskih vin iz Goriških Brd, potem ko se že v soboto večer prodali vsa svoja peneča vina. V »Slovenski vasi« so na žaru spoklji 70 jagnjetov in prašičkov ter preko 5.000 čevapčičev, narezali so 30 kolles sira in ocvrli 600 ljubljanskih zrezkov. Na prireditvi so skupno natočili več sto hektolitrov piva, pri čemer sta pravi naval doživele obe češki stojnici. S praznikom so zadowoljni tudi gradiški ribiči: prodali so okrog 50 odstotkov več rib kot lani.

»Ljudje so upoštevali naš poziv k zmeremu pitju alkohola. Z zdravstvenega podjetja so mi sporočili, da so zaradi prekomernega pitja v štirih dneh nudili pomoč osmim osebam; najmlajši med njimi je bil 21-letni fant, tako da mladoletni niso pretiravali, kot se je prejšnji teden zgodilo na videmski prireditvi Friuli DOC,« poudarja Romoli, ki je zelo zadovoljen zaradi številnih obiskovalcev iz Slovenije. »Med praznikom je zaživel nekdanja Goriško-gradiščanska grofija, tako da je bila Gorica spet središče nekdanjega skupnega prostora,« ugotavlja Devetag, Romoli pa razlagata, da so se tudi zato odločili za spremembo imena. »Meje so res padle, tiste fizične in tiste v glavah. Zato se bo praznik odslej imenoval »Gusti senza frontiere«,« pravi Romoli in poudarja, da k uspehu praznika prispevajo vsi domaći gostinci in društva. »V Vidmu imajo samo stojnice iz tujine, mi pa vsako leto namenimo veliko pozornost domaćim društvom iz Štandreža, Ločnika in drugih krajev. Tako denar ostane tudi na teritoriju, kar je nedvomno pomembno za njegov gospodarski razvoj,« zaključuje Romoli. (dr)

Nedeljska gneča v Raštelu (zgoraj); žar s srbskimi pljeskavicami (levo)

BUMBACA

NOVA GORICA - Okusi na meji

Zdaj skupna blagovna znamka

Na novogoriški mestni občini so zelo zadovoljni z odzivom obiskovalcev na prireditvi Okusi na meji, ki so letos pravzaprav prerasli v mednarodni dogodek. Tudi ideja, da se mesti poveže s turističnim vlakcem, je zadela v polno, saj se je za vožnjo zanimalo staro in mlado. Gneče na improviziranih postajališčih je bilo v soboto in nedeljo celo toliko, da so mnogi ostali brez prevoza in so se na cilj razočarani raje odpravili z avtomobilom ali pa opustili namero po obisku sosednjega mesta. Škoda tudi, da ni Nova Gorica nedeljskim popoldanskim obiskovalcem iz Gorice uspela ponuditi vsaj kanček dogajanja, saj so se nekateri goriški obiskovalci ob prihodu na bolj ali manj prazen Bevkov trg spraševali: »Kje pa so tukaj stojnice?«

V nasprotju z nedeljskim mrtvilm sta bila petkov in sobotni večer, ki sta pričarala pravo mediterransko vzdušje: delček goriške prireditve Okusi na meji je z nastopom dalmatinske klape Leut in ponudbo ribjih jedi zaživel tudi v Novi Gorici. Prav po zaslugu čezmejnega turističnega vlakca so se oba včera obiskovalci lahko brez skrbi premikali z ene na drugo prireditvev. »Novost letošnjih Okusov na meji je bil nedvomno skupni nastop občin ožje Goriške. Povezali smo se z občino Gorica ter občinama Krmin in Gradišče ob Soči ter tako ustvarili skupno ponudbo, kar je nedvomna tudi dobra popotnica k oblikovanju skupne blagovne znamke,« so nam včeraj povedali na novogoriški mestni občini, kjer so zelo zadovoljni z odzivom obiskovalcev, ki jih je bilo resnično veliko, kar pomeni, da si ljudje tovrstnih prireditiv želijo. »Priznanje gre tudi občini Gorica in županu Ettoreju Romoliju, ki je pokazal veliko gostoljubje in posluh za skupno predstavitev. Turistični vlačec, ki je povezoval obe mesti v času prireditve, je še presegel naša pričakovanja, tako da žal ni bilo vedno prostora za vse, ki bi si želeli popeljati z njim. To pomeni, da bomo za prihodnje leto morali razmišljati o dodatnih vlakcih. Odziv obiskovalcev je bil dober tudi na dalmatinskem večeru v Novi Gorici. Letosnji prvi skupni nastop se je tako pokazal za uspešneg, v prihodnjem pa velja, glede na zelo pozitivne odzive, razmislieti o razširitvi ponudbe,« dodajajo na novogoriški občini.

V šempetski bolnišnici smo preverili tudi prislanje nekaterih italijanskih časnikov, češ da je veliko slovenskih obiskovalcev na prireditvi krepko pregloboko pogledalo v kozarec, zato da so jih morali z reševalnimi vozili tja odpeljati na zdravljenje. Po besedah direktorja omenjene bolnišnice, Silvana Saksida med vikendom niso zabeležili povečanega števila takšnih primerov. (km)

GORICA - V KB centru predstavili trijezično knjigo o briškem avtohtonem vinu

Zlata rebula zaklad z Oslavja

Konzorcij šestih proizvajalcev s požrtvovalnim delom, trmo in vnemo nekoč tretjerazredno vino dvignil do vrhunskosti

Zlata rebula, ki jo s trdim delom in trudem pridelujejo na Oslavju, je pravi zaklad, nad katerega moramo biti ponosni, saj nam ga zavidajo po celi svetu. Seveda moramo tudi stremeti po še večji razpoznavnosti tega izrednega goriškega aduta, k čemur bo nedvomno pripomogel zadnji podvig Združenja proizvajalcev rebule z Oslavja: obsežna trijezična knjiga, ki so jo predstavili v soboto popoldne na dvorišču KB centra v okviru spremnih prireditiv goriškega praznika Okusi na meji.

Zamisel za nastanek knjige »Ribolla Gialla di Oslavia: The book« se je porodila med pogovori, ki jih je Marko Primosig imel s pisateljem - vinarijem Gigijem Brozzonijem in ostalo ekipo stalnega seminarja Luigi Veronelli. Sodelavci najbolj poznane italijanskega vinopisca so se po njegovi smrti odločili nadaljevati s posmembnim delom širjenja in vrednotenja bogate vinske kulture in tradicije. Medtem se je tudi šest vinarskih podjetij - Primosig, Radikon, Dario Princic, Fiegl, La Castellada in Il Carpino - odločilo za združitev moči s ciljem večje razpoznavnosti vrhunskega vina in zatem ustanovilo Združenje proizvajalcev rebule z Oslavja.

Predstavitev na dvorišču KB centra se je udeležilo veliko ljudi. Novinar

Udeleženci predstavitev na dvorišču KB centra

BUMBACA

Stefano Cosma je povezoval zanimivo in poglobljeno predstavitev, ki se je začela s pozdravom goriškega župana Ettore Romolija. »To je pomemben trenutek za celo mesto, za kar si zaslužijo pohvalo vinarji, ki so v letih verjeli v to avtohtono sorto,« je povedal Romoli, za njim pa je podpredsednica pokrajine Mara Černic pohvalila vinogradnike z Oslavja in opozorila, da je treba v prihodnosti razmisli tudi o tesnejšem sodelovanju z Brdi na slo-

venski strani meje. V imenu gostitelja-založnika je predsednik skupine KB1909 in družbe Transmedia Boris Peric poudaril simboliko kraja predstavitev, dvorišče bivše Kmečke banke, tistega denarnega zavoda, ki je leta 1909 nastal prav po prizadavanju članov slovenske kmečke stranke. Kmečka banka je v drugem povojnem obdobju s posebno pozornostjo priporočila, da se je od vojne najbolj obogačano področje Goriške postavilo na

noge in se lahko danes predstavlja v svetu kot nekaj edinstvenega. Ta naš še nepoznan zaklad je treba predstaviti svetu, od tod tudi izbira trijezičnosti in večje pozornosti angleščini, v kateri je čist in zelo čitljiv tekst natiskan v dvojni velikosti glede na slovenščino in italijanščino.

Knjigo so poleg Cosme predstavili gonilna sila Združenja proizvajalcev rebule Marko Primosig, pisatelj Gigi Brozzoni in fotograf Luigi Fi-

danza, posegla sta tudi dva druga protagonisti rebulinega preporoda, Stanko Radikon in Rajko Figelj, nato pa še predsednica konzorcija Collio-Carso-Kras Patrizia Felluga, predsednik zadruge Goriške Brda z Dobrovege Silvanom Peršoljam ter bivši predsednik konzorcija in starosta briških proizvajalcev Marco Felluga. Povedali so, da gre za zelo posrečeno predstavitev ozemlja, zgodovine, istovetnosti, ljudi, čustev, vina in dela vasi, ime katere je v zadnjih dvajsetih letih spremenilo negativen predznak bojišča brezvezne vojne v uspešno, prekrasno zibelko vrhunskega vina. Poudarili pa so tudi, da se je nekoč tretjerazredno vino, rebula, s požrtvovalnim delom, trmo in vnemo maloštevilnih ljudi povzpelo do vrhunskosti in že se pojavlja lovke takih, ki bi si želeli polastiti njegovega slovesa. Oslavci so se s knjigo spomnili tudi velikega domaćina, prijatelja vseh šestih vinarjev z Oslavja, Stanka Primožiča, ki žal ni dočakal njenega izida.

Na terasi KB centra, nasproti stojnice društva Naš Prapor in nad vrvežem Okusov na meji, so protagonisti knjige »Ribolla gialla di Oslavia: The book« poskrbeli tudi za degustacijo šestih precej različnih in seveda zelo kakovostnih zlatih oslavskih rebul.

Ales Waltritsch

SOLKAN-PLAVE - Spet smrtna prometna nesreča na Soški magistrali

Prehitovanje usodno za avstrijskega motorista

V začetku meseca na istem odseku umrl avtomobilist iz Nove Gorice

Prizorišče
nesreče (levo);
poškodovani
motor (spodaj)

BUMBACA

Včeraj je zaradi posledic prometne nesreče med Plavami in Solkanom umrl 56-letni avstrijski motorist. To je že druga prometna nesreča s smrtnim izidom, ki se je v tem mesecu pripetila na tem cestnem odseku.

Nesreča se je včeraj zgodila nekaj minut pred poldnevom, ko je motorist v blagem desnem ovinku začel prehitovati vlačilec s polpriklopnikom. V tistem trenutku mu je iz nasprotne smeri po svoji strani vozišča nasproti pripeljala 51-letna voznica osebnega avtomobila iz širše okolice Nove Gorice. Vozili sta

celno trčili, kar je bilo za motorista usodno, voznica pa je utrpela hude telesne poškodbe in je bila z reševalnim vozilom prepeljana v šempetrsko bolnišnico. O prometni nesreči sta bila obveščena tudi preiskovalni sodnik okrožnega sodišča in pristojno okrožno državno tožilstvo v Novi Gorici.

V začetku meseca je na istem odseku ugasnilo življenje 63-letnega Novogoričana. Moški je s svojim avtomobilom znamke Rover med Dolgo njivo in gostiščem Dermota na ravnem delu ceste zavil na levo in celno trčil v tovorno vozilo, ki je prevajačalo plinske jeklenke. Avtomobil se je najprej odbil, nato pa obstal na mestu trčenja, medtem ko je v pločevino ukleščeni voznik na kraju nesreče umrl. Tovorno vozilo je po trčenju zapeljalo desno izven vozišča v obcestni zid, od tam ga je odobil v levo, da je prebil odbojno ograjo in tam obstalo.

Več sreč so imeli udeleženci trete prometne nesreče, ki se je med Solkanom in Plavami pripetila 18. septembra: v večernih urah je 57-letnega voznika osebnega vozila zaradi neprilagojene hitrosti v levem ovinku na momčem in spolzrkem vozišču pričelo zanašati. Vozila ni več obvladoval, zato je zapeljal na skalnatno brežino. Avtomobil je nato prevrnilo na streho in obstal na pasu za nasproti vozeča vozila. V nesreči je hude telesne poškodbe utrpela 45-letna sopotnica v avtomobilu, voznik pa je utrpel lažje telesne poškodbe. Po nudeni ustrezni zdravniški pomoči na kraju nesreče so sopotnico z reševalnim vozilom odpeljali v šempetrsko bolnišnico na nadaljnje zdravljenje. (km)

DOBERDOB - Prometna nesreča Mlada motociklista po padcu v bolnišnici

Mlada Tržičana sta bila ranjena v prometni nesreči, ki se je med Solkanom in Plavami pripetila 18. septembra: v večernih urah je 57-letnega voznika osebnega vozila zaradi neprilagojene hitrosti v levem ovinku na momčem in spolzrkem vozišču pričelo zanašati. Vozila ni več obvladoval, zato je zapeljal na skalnatno brežino. Avtomobil je nato prevrnilo na streho in obstal na pasu za nasproti vozeča vozila. V nesreči je hude telesne poškodbe utrpela 45-letna sopotnica v avtomobilu, voznik pa je utrpel lažje telesne poškodbe. Po nudeni ustrezni zdravniški pomoči na kraju nesreče so sopotnico z reševalnim vozilom odpeljala v oddelek za prvo pomoč tržiške bolnišnice San

Polo, kjer so ju sprejeli na zdravljenje. Okoliščine nesreče, v katero naj ne bi bila vpletena druga vozila, preučuje goriška prometna policija. Goriško poveljstvo prometne policije je obravnavalo tudi nesrečo, ki se je nedeljo popoldne okrog 15.45 pripetila v Gorici. 58-letni D.C. iz Gorice se je z avtomobilom znamke Škoda peljal po Ulici Nizza, iz še nepojasnjениh razlogov pa je trčil v avtomobil znamke Fiat punto in Ford focus, ki sta bila pravilno parkirana na levi strani ceste. D.C. se ni poškodoval, povzročil pa je precešnjo gmotno škodo. (Ale)

KRMIN Na truplu bodo opravili obdukcijo

V prihodnjih dneh bodo opravili obdukcijo na truplu 31-letnega Davideja Faina iz Krmina, ki mu je bila v soboto pod večer usodna nenadna slabost. Mladinič se je peljal s prijateljico v avto; med vožnjo je naenkrat izgubil zavest, zato ga je ženska takoj do goriške bolnišnice, kjer pa mu zdravniki niso uspeli pomagati. Fain naj bi v preteklosti užival matimila, nekaj časa se je zdraval pri oddelku Sert. V prejšnjih letih ga je zelo prizadela smrt očeta, v zadnjih časih je bil zaposlen pri podjetju, ki se ukvarja s selitvami.

GORICA - Policia prijela tatova

Kradla po pokopališčih

Policijo je poklicala ženska, ki ju je opazila, medtem ko sta se skrivala med grobovi

Prijeta tatova
(zgoraj); zaseženi
predmeti (desno)

GORICA - Prometna policija

Med praznikom odvzeli osem vozniških dovoljenj

Ob vsaki enogastronomski prideljivi se seveda poveča število voznikov, ki sedejo za volan s povečano stopnjo alkohola v krvi. Tako je seveda bilo tudi med goriškim praznikom Okusi na meji, med katerim so se nekateri odpravili domov z avtomobilom, potem ko so odločno pregloboko pogledali v kozarec. Da bi povzročili kako prometno nesrečo, so preprečili policisti goriškega prometnega oddelka.

Osem patrulj je med koncem tedna ob glavnih mestnih vpadnicah pregledalo dokumente 246 voznikov in skupno ugotovilo 33 kršitev prometnega zakonika, zaradi česar so z vozniškimi dovoljenj skupno pobrali 240 točk. Številni vozniki so opravili tudi test alkoholiziranosti, osem pa jih je napihalo previsoko vrednost, tako da so jim policisti takoj odvzeli vozniško dovoljenje. Dva voznika sta imela v litru izdihanega zraku preko 1,5 grama alkohola, zato pa so njuni vozili zasegli.

Pri Padovi umrl delavec iz Tržiča

V kraju Albignasego, južno od Padove, se je včeraj okrog 15. ure smrtno ponesrečil bosanski delavec s stalnim bivališčem v Tržiču. 54-letni Goran Kovačević je padel s tri metre visokega gradbenega odra in močno udaril z glavo ob tla. Ob tem si je zlomil medenico in rebra, ki so predrali pljuča. Zdravniki mu zaradi izjemno hudi poškodb niso mogli pomagati, umrl je okrog 18. ure. Vzroke nesreče so včeraj preiskovali kabinjerji iz krajev Albignasego in Abano Terme, medtem ko so delovni inšpektorji preverjali, ali je bil delavec zaposlen na črno. Tako so ugotovili, da na sebi ni imel obvezne varnostne opreme. Gradbišče, ki ga je odprlo gradbeno podjetje Popović iz bližnje Cittadelle, so sodno zasegli. Kovačević je že več let z urejenim položajem živel v Italiji, v Tržiču je stanoval s svojo družino.

Čezmejni projekti

Na okrogli mizi Evropa v mojem mestu, ki se bo v veliki dvorani novogoriške mestne občine odvijala danes od 10. ure dalje, bodo predstavljeni projekti v okviru 2. javnega razpisa programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013, značilnosti programa in nov razpis za male projekte. Glavni namen dogodka je prenos dobroih praks, predstavitev projektnih rezultatov ter projektnih idej, ki jih nameravajo realizirati v prihodnosti. Na okrogli mizi bodo sodelovali predstavniki Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, predstavniki goriških občin, RRA severne Primorske in slovenski partnerji v čezmejnih projektih. Lokalni dogodek »Evropa v mojem mestu« sodi v širši mednarodni dogodek Dan odprtih vrat 2011, ki je s 6.000 udeleženci ključni letni dogodek Evropske unije, v okviru katerega imajo državne, regionalne in lokalne oblasti možnost, da se srečajo, predstavijo in skupaj debatirajo o kohesijski politiki EU, njenih rezultatih in načrtih v prihodnji. (km)

Rešujejo težave

Pokrajinski predsednik Enrico Gherghetta poudarja, da na pokrajini pobiže sledijo krizi podjetja Terex. »Za prihodnje dni sem poleg tega sklical zasedanja pakta za razvoj, med katerim se bomo pogovarjali o prihodnosti ladjevnic Fincantieri,« pojasnjuje Gherghetta in deželnega svetnika Giorgia Brandolina opozarja, da je pokrajina v prvi vrsti glede reševanja težav industrijskih obratov. »Če Brandolin želi koga kritizirati, to nedvomno ne moremo biti mi,« podudara Gherghetta.

ŠEMPETER Z motorjem trčil v zid in ograjo

V nedeljo se je na cesti med Šempetrom in Volčjo Drago pripetila prometna nesreča, v kateri je bila ena oseba huje telesno poškodovana.

42-letni voznik motornega kolesa je v križišču pri zavijanju v levo trčil v betonski zid z ograjo, ki je na desni strani ceste. V nesreči si je poškodoval gleženj. Po nudeni zdravniški pomoči na kraju nesreče je bil z reševalnim vozilom prepeljan v šempetrsko bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. (km)

KOLESARSTVO - Svetovno prvenstvo v Koebenhavnu

Najhitrejša dirka, najbolj logičen zmagovalec

Cavendish upravičil pričakovanja - Najboljši Slovenec boljši od najboljšega Italijana

KOEHENHAVN - Britanec Mark Cavendish je novi svetovni kolesarski prvakinj. Kolesar z otoka Man je na lahki progi v Koebenhavnu izkoristil svoje sprinterske zmogonosti in v zaključku premagal vse tekmece. Drugo mesto je zasedel Avstralac Matt Goss, tretje pa Nemec Andre Greipel, ki je za nekaj milimetrov premagal Švicarja Fabiana Cancellara. Zelo dobro 7. mesto je osvojil slovenski sprinter Borut Božič, najboljši Italijan Daniele Bennati pa je bil še štirinajsti.

Najhitrejša dirka v zgodovini svetovnih prvenstev (povprečna hitrost 45,821 km/h) se je razpletla po napovedih. Novega svetovnega prvaka, ki je na prestolu zamjenjal Norvežana Thora Hushovda (tokrat je bil žrtev padca sredi dirke in je zaostal), je klub številnim poskusom, da bi se končalo drugače, odločil sprint glavnine. Sprinterske ekipe, med katerimi je med močnejše sodila tudi slovenska, niso dovolile presenečenja, predvsem v zadnjih krogih so polovile vse poskuse pobegov, tako da je zmagovalca odločil sprint. Zaključni, 600 metrov dolg, vzpon favoritem ni povzročil preglavic, naziv najboljšega sprinterja na svetu pa je upravičil Cavendish, ki je gladko prišel do zmage.

NOGOMET - V A-ligi

Kraljica ja Atalanta

Brez kazenskih točk bi bila na vrhu - Triestini v gosteh ne gre od rok

ČRNOBELI VRH - Začetek prvenstva je v znamenju velike izenačenosti. Klub neodločenemu izidu sta se tako na vrhu znašla Juventus in Udinese. Udine se je v Cagliariju branili začetni 0:0 in s Sardinijo odnesel celo kožo. Furlani so si cer v prvem polčasu poskušali zmagati, a nato je prišla na dan utrujenost in Guindolin se je zadovoljil z vsekakor zelo dobrodošlo točko. V Catani so morali Contejevi varovanci zasledovati domačo ekipo, 1:1 pa je na začetku drugega polčasa dosegel ravno Krašči, igralec ki ima z novim trenerjem kar nekaj težav. Lani je bil subski zunanjji vezni igralec eden (če ne edini...) izmed nosilcev igre stare dame, letos pa je nekoliko zapostavljen. Krašči je namreč s taktičnega vidika nediscipliniran, kar je za Conteja največji izmed grehov. Bomo videli, če se bo po tem gochu kaj spremeno...

PRAVA KRALJICA - V resnicu pa je vrh lestvice »lažen«. Brez odbitkov na lestvici bi se namreč znašla sama na prvem mestu Atalanta, ki je v samih štirih krogih ne samo izničila vseh šest točk penalizacije, a tudi prehitela štiri ekipi. Zmagu proti Novari so poklonili nekdanjnemu kapetanu Doniju, ki je navsezadne glavni krivec za to, da moštvo iz Bergama nima desetih točk na lestvici. Ravno njegova vpletjenost v afero »zadnja stava« je namreč razlog, da je športni sodnik (strog?) kazoval črnodomode.

»VELIKI« SE PREBUJAJO? - V soto sta Milan in Inter prvič letos slavila, milanski dvojici pa se je v nedeljo pridružila še Roma. Morda se trojica kandidatov za sam vrh le prebuja in po zaslugu zelo počasnega tempa vseh ostalih je vrh lestice le nekaj točk oddaljen. V petih točkah je natrpanih 16 ekip, kar morda dokazuje, da se je razlika med bolj in manj premožnimi društvami zmanjšala. Bolj kot po zaslugi »malih« najbrž zaradi povprečnih »velikih«.

ČRNOBENOLO DNO - Nekoliko prenenetljivo se je znašla na dnu razpredelnice Cesena, tako da ni le vrh, a tudi dno lestvice je v znamenju črnobelih društvenih barv. Lani je bila Cesena med glavnimi kandidati za izpad, a se je po odličnem prvenstvu brez večjih težav rešila. Med po-

Cavendish je prvi Britanec na najvišji stopnički zmagovalnega odra po 46 letih

ANSA

»Neverjetno. Že ko smo izvedeli, da bo prvenstvo v Koebenhavnu, smo slutili, da bo to naša velika priložnost. Že pred tremi leti smo začeli sanjati zlato kolajno. Sestavili smo ekipo za tako progo, ki je bila povsem podrejena meni, in res so fantje opravili vse tako, kot so morali, zato se jim zahvaljujem. Vedel sem, da zaključni vzpon ne bi smel

predstavljati težav in jih tudi ni. Presrečen sem,« so bile prve besede novega svetovnega prvaka, po 46 letih prvega Britanca z zlatom na prvenstvih in drugega nasploh (leta 1965 je naslov osvojil Tom Simpson).

Slovenska reprezentanca se je držala navodil. Ves čas se je držala v ospredju in čakala na sprint, v katerem sta imela do-

bre možnosti Božič in Bole. V zaključne metre sta prišla v ospredju, a sta v sprintu ostala nekoliko zaprta. Božič se je sicer dobro znašel, z manevrom pridobil nekaj mest, a več kot do sedmega ni mogel. S svojim dosežkom je izenačil četrти najboljši rezultat slovenskih tekmovalcev na prvenstvih, boljša od njega sta bila le Andrej Hauptman dvakrat in Zoran Klemenčič, enak rezultat pa je leta 2006 v Salzburgu uspel Urošu Murnu.

Pomlajena italijanska ekipe je ostala praznih rok, selektor Paolo Bettini pa je skušal omiliti razočaranje. »Izkusene kolesarje sem spojil z mlajšimi. Vsi so dali vse od sebe in dobro delali, toda Cavendish je v izjemni formi, njegova ekipa je izjemno močna, končni vrstni red pa vredem svetovnega prvenstva,« je dejal Bettini. »Prebijali smo se v ospredje, žal pa sem se znašel v gneči, « je razloge za slabšo uvrstitev pojasnil Bennati.

Černic premagal Urnauta

Od slovenskih odbojkarjev, ki nastopajo letos v najvišji italijanski ligi, je v 1. krogu za presenečenje poskrbel predvsem Matej Černic (10 točk), ki s svojim Vibom s 3:2 zmagal na gostovanju pri ekipi trenerja Fefje De Giorgia San Giustina. Zanje je v začetni postavi igral tudi Tine Urnaut (13 točk). Dobro je začela tudi Modena Lorisa Maniaja z zmago proti neugodnim Rimljancem. Verona je gladko izgubila v Cuneu, Primorski korektor Mitja Gasperini je dosegel 13 točk, Damir Kosmina pa ni stopil na igrišče. Center Alen Pajen je bil v Macerati (3:1 proti Ravenni) rezerva, dosegel pa je eno točko.

Izidi 1. kroga: Trento - Monza 3:0, Macerata - Ravenna 3:1, Cuneo - Verona 3:0, Belluno - Latina 1:3, Modena - Volley Roma 3:1, Padova - Piacenza 3:0, San Giustino - Vibo Valentia 2:3.

KOŠARKA - Začetek tretjeligaškega prvenstva

Hladnokrvni Tržačani

V Bariju pred 3.000 gledalci zdržali pritisk - V najvišji ligi štirje Slovenci

A LIGA - Prvenstvo bo startalo čez dva tedna, novost pa je, da je po sodni pot beneški Reyer dosegel napredovanje v A ligo, kjer bo tako 17 ekip. Prvenstvo se bo začelo 9. oktobra, izpadla pa bo ena sama ekipa, medtem ko bosta dve napredovali iz Legadue. Zaradi blokade NBA pa se medtem nekatere ekipe dogovarjajo z ameriškimi asi. Po Gallinariju, ki se (vsaj začasno) vrača v Milan najbolj odmeva ponudba bolonjskega Virtusa zvezdniku Kobeju Bryantu, da bi odigral nekaj tekem. Bryant pa baje zahteva enoletno pogodbo z možnostjo prekinitev, če sklene dogovor z ekipo iz NBA lige. Od Slovencev pa bosta ob potrjenih Juraku (Biella) in Miliču (Cremona) letos igrala še Domen Lorbek (Avellino) in Uroš Slokar (Rim).

LEGADUE - Tu se bo prvenstvo začelo prihodnji teden s petnajstimi ekipami, tako da bo tudi tu ena sama ekipa na zadovoljava, kar trži pa bodo napredovali il lige DNA. V ligi ni več, kot znano, propadlega videmskega Snaidero. Zaenkrat ni med igralci niti enega Slovencev.

LIGA DNA - Prvo kolo v tej prenovljeni tretji ligi potekalo v znamenju ekip iz severne »Conference«. V tem krogu so vse gostovale na igriščih južne skupine in od dvanajstih dvobojev jih kar sedem zmagale. AcegasAps (Carra 17, Zaccariello 10, Ferraro in Mastrangelo 9, Ruzzier 8, Gandini 7, Moruzzi 6, Maganza 3, Scutiero in De Petris n.v.) je zanesljivo zmagal v Bariju s 60:69. Tržačani so, naspotno od zadnjih let, pokazali veliko mero hladne krvi v ključnih trenutkih. Potem ko so v tretji četrtni povedli že s 15 točkami, so

jih domačini v zadnjem delu s podporo 3000 (!) bučnih navijačev skoraj dohiteli, a Carra in tovarši so uspešno zaustavili njihov napad. Trener Dalmasson je (nenavadno) poslal na igrišče samo 8 igralcev, a kaže, da je zaradi velikega števila »underjev« to splošni trend. Mladi Maganza, predvsem pa Ruzzier in Mastrangelo pa so odlično opravili svojo nalogo. Od nasprotnikov nista navdušila Morena in Silvio Gigena, ki je sicer dosegel 13 točk. Najboljši je tako nekoliko presenetljivo bil 19-letni Fabio Mian, ki je dosegel 17 točk. Mian, rojen v Gorici, je član mladinske reprezentance in svojo košarkarsko pot začel v Romanisu, nato je igral v Vidmu in Vareseju, ki ga je za eno sezono dal na posodo Bariju. Od ekipa iz severovzhodne »Division« so zmagali tudi Perugia, Siena in Sant'Arcangelo, medtem ko sta izgubila Trento in Firence.

Domače tekme AcegasAps bo po šestih letih spet mogoče spremnljati preko TV postaje Telequattro ob ponedeljkih od 22. ure dalje.

LIGA DNB - Tržački Falconstar (Bellina 24, Budin 12) je v B skupini že v prvi tekmi upravičil vlogo enega izmed favoritov in na tujem premagal Vis Spilimbergo s 66:81.

ZENSKA A-2 LIGA - Joganov Petrol Lavori Milje bo debitiral v tem prvenstvu v soboto, 1. oktobra, z gostovanjem v Margheri.

Marko Oblak

NOGOMET

Liga prvakov: danes Inter in Napoli

LYON - Danes bodo na sporednu tekme 2. kroga nogometne Lige prvakov. Spored: 18.00 CSKA Moskva - Inter; 20.45 Bayern München - Manchester City; Napoli - Villarreal; Trabzonspor - Lille; Otelul Galati - Benfica; Manchester United - Basel; Olympique Lyon - Dinamo Zagreb; Real Madrid - Ajax Amsterdam.

ODOBJKA - Na ženskem odbojkarskem EP se je končal prvi del. Kljub porazu v zadnji tekmi proti Turčiji s 3:2, so se Italijanke direktno prebolele v četrtni finale, v katerem se bodo pomerile z zmagovalcem dvoboda osmine finala med Nizozemsko in Azerbajdzonom. V četrtni finale so se direktno uvrstile tudi reprezentance Rusije, Nemčije in Poljske. Drugi pari osmine finala so: Turčija - Španija, Francija - Češka, Srbija - Romunija.

FORMULA 1 - Nemški dirkač Sebastian Vettel (Red Bull) po zmagi na VN Singapurja ne more več izgubiti naslova. Teorija sicer pravi, da je v igri za naslov še Button, a je to res bolj teorija. Vettel ima namreč že 309 točk, Button pa 185. Dirkač tako loči 124 točk, na petih preostalih dirkah pa jih je na voljo še 125. Za morebitni preboj na vrh bi tako moral Button zmagati na vseh petih dirkah, Vettel pa na vseh ostati brez ene same točke. Že ena mu namreč prinaša drugo lovorično poletu 2010, saj bi v primeru izenačenja z Buttonom štele zmage, teh pa ima Nemec precej več.

TENIS - Grega Žembla, tretji nosilec, je v finalu na teniškem challengerju BMW Ljubljana Open izgubil z Italijanom Paolom Lorenzijem, četrtim nosilcem, z 2:6 in 4:6. S tem porazom 24-letni Žirovničan tako ni nasledil Blaža Kavčiča, najboljšega slovenskega igralca na lestvici ATP, ki je v slovenski prestolnici zmagal lani.

JADRANJE - Državno prvenstvo olimpijskih razredov na Gardskem jezeru

Čupina jadralca prvič absolutna državna prvaka

Tretjič tudi mladinska prvaka - Ključ uspeha: »Trener Matjaž Antonaz«

Čupina jadralca Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti sta po nedeljski uspešni regati mladinskemu državnemu naslovu – tretjemu v njun karieri – dodala še absolutnega in tako prvič stopila na najvišjo stopničko med člani. Slovenski šport v Italiji ima tako po 12 letih spet državne absolute prvake – nazadnje je v olimpijski klasii dosegla državni uspeh Sirenina olimpijka Arianna Bogatec leta 1999, ko se je z zlatom na državnem prvenstvu v razredu evropskih okitil deseti.

Čupina jadralca sta v zadnji regati državnega prvenstva v olimpijskih klasah uspešno startala in vse do konca odlično nadzirala drugouvrščeno posadko Zeni/Pitanti. Zadnji plov sta zaključila na 3. mestu, kar je bilo tudi dovolj za potrditev prvega mesta na absolutni lestvici. »Lahko bi tudi zmaga, ali se ta reje odločila, da odjadrata do konca z nadziranjem nasprotnikov,« je pojasnil zadovoljni trener Matjaž Antonaz. S tretjim mestom sta zaključila na prvem mestu s 27 točkami, Zeni in Pitanti sta obdržala drugo mesto s 35 točkami, tretji pa sta bili olimpijski kandidati Conti in Micol s 36 točkami. Na prvenstvu je nastopalo 59 posadk, med katerimi tudi slovenski, avstrijski, švicarski, madžarski in štiri francoske.

Jaš Farneti, trener Matjaž Antonaz in Simon Sivitz Košuta

Uspeha sta se seveda zelo veselila tudi Čupina jadralca, ki sta sesljanskemu klubu prinesla prvi državni članski naslov: »Mislim, da je bil ključ uspeha predvsem trener Matjaž Antonaz, ki nama je bil popolnoma na razpolago,« je potrdil krmar Simon Sivitz Košuta. Da je bila za uspeh odločilna prav usklajenost Čupine ekipe,

je pojasnil tudi koprski trener in poudaril, kako je na prvenstvu vsak član natančno vedel, kaj mora storiti, da bo vse steklo po načrtih. »Odnos med nami je bil zelo dober. Ničesar nismo prepustili slučaju. Hkrati pa sta jadralca jadrala zelo konstantno skoz celo prvenstvo, kar je prineslo zaželjene rezultate,« je zaključil trener.

Kaj bosta prinesla članski in mladinski naslov, je še neznan. Odvisno bo, kaj bodo določil pravilnik zvezne, ki ga vsako leto prenavlja. »Prav gotovo pa ne bo nične mogel oporekat, da so naju izbrali za nastop na svetovnem prvenstvu v Perthu, saj sva dokazala, da sva zdaj najboljša,« je še pristavil Čupin krmar. Jadralca se namreč decembra po povabilu zvezne odpravljal v Avstralijo, kjer bo svetovno prvenstvo. Jadrnica je že odpotovala, jadralca pa čaka zdaj niz priprav v državno reprezentanco v Cagliariju.

Letošnja tekmovalna sezona pa se je z državnim prvenstvom na Gardskem jezeru zaključila nadvse pozitivno: »Izpolnili smo vse letošnje cilj: Simon in Jaš sta osvojila prvo mesto na državni jakosti lestvici in oba državna naslova, z mladinskega prvenstva pa sta prinesla kolajno,« je napisal trener Antonaz, ki opaža, kako iz meseca v mesec napredujeta, a vendarle (kot tudi mora biti) postopoma. (V.S.)

Vrstni red: 1. Sivitz Košuta/Farneti 27 točk ((11), 7, 4, 2, 1, 4, 6, 3), 2. Zeni/Pitanti 35 (3, 4, 2, 5, 3, (13), 12, 6), 3. Conti/Micol 36 (1, 3, 10, 4, 2, 9, (13) 7), 5. Desiderato/Saettone, 6. Bertola/Alcidi, 7. Mancinelli/Iavicoli (2. mladinca), 8. Falciateli/Franciolini (3. mladinca).

ODBOJKA - Moški del 38. Turnirja Bazoviških žrtev v organizaciji ŠZ Sloga

Slavje hrvaške ekipe

Gornja Vežica v finalu premagala Mežico - V tekmi za 3. mesto Olympia boljša od Sloga - Zaradi finančne stiske v manjšem obsegu

DRŽAVNI POKAL Poraz okrnjene Sloga Tabor

Itas Italproject Castelfranco Veneto - Sloga Tabor Televita 3:0 (25:14, 25:14, 25:21)

Sloga Tabor Televita: Cernuta 3, Cettolo 8, V. Kante 14, Ambrož Peterlin 6, Nigido 3, Veljak 2, Privileggi (libero), Matevž Peterlin 0. Trener Lucio Battisti.

Na svojo drugo tekmo v italijanskem pokalu je Sloga Tabor Televita šla v okrnjenem sestavu. Med tednom si je poškodoval prst Danjel Slavec, ki seveda ne more igrati, doma sta ostala tudi Gregor Jerončič (ki letos še ni igral) in Vatovac. Na centru je tako igral Cernuta, čeprav to sploh ni njegova običajna vloga. Če k temu dodamo, da je Castelfranco ekipa povsem drugačnega kova kot Paese, ki so ga slogaši v prvem krogu doma premagali, je bilo jasno, da so bili naši odbojkari pred zelo težko nalogo. Tega so se tudi sami zavedali in so na igrišče stopili z veliko mero tremi in živčnosti, kar je botrovalo celi seriji napak. Sloga Tabor Televita je v prvih dveh setih veliko grešila in bila tako brez možnosti, da bi se enakovredno upirala boljšim domačinom, pri katerih je bil resnično neustavljiv predvsem korektor.

Naši igralci so se sprostili šele v zadnjem setu, kar se je poznalo pri njihovi učinkovitosti. Dalj časa so se enakovredno kosali z domačo ekipo, čeprav ni bila njena zmaga nikoli v dvoemu, saj je Castelfranco v nedeljo bil objektivno boljši od slogašev, ki pa so prav gotovo okušili ritem igranja, ki jih čaka v letošnji B2-ligi.

V naslednjem krogu se bo Sloga Tabor spet pomerila s Paesjem, tokrat v gosteh v nedeljo, 2. oktobra ob 18.00.

V nedeljo je bil v Repnu moški del mednarodnega odbojkarskega turnirja za 38. Pokal Boačevih žrtev, ki ga je priredilo AŠZ Sloga v sodelovanju z ZŠSDI in Uradom RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. S turnirjem so se istočasno tudi zaključil niz proslav ob 81 letnici ustrelitve štirih bazoviških junakov.

Prva polfinalna tekma je bila zjutraj v telovadnici na Prosek. Goriska Olympia, ki je na turnirju nastopila okrnjena, je bila favorizirani Mežici v prvih dveh setih povsem enakovredna, nato pa so koroški igralci postali učinkovitejši in zasluzeno zmagali.

Skoraj istočasno je bila druga polfinalna tekma v Repnu. Tudi Sloga je nastopila okrnjena, za ta turnir pa si je pri Slogi Tabor »posodila« Vatovca (ki je po daljšem igralnem premoru tako spet stopal na igrišče) in za prvo tekmo tudi Cernuto. Slogaši so se hrvaškim nasprotnikom zelo solidno upirali, dvakrat nadoknadiли zaostanek v setih, v odločilnem pa je Gornja Vežica takoj visoko povedla in prednost obdržala do konca.

Tekma za tretje mesto s tehničnega vidika ni bila posebno dobra, tako igralci Olympia kot Sloga so veliko grešili, na koncu pa so Slogašem enostavno posle moči, saj so odigrali kar osem zaporednih setov.

V finalu za prvo mesto so slavili Hrvati, katerim so se mladi odbojkarji Mežice v drugem in tretjem setu povsem enakovredno upirali, v obeh končnicah pa so zagrešili nekaj naivnih napak.

Izidi: Mežica - Olympia 3:1 (24:26, 26:24, 25:18, 25:20), Gornja Vežica - Sloga 3:2 (25:19, 16:25, 25:22, 19:25, 15:9) za tretje mesto: Olympia - Sloga 2:1 (25:22, 23:25, 15:9), za prvo mesto: Gornja Vežica - Mežica 3:0 (25:19, 25:22, 25:22).

Vrstni red: 1. MOK Gornja Vežica, 2. OK Mežica, 3. Olympia, 4. Sloga MOK Gornja Vežica: K. Pervan, Rogić, Vidović, Šimčić, Šorli, J. in L. Lesić, Grozdanić, Janković, S. Pervan (libero). Trener: Velin Grozdanić OK Mežica: Merkač, Kert, Ciganović, Kriavec, Lednik, Maze, Ivapic, Jezernik, Praprober (libero). Trener: Blaž Merkač Olympia: Hlede, Komjanc, Pavlović, Peršolja, Sanzin, Vizin, Vogrič, Čavdek (libero).

Trener Zoran Jerončič Sloga: Antoni, Cernuta, Devetak, Fermo, Kante, Roman, Rožac, Vatovac, Žerjal. Trenerja: Lucio Battisti in Martin Maver Tekmovalnemu delu je sledilo nagrajevanje

ob prisotnosti predstavnika Odbora za proslavo bazoviških junakov Vojka Mioča. Nastopajoče ekipe je pozdravila predsednica Sloge Tabor Alekseje Škerk, ki je povedala, da so se prispevki za ta turnir letos bistveno skrčili, vendar je Slogi klub temu uspel, da je turnir priredila, pa čeprav v nekoliko manjšem obsegu kot običajno.

Vse nastopajoče ekipe so prejele pokal (v nagradni sklad za oba tekmovalna dneva so prispevali pokrajinski in deželnih odbor CONI, odbokarska zveza FIPAV, Občina Repentabor, Občina Trst, SKGZ, SSO, ZŠSDI, ZKB, Banca di Cividale), MOK Gornja Vežica pa tudi prehodni pokal Odbora za proslavo bazoviških junakov. Nagrajeni so bili tudi najboljši posamezniki in sicer branilec Sebastian Pervan (Gornja Vežica), podajalci Velin Grozdanić (Gornja Vežica), napadalec Domen Kert (OK Mežica) in najboljši igralec Kristijan Pervan (Gornja Vežica).

**Ekipi Zalet C
4. memorial Laure Maver**
V nedeljo je bil pri Briščikih tudi 4. ženski memorial Laure Maver v organizaciji ŠD Kontovel, in ob sodelovanju OD Bor. V finalu sta se pomorili novonastali združeni ekipi, Zalet C pa je po izenačeni igri s 3:1 premagal ekipo Zalet D. O turnirju bomo še poročali.

KROMA

KOLESARSTVO - v Pertegadi
Člani SK Devin na zmagovalnih odrih

Preteklo soboto je bila v Pertegadi pri Vidmu na vrsti peta preizkušnja za trofejo Junior Cross in kolesarski klub Velo Club iz Latisane je našel kar 150 udeležencev.

Proga je bila precej lahka, saj ni imela ovir in se je odvijala pod vinogradom kmeljev Batistutta 2. V kategoriji G3 je tokrat presenetil Peter Chenda, ki se je uvrstil na prvo mesto. Dobro tekmo je izpeljal tudi Danjel Sedmak, ki je tudi osvojil 1. mesto med nevčlanjenimi. Dirk je spremljalo tudi lepo vreme, sicer poletno toplo za ta mesec.

Vrstni red: G1: (nevčlanjeni): 1. Liam Taverna (Devin) G2: 1. Fabiano Cesca (Buja); 4. Sedmak Luca; 13. Di Biagio Mattia (oba Devin) G3: 1. Peter Chenda; 6. Tristan Taverna; 13. Tarek Nelson; 20. Thomas Balzano (vsi Devin) G4: 1. Lorenzo Terlicher (Granzon); 11. Jan Godnič 18. Devan Sedmak (oba Devin) G4: (nevčlanjeni): 2. Andrea Balzano (Devin) G5: 1. Jacopo Macorog (Granzon); 13. Ivan Braico; 14. Max Zannier; 22. Jan Sedmak (vsi Devin) Začetniki/Naraščajniki:

AKŠ KRAS - ODSEK ZA OTROŠKO TELOVADBO prireja v okviru globalne vzgoje letni tečaj za otroke, ki obiskujejo vrtec in prva dva razreda osnovne šole. Prva vadba in vpis bo v Športno kulturnem centru v Zgoniku jutri, 28. septembra ob 16.30.

AKŠ KRAS - ODSEK ZA NAMIZNI TENIS - obvešča, da se začenjajo treningi namiznega tenisa rekreativcev in veteranov v četrtek, 29. oktobra. Vadba bo potekala v Športno kulturnem centru v Zgoniku ob 20.00.

GIMNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR organizira treninge ritmične gimnastike za dekleto od 4. leta do 17. Treningi na Štadionu 1. maj, za predšolske otroke bodo ob torkih in petkih od 16.30 do 17.30, za osnovnošolske otroke pa ob torkih od 16.30 do 17.30 in ob petkih od 17.30 do 18.30. Prvi trening v torek, 27. septembra. Treningi na Općinah (večnamenski prostor osnovne šole Bevk) bodo ob sredah, za predšolske otroke od 16.30 do 17.30, za osnovnošolske otroke od 17.30 do 18.30. Prvi trening bo jutri, 28. septembra. Za prijave in informacije 328-273390 (Peta).

Obvestila

AKŠ KRAS - ODSEK ZA OTROŠKO TELOVADBO prireja v okviru globalne vzgoje letni tečaj za otroke, ki obiskujejo vrtec in prva dva razreda osnovne šole. Prva vadba in vpis bo v Športno kulturnem centru v Zgoniku jutri, 28. septembra ob 16.30.

AKŠ KRAS - ODSEK ZA NAMIZNI TENIS - obvešča, da se začenjajo treningi namiznega tenisa rekreativcev in veteranov v četrtek, 29. oktobra. Vadba bo potekala v Športno kulturnem centru v Zgoniku ob 20.00.

GIMNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR organizira treninge ritmične gimnastike za dekleto od 4. leta do 17. Treningi na Štadionu 1. maj, za predšolske otroke bodo ob torkih in petkih od 16.30 do 17.30, za osnovnošolske otroke pa ob torkih od 16.30 do 17.30 in ob petkih od 17.30 do 18.30. Prvi trening v torek, 27. septembra. Treningi na Općinah (večnamenski prostor osnovne šole Bevk) bodo ob sredah, za predšolske otroke od 16.30 do 17.30, za osnovnošolske otroke od 17.30 do 18.30. Prvi trening bo jutri, 28. septembra. Za prijave in informacije 328-273390 (Peta).

Bojan Brezigar

Krakow v mojem spominu

*Mesto, ki skriva v sebi
tisoč let poljske zgodovine,
pa je kljub temu še zelo mlado.*

Vem, da bo zvenelo zelo čudno, ampak za pot v Krakow in okolico sem se odločil zaradi dveh filmov. V teh letih sem prepotoval veliko Evrope, tudi na Poljskem sem bil že nekajkrat, v Varšavi, v Gdansku in na velikem območju severovzhodne Poljske, ki je bogato poseljeno z manjšinami: Kašubi, Ukrainci, Litovci, Tatari, Judi ... V Krakow pa me ni pot nikoli zanesla, čeprav sem vedel, da gre za eno najlepših mest v Evropi in najpomembnejše mesto na Poljskem.

To o filmih pa moram pojasniti. Ne gre za dva navadna filma, gre za dve resnični zgodbi dvajsetega stoletja, ki se med seboj prepletata in ki sta še danes predmet skupnega spomina. Gre za dve tragediji, ki sta se v veliki meri odvijali prav v Krakowu.

Prvi film je Schindlerjev seznam režiserja Stevena Spielberga. Gotovo ste ga videli, čeprav morda niste takoj zaznali, da se glavnina teh dogodkov odvija na Poljskem. Prav tu, v Krakowu. Ko sem slišal, da so po dolgoletnih odlašanjih v nekdanji Schindlerjevi tovarni odpri muzej, je bila to tista kapljica, ki me je spravila na pot. Schindlerjev seznam je ena izmed zgodob trpljenja Judov v času nacisrične okupacije, je zgodba o pobojih in o koncentracijskih taboriščih, je pa tudi zgodba o dobrih ljudeh, zgodba v črno-beli tehniki z odtenki, kjer se tudi med črnimi vendorje pojavljajo človekove vrednote, predstavljeni v črno-belim filmu, kjer je edini barvni odtek deklica v rdečem plašču.

Drugi film je Katyn režiserja Andreeza Wajde. Novejši film iz leta 2007, ki si ni prislužil oskarjev Schindlerjevega seznama, ampak je pristal le na nominaciji za najboljši tuji film. Pa vendor skrajno pretresljiv z zgodbo, ki v ničemer ne prizanaša nacistom, vendor s prstom kaže na Sovjetsko zvezo, na Stalina, na Rdečo armado, na komunizem. Pobojo več kot 20.000 ljudi, med katerimi 8.000 častnikov poljske vojske, ki so jih Nemci v okupirani Poljski prepustili Stalinu (sam pa so na prisilno delo odpeljali ostale poljske vojake), s strani Rdeče armade je bil eden velikih zločinov druge svetovne vojne. Pretresljiv film, ki med drugim kaže tudi na »osvoboditelje«, torej na povojni komunistični režim, osvoboditelje, iz katerih se Spielberg norčuje na koncu svojega filma, ko v taborišče, kjer je Schindler ohranil pri življenju nekaj več kot 1.000 Judov, prijava ruski vojak in vzlikuje: »Osvobodila vas je Rdeča armada.«

Seveda, Krakow ni samo to. Krakow je poljska zgodovina; zgodovina slavne Poljske in njenih kraljev, ki so bili vladarji v drugih časih in v drugih okoliščinah, zagotovo nič bolj človeški in manj krutih od drugih vladarjev tistih časov, je tudi zgodovina poljske katoliške cerkve, njene absolutne nadvlade z bogatimi cerkvami, vse do tistega Kar-

la Wojtyle, ki je postal prvi poljski in slovanski papež in je bistveno prispeval k padcu komunističnih režimov in k uvedbu demokracije v državah, ki so bile od nekdaj sestavnici evropske kulture in civilizacije, a jih je železna zavesa po koncu druge svetovne vojne prisilno ločila od ostalih evropskih narodov.

Krakow je torej vse to. Vendor sem se odločil, da bom svoj kratek obisk namenil predvsem dogajanjem med drugo svetovno vojno in takoj po njej in po sili razmer prihranil lepote tega mesta za drugo priložnost, ko bo morda več časa in bo tudi razpoloženje drugačno.

Navsezadnjie Krakow zaslubi pooglobljeno ogled. Na primer Wawel, grad na griču nad Vislo, kjer so vladali poljski kralji in kjer so še danes pokopani kralji, kardinali in druge osebnosti, med njimi Adam Mickiewicz, simbolna osebnost Poljske. In Krakowa. Tako simbolna, da je njegov kip v središču mesta tradicionalno zbirališče domačinov. »Dobimo se pri Adamu,« pravijo s ponosom in zanosom, tako velikim, da so Nemci takoj po okupaciji spomenik odstranili, meščani pa so se tam še vedno srečevali in niso teptali kraja, kjer je prej stal spomenik. Ampak o tem bom še pisal.

In potem je tu univerza, druga najstarejša v srednji Evropi, ena najstarejših na svetu, ustanovljena v 14. stoletju in v 19. stoletju poimenovana po Jagiellu, poljskemu kralju iz 15. stoletja, ustanovitelju svoje dinastije in vladaru, ki ga še danes ceni sleherni Poljak. To je tista univerza, na kateri so Nemci po okupaciji leta 1939 zbrali vse profesorje pod pretvezo vabilna na predavanje in jih aretirali, češ da so poljski nacionalisti (kar so verjetno zares bili, če ne iz drugih razlogov zaradi odpora okupatorju); le maloštevilni so se vrnili domov.

Nazadnje pa so tu cerkve. Veliko jih je, vsaka je drugačna, nekatere so res arhitektonsko in umetnostno bogastvo. In žive so, veliko vernikov je v njih, turisti, ki si jih ogledujejo se spajajo z njimi in skupaj ustvarjajo živo občinstvo cerkva, ki so marsikje drugje po svetu prazne ali zaprte zaradi bogoslužja.

Morda je prav to, zaradi česar je Krakow drugačno mesto. To je seveda staro mesto, ki je ohranilo vse svoje bogastvo, saj v razliko od Varšave in Gdanska v drugi svetovni vojni ni bilo bombardirano, vendor ni mestni muzej. Zelo živo je, tudi zelo živahno. Povsod mrgoli ljudi, domačinov in turistov pa seveda študentov, povsod je veliko lokalov, kjer strežejo – nenavadno za vzhodno Evropo – zelo vljudni ljudje. In zgodovina mesta prehaja v sedanost in se z njo povezuje v nekakšni simbiozi, ki nima para v Evropi. Kamorkoli se ozreš, karkoli obiščeš, povsod ti razložijo, da so se v oddaljenih stoletjih dosegale pomembne stvari, ampak...

Da, ampak tudi sedaj ti kraji živijo, so del mestnega tkiva in niso prepričeni na milost in nemilost turističnim hordam, ki jih seveda ne manjka. In praktično na vsakem vogalu najdeš povezano med dogajanjem izpred stoletij, med polpreteklo zgodovino in današnjim časom.

V tem zapisu se bom, pa brez zamere, omejil na zadnji dve, na polpreteklo zgodovino in na današnji čas. Kogar bo pot zanesla v Krakow pa naj ve, da to mesto skriva v sebi skoraj tisoč let poljske zgodovine, pa je kljub temu še vedno zelo mlado.

Za konec še kratko pojasnilo: v teh zaščitnih sem za poljska imena ohranil izvirno poljsko obliko. Zdeleno se mi je posnetno in pravično do krajev in ljudi, o katerih pišem.

se nadaljuje

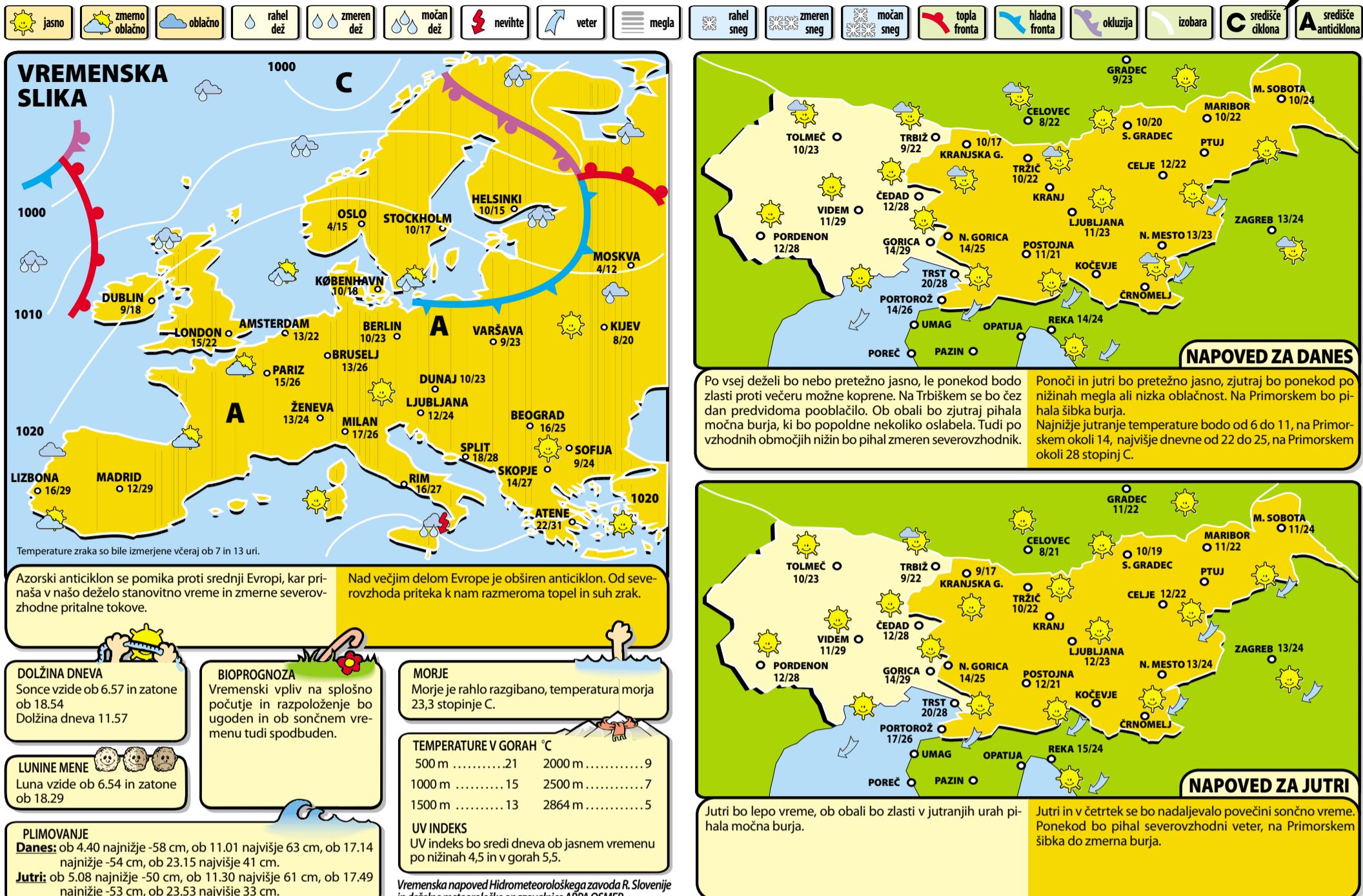
1

Na slikah: zgoraj grad Wawel, dolgoletni sedež poljskih kraljev; spodaj spomenik Adamu Mickiewicu na glavnem trgu v Krakowu. Na spodnjih slikah prizora iz filmov Katyn (levo) in Schindlerjev seznam (desno).

ŠPANIJA - Od 1. januarja 2012 bo v njej prepovedana V Kataloniji so v nedeljo pripravili poslednjo bikoborbo

BARCELONA - V Kataloniji so v nedeljo pripravili poslednjo bikoborbo, preden bo 1. januarja prihodnje leto prepoved bikoborb tudi uradno začela veljati. Nedeljsko bikoborbo si je ogledalo okoli 18.000 ljubiteljev koride, nastopili pa so trije španski matadorji, med njimi Jose Tomas, ki velja za prvega med bikoborci, poročajo tuje tiskovne agencije.

Katalonski bikoborec Serafin Marin je po poročanju ameriške tiskovne agencije AP ob velikem aplavzu v nedeljo zvečer areni Monumental z 20.000 sedeži usmrtil zadnjega od šestih bikov.

Katalonski parlament je prepoved bikoborbe sprejel lani, pred tem pa je okoli 180.000 tisoč Kataloncev podpisalo peticijo, v kateri so zahtevali, da v Kataloniji prenehajo s tradicionalno borbo z biki.

Nasprotniki bikoborbe so medtem že napovedali, da si bodo prizadevali, da bi bikoborbo povedali tudi v drugih španskih pokrajinalah, vključno z Andaluzijo, ki velja za zibelko koride.

Zagovorniki bikoborbe na drugi strani trdijo, da pri bikoborbi ne gre za nasilje nad živalmi, in menijo, da je bikoborba del kulturnozgodovinske dediščine Španije in bi jo treba ohraniti ter zaščititi. (STA)

FRANCIJA - Soproga predsednika Carlo Bruni Sarkozy očaral s poznavanjem rož

RUSIJA - Po protestu filmskih delavcev Putin ustavil privatizacijo filmskega studia Lenfilm

MOSKVA - Ruski premier Vladimir Putin (na sliki) je ustavil privatizacijo najstarejšega ruskega filmskega studia Lenfilm po tem, ko so se nanj s protestnim pismom obrnili številni režiserji, med njimi letosni dobitnik beneškega zlatega leva Aleksander Sokurov. Rusko ministrstvo za kulturo je sicer predlagalo prodajo 75 odstotkov delnic holdingu AFK Sistema.

V protestnem pismu so filmski delavci zapisali, da bi studio prevzel podjetje, ki bi ustvarjalo le komercialen TV program. Izrazili so strah, da bi neprecenljiv arhiv studia prišel v zasebno last.

"Ministrstvo za kulturo je po prejemu protestnega pisma umaknilo predlog. Iz-

delali bomo nov, bolj uravnotežen načrt," je za francosko tiskovno agencijo AFP potrdil Putinov predstavnik Dmitrij Peskov.

Studio, ki se razteza na desetih arih v središču Sankt Peterburga, je bil ustanovljen leta 1918. V njem so posneli nekaj najboljših del sovjetske kinematografije, od razpada Sovjetske zveze pa ga ne uporabljajo več. (STA)

LONDON - Soproga francoskega predsednika Carla Bruni je v pogovoru za BBC povedala, da jo je Nicolas Sarkozy očaral s svojim neverjetnim poznavanjem rož ter da v redkih trenutkih v dvoje živila zelo mirno življene.

"Pozna latinska imena vseh rož," je povedala Carla Bruni v pogovoru za radijsko oddajo Newshour, ki bo objavljen v torek. "Resnično me je prevzel. Hodila sva po vrtovih Elizejske palače, pripovedoval mi je podrobnosti o tulipanih in vrtnicah in pomislica sem: Moram se poročiti s tem moškim, predsednik je in ob tem ve vse o rožah, to je neverjetno!" je dejala po poročanju francoske tiskovne agencije AFP.

Carla Bruni, ki konec oktobra pričakuje otroka, a o tem ne govori rada, je novinarki Christine Ockrent zaupala, da o nosečnosti ne govori, ker je vraževerska in ker "to ni zanimivo za Francoze".

56-letni Sarkozy ima sicer iz dveh prejšnjih zakonov tri sinove, stare 14, 25 in 26 let.

Pevka in avtorica pesmi Carla Bruni je povedala, da je zakon s predsednikom "zelo rock in roll" za oba, da pa si zradi zelo stresnega urnika Sarkozyja prizadevata za "mirne in sproščajoče" redke trenutke, ko sta sama.

43-letna Brunijeva, ki je bila dolgo znana po svojih levo usmerjenih prepričanjih, je sicer povzročila nemalo presenečenja, ko se je poročila z bolj konservativnim Sarkozjem. Kot je še dejala v pogovoru za BBC, pa je njen soprog po ameriških merilih "skoraj levičarski demokrat". (STA)

Stojan Kuret ponovno uspešen z zborom VAL: Vedno moraš imeti pogum, da stopiš na oder

12

V Gorici predstavili trijezično knjigo o zlati rebusi z Oslavja

15

Vabilo k abonmaju Slovenskega stalnega gledališča: šaljivi skeči po društvih, Zlati zmaj, Pupkin kabaret ...

11

TOREK, 27. SEPTEMBRA 2011

št. 228 (20.243) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v nas Zatrz nad Cerknem, razmnožen na ciklosti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrobit" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasujenem Evropi.

TRST - Ul. Montevecchia 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNIKA PLĀCANĀ V GOTOVINĀ

Spredzane in abonamenta postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Primorski dnevnik

Alarmni zvonec tudi za manjšino

SANDOR TENCE

Afera, ki je izbruhnila okrog družbe Autovie Venete, priča o neurejenih političnih odnosih v deželnih večini, ni pa glavni problem za predsednika FJK Renza Tonda. Še manj za deželno skupnost in torej tudi za nas, saj res ni bistvenega pomena, če je novi direktor avtocestne družbe daleč ali blizu tej ali oni stranki.

Problemi, ki se postavljajo, so finančne in politične narave. Do danes še ni točno znano, koliko dodatnih finančnih sredstev bo morala Furlanija-Juliska krajina prispevati v državne blagajne, in to v brk tako imenovanemu federalizmu. Več denarja Rimu pomeni manj denarja za občane naše dežele.

Tono bo moral tudi posjasniti svoje načrte glede usode pokrajini, manjših občin in tako imenovane tržaške mestne občine. Rimski parlament je morabitno ukinitev pokrajini odložil na poznejši ustavni zakon, naša dežela pa glede tega lahko sama odloča, zato bo zanimivo videti, kašne načrte ima npr. s tržaško in goriško pokrajino.

Gospodarska in finančna kriza, ki ji ni videti konca, vpliva tudi na nas kot državljanje Italije in kot pripadnike slovenske narodne skupnosti. Dežela do tega trenutka zaradi znanih težav iz Rima še ni dobila 2,5 milijona evrov državnega proračunskega denarja, ki ga je italijanski parlament namenil slovenski manjšini. Naše ustanove so doslej dobile le polovico napovedanih državnih prispevkov, tako da je pri nekaterih od njih že zazvonil alarmni zvonec.

GRČIJA - Kriza Atenam se obetajo težki dnevi

ATENE - Pred Grčijo in skupno evropsko valuto je težak teden. Predstavniki EU, ECB in IMF naj bi po napovedih nadaljevali z revizijo grških javnih financ, od katere je odvisno izplačilo nove tranše posojila v višini 8 milijard evrov, vendar do včeraj še niso določili datuma svojega prihoda v Atene. Medtem v Bruslju razmišljajo o možnosti dodatne kreditive začasnega mehanizma za stabilnost evra. Vlagatelji so prepričani, da bodo ministri območja evra našli pozitivno rešitev, zaradi česar so borze včeraj poslovale v zelenem.

Na 13. strani

ITALIJA - Berlusconi zdaj tudi na udaru Cerkve

Kardinal Bagnasco obsodil moralno korupcijo v politiki

Za dodatno razburjenje na politični sceni poskrbel minister Brunetta

TRST - Včeraj v muzeju Revoltella in na liceju Prešeren

Ob evropskem dnevu jezikov pobude za tržaške dijake

TRST - Tudi v Trstu so včeraj obeležili deseti evropski dan jezikov, pobudo, s katero želite Evropska unija v Svet Evrope opozoriti na evropsko jezikovno raznolikost (uradnih jezikov je 23, preko 60 krajevnih skup-

nosti pa govori regionalne oz. manjšinske jezike) in jo ovrednotiti. Urad za Evropo Občine Trst je ob tej priložnosti v muzeju Revoltella priredil srečanje za nižje srednje šole, na katerih so predstavili nekatere zanimive šolske pro-

jekte v tujih jezikih, na Liceju Franca Prešerena je potekalo predavanje potnice Andreje Rustja o Inuitih, dijaki pa so prisostvovali tudi nastopu ruske folklorne skupine Rodnik.

Na 7. strani

RIM - RIM - Predsednik škofovske konference Angelo Bagnasco je včeraj izrekel težke ocene na račun moralne korupcije v italijanski politiki. Berlusconija ni izrecno imenoval, vsem pa je bilo jasno, na koga je ciljal, ko je govoril o razuzdanem obnašanju in neprimernih razmerjih.«

Za dodatno razburjenje pa je včeraj poskrbel minister za javno upravo Renato Brunetta, ki je napovedal odpravo vseh potrdil, ki jih morajo občani oddajati javni upravi, vključno s potrdili podjetij o nevpletenosti v mafijске posle. Ministrovo pobudo so obsodili opozicija, sodniki in tudi minister za notranje zadeve.

Na 5. strani

V Sloveniji predčasne volitve vse bliže

Na 2. strani

V Gorici deželni kongres mladih SSK

Na 3. strani

Občina Trst za pospešeno ločeno zbiranje odpadkov

Na 6. strani

Oktober bo mesec prevencije raka

Na 6. strani

Spet smrtna nesreča na Soški magistrali

Na 16. strani

Goriški Okusi se bodo otresli meje

Na 15. strani

**TRUE PRODUCTS
REAL PEOPLE**

**SMUČANJE
TURNO SMUČANJE
FREE RIDE
ALPINIZM**

**TREKKING
KOLESARSTVO
OUTDOOR
PROSTI ČAS**

**Ob priliku preureditve prostorov nudimo
od danes, 27. septembra do 1. oktobra
izjemne popuste do 50%,
z zaključno družabnostjo
v soboto, 1. oktobra od 11. do 19. ure.**

www.alternativasport.com

ALTERNATIVA sport

Sesljan41/D, 34011 Devin Nabrežina (Trst)
T: +39(0)402916120 E: alternativasport@alternativasport.com

**NAJBOLJŠA
PONUDBA
artiklov**

ANGLEŠČINA-ŠPANČINA-FRANCOŠČINA-NEMŠČINA-SLOVENŠČINA-HRVAŠČINA

- Predavatelji v materinščini

- Dnevni in večerni jezikovni tečaji vseh stopenj

- Posebni tečaji za predšolske otroke, osnovnošolske otroke in srednješolsko mladino

- Individualni tečaji

- Tečaji za podjetja

- Sedež izpitov Trinity College London

- Pripravljalni tečaji za izpite University of Cambridge

TRINITY
COLLEGE LONDON

Jezični tečaji SCUOLA PER INTERPRETI

Trst, Ul. S. Francesco 6 Tel./Fax 040.371300
www.scuolaperinterpreti.it - E-mail: scuolaperinterpreti@libero.it

ANGLEŠČINA-ŠPANČINA-FRANCOŠČINA-NEMŠČINA-SLOVENŠČINA-HRVAŠČINA

SLOVENIJA - Reševanje politične krize po padcu Pahorjeve vlade

Po posvetih Türk s strankami predčasne volitve najbolj verjetne

Vse stranke še vedno zagotavljajo, da novega mandatarja ne bodo predlagale

LJUBLJANA - Predsednik republike Danilo Türk se je pred dokončno odločitvijo o rešitvi političnega položaja po padcu vlade Boruta Pahorja včeraj posvetoval s predsedniki večine parlamentarnih strank in vodji poslanskih skupin. Danes opolocni namreč poteč rok, do katerega lahko poslanska skupina, 10 poslancev ali predsednik republike predlagajo novega mandatarja. Dosej so vse stranke zatridle, da tega ne bodo storile, kar pomeni, da so predčasne volitve vse verjetnejša možnost. Posjeta s predsednikom republike so se danes udeležile vse parlamentarne stranke razen SDS, ki je predsedniku le pisno sporočila, naj ne zavlačuje z razpisom predčasnih volitev.

Nekateri ocenjujejo, da so lahko volitve že konec novembra ali v začetku decembra. Pojavila pa se ustavno-pravna dilema, ali lahko predsednik republike parlament razpusti že pred pretekom 30 dni po neizglasovani zaupnici. Ustava namreč določa, da če v roku 30 dni po padcu vlade v DZ ni izvoljen noben drug mandatar in če razrešeni predsednik vlade ne zahaja vnovičnega glasovanja o zaupnici, predsednik republike razpusti parlament.

Vodja poslanske skupine SD Dušan Kumer je Türknu na posvetu ponovil, da se SD zavzema za čim prejšnje predčasne volitve, do katerih je "avtocesta na široko odprt", in da ne bo podprla nobenega novega mandatarja. Volitve bi lahko bile po mnenju SD 4. decembra ali prej. Ob vprašanju, ali lahko še po torku kdo predlaga novega mandatarja, Kumer ocenjuje, da je v roku 30 dni "vse možno", upa pa, da se "ne bodo igrali s to državo, temi razmerami in tem političnim položajem še naprej". Vodja poslancev SD sicer sprašuje, zakaj bi na volitvah zmagal prvak SDS Janez Janša, ter ocenjuje, da je SD močnejši od SDS.

V LDS ne iščejo novega mandatarja in ga tudi ne bodo predlagali, je pred srečanjem s predsednikom vnovič po udarila predsednica LDS Katarina Kresal in napovedala, da bodo Türknu predlagali dogovor o datumu predčasnih volitev. Kot je dejala Kresalova, v LDS dvomijo, da bi kdo predlagal novega mandatarja. Če se bo kdo želel pogovarjati, se bodo, vendar "prav realno" pa to ni, je dejala Kresalova. Srečanja s predsednikom se je udeležil tudi vodja poslanskega kluba LDS Boštjan Sajovic.

Zares je pripravljen na oba možna scenarija, zlasti pa na predčasne volitve, je po posvetu pri Türknu povedal prvak stranke Gregor Golobič. Na drugi scenarij, imenovanje novega mandatarja, po njegovih besedah Zares nima vpliva, če bo do

tega prišlo, pa bodo to možnost proučili. Golobič in vodja poslanske skupine Zares Franco Juri sta predsednika seznanili z opozorili stranke, da se v Sloveniji ne spopadajo samo s politično krizo, ampak tudi s krizo odločanja, kar bo v prihodnje velik problem. Na pravno dilemo, ali lahko predsednik republike razpiše predčasne volitve prej kot v 30 dneh, pa je treba imeti odgovor v tem tednu, očenjuje Golobič.

Tudi po mnenju vodje nepovezanih poslancev Franca Žnidaršiča ni nobenega dvoma, da bomo imeli predčasne volitve.

Prvak DeSUS Karl Erjavec in vodja poslancev stranke Joško Godec sta Türknu povedala, da si v stranki želijo čim prejšnjih predčasnih volitev, ki bi lahko bile konec novembra ali v začetku decembra. Če bi Türk predlagal novega mandatarja, bi o predlogu razmisli, vendar Erjavec iz pogovora pri predsedniku "ni prepričan, da bo Türk kar koli predlagal". Prvak DeSUS je, kot pravi, razumel, da Türk nadaljevanje "politične agonije" ni v interesu. Erjavec je predsedniku včeraj povedal, da v DeSUS ne bodo predlagali mandatarja in da tudi ne bodo podprli nobenega predloga. Le če bi bil to kandidat predsednika republike ali če bi ga predlagala SD, bi predlog proučili.

SLS je na srečanje s Türkom prišel s predlogom za predčasne volitve, ki so po njihovem mnenju trenutno edina rešitev za državo. "Ne smemo izgubljati časa za neke proceduralne zapletne. Vsak dan moramo izkoristiti za to, da čim prej pridemo do volitev, da Slovenija dobi kreabilno in zaupanja vredno vlado," je poudaril predsednik SLS Radovan Žerjav. V SLS ne bi podprli predloga za novega mandatarja.

Prvak SNS Zmago Jelinčič meni, da bodo predčasne volitve verjetno med 13. in 27. novembrom. Kot je novinarjem povedal po posvetu s predsednikom države, zaenkrat ni zagnanega kandidata za mandatarja, vendar "bomo videli, kaj bo jutri".

Tudi poslanca narodnih manjšin Roberto Battelli in Laszlo Göncz sta po posvetu s Türkom izrazila podporo čim prejšnjim predčasnim volitvam.

V zadnjem času se je sicer v javnosti pojavilo več možnih imen za mandatarja. Kot zadnje se je pojavilo ime Gojka Staniča, ki se je ponudil poslanskima skupinama nepovezanih poslancev in Zares, da ga predlagata za mandatarja. Stanič je kandidaturopotrebuje 10 podpisov poslancev, po mnenju Zmaga Jelinčiča (SNS) pa je malo verjetno, da bi jih utegnil zbrati. (STA)

Predsednik Slovenije Danilo Türk se je včeraj o možnostih za rešitev politične krize pogovarjal s predstavniki strank in poslancema manjšin

ARHIV

Aleksander Kamenik pred startom

SEČOVLJE - Včeraj se je na Maratonsko plavanje za Varno hišo Nova znova podal Mariborčan Aleksander Kamenik, ki namerava brez postanka preplavati okoli 90 kilometrov pot ob slovenski obali, od Sečovlja do Debelega rtiča in nazaj.

V vodo je skočil ob 8. uri zjutraj, nekaj pred 13. uro pa je bil že v bližini Fiese. Vreme mu je več kot naklonjeno, morje je bilo mirno, zato je dobro napredoval. Tudi njegovo počutje je bilo dobro.

Kot rečeno, ga čaka približno 90 kilometrov plavanja (odvisno od morskih tokov), v vodi pa bo brez postanka od 30 do 33 ur, seveda odvisno od pogojev. Na cilju v Sečovljah ga pričakujejo danes v popolninskih urah.

Iz Gramozne jame v Ljubljani ukradli kip umirajočega talca

LJUBLJANA - Neznanci so na noči na petek iz Gramozne jame na Tomačevski cesti v Ljubljani ukradli bronasti kip umirajočega talca. Na Policijski upravi Ljubljana so za STA pojasnili, da so prejeli prijavo ter da izvajajo vse ukrepe, da bi storilce izsledili in prijeli. Tiste, ki bi karkoli vedeli o tativni, pa policija naproša, da jim to čim prej sporočijo.

Bronasti kip umirajočega talca, ki se je nahajal zahodno od pokopališča Žale, je delo akademškega kiparja Borisa Kalina iz leta 1967. Vpisan je v register dediščine na ministrstvu za kulturo. Kot so že zapisali na Mestni občini Ljubljana, je kip neprecenljive vrednosti, saj ni znano ali obstajajo kajupi za odlivanje nadomestnega kipa.

GORE - Na zahodnem vrhu K7 (6858 metrov) v gorovju Karakorum

Triindvajsetletnika potegnila novo smer

Luka Stražar in Nejc Marčič uspešna na vrhu, ki so ga leta 2007 prvi osvojili Marko Prezelj, Steve House in Vince Anderson - Nova smer se imenuje Sanjači zlatih jam

LJUBLJANA - Slovenska alpinistična bera je letos še bogatejša za alpinistični podvig v gorovju Karakorum. Triindvajsetletna alpinista Luka Stražar in Nejc Marčič sta se na zahodnem delu gore K7 (6858 metrov), ki se pne nad pakistansko dolino Charakusa, povzpela po novi, prvenstveni smeri, ki sta jo poimenovala Sanjači zlatih jam. Odpravo, ki se je v Pakistan odpravila 15. avgusta, so sestavljali vodja odprave Urban Novak (Alpinistični odsek PD Kamnik) ter člani David Debeljak (Alpinistični odsek Račica), Luka Stražar (Akademski alpinistični odsek iz Ljubljane) in Nejc Marčič (Alpinistični odsek Radovljica). Člani odprave so se iz Pakistana vrnili domov v nedeljo.

Osrednji cilj odprave je bil glavni vrh K7 (6934 metrov), na katerega so se želeli povzpeti v alpskem slogu in po možnosti po novi smeri. Ko so prišli v bazen v dolini Charakusa, je Marčič in Stražar močni steber K7 West (6858 m) padel v oči ter ju polnoma prevzel. Nanj sta v čistem alpskem slogu - hitre in neposredno - na vrh potegnila prvenstveno smer, ki je še druga smer na vrh K7 West. Obe sta vsaj delno slovenski, saj so prvo leta 2007 potegnili Slovenc Marko Prezelj ter Američana Steve House in Vince Anderson.

»Za smer sva porabila štiri dni, večinoma v spodnjem delu je bil led, zgoraj pa skalni skoki, kar je zahvaljuje kombinirano plezanje. Čim bolj sva se posku-

šala držati grebena, ker je ta del precej obešen s seraki. Iz baze sva začela ob 3. uri zjutraj, sledili sta dve uri dostopa po melišču, nato sva začela plezati po strmem snegu in ledu do bivaka na grebenu. Naslednji dan je bil tehnično najzahtevnejši, šlo je za kombinirano plezanje. Bilo je težje od pričakovanega. Ta dan sva prelezala 250 metrov ter postavila bivak na grebenu. Naslednji dan sva ugotovila, da nadaljevanje po zamišljeni smeri z razpoložljivo opremo in v trenutnih razmerah ni mogoče. Zato sva zgornji skalni del obšla po desni strani grebena in nadaljevala pod seraki. Vrh sva dosegla ob 9. uri, nato pa sestopila do prvega bivaka. Naslednji dan sva v slabem vremenu sestopila do baze. Vreme je bilo razen zadnjega dne odlično,« je po prihodu domov za spletno stran Plašinske zvezde Slovenske države Stražar.

»Fantje smo v pogostu brez denarja, tako da smo včasih pravili sanjači zlatih jam,« pa je Marčič v smehu pojasnil, kako so za smer našli svojstveno ime. Oglasil se je tudi vrhunski alpinist Marko Prezelj, ki je fantom čestital, »saj niso sedeli križem rok in so bili res aktivni. Nova smer je odličen dosežek, Charakusa pa ponuja veliko možnosti, zato je izbor optimalne smeri v danih razmerah pomemben. Uspehi mlade generacije me veselijo, saj kažejo na to, da ima klasični alpinizem prihodnost,« je po pisanih spletne strani gore-ljudje.net komentiral Prezelj.

Luka Stražar in Nejc Marčič na arhivskem posnetku

AAO

DEŽELA - Po nedavnem sporu okrog družbe Autovie Venete

Renzo Tondo skuša pomiriti svojo prepirljivo koalicijo

Pričakovanje za današnji predsednikov nastop v deželnih skupščini

VIDEM - Predsednik deželne vlade Renzo Tondo si je vzpel dva dni časa (soboto in nedeljo) za razmislek o situaciji, ki je po prepircu o družbi Autovie Venete nastala v desnosredinski koaliciji. Zaradi tega je odbornik za promet Riccardo Riccardi, kot znano, zagrozil z odstopom, odborniki Lige pa so iz protesta bojkotirali sejo deželnega odbora. Vsi, ki se prepirajo, vsekakor izključujejo politično krizo.

Tondo bo na današnji seji deželne sveta predstavil svoja stališča ne samo o dogajanjih v avtocestni družbi, temveč tudi o hudi gospodarski krizi, ki pesti Italijo in Furlanijo-Julijsko krajino. Predsednik naj bi ob tej priložnosti tudi predstavil svoj načrt za zmanjšanje t.i. stroškov za politiko, vključno z rezi, ki jih Dežela načrtuje v zvezi z manjšimi občinami in pokrajinami.

Demokratska stranka se boji, da bodo prepiri okrog družbe Autovie Venete postavili pod vprašaj gradnjo tretjega pasu na avtocesti od Vileša do Mester. Zato vodja DS v deželnem parlamentu Gianfranco Morettom sprašuje Tonda, kakšna je realna finančna situacija avtocestne družbe mimo razprtij med stranko Ljudstva svobode in Severno ligo. Dela na trasi so se ponekod že pričela, po Morettovem mnenju pa še vedno manjka globalni načrt, zato obstaja nevarnost, da bodo dela »obvisela na polovici«, kot se žal pogosto dogaja v Italiji.

To kar se je prejšnji teden zgodilo na upravnem svetu Autovie Venete, ko sta Liga in UDC glasno nesprotovala imenovanju Enrica Razinija za izvršilnega direktorja družbe, je po mnenju Demokratske stranke neverjetno. Dogajanja upravičeno skrbijo predsednika Autovie Venete Emilia Terpina, ki pojasnjuje, da družba ni privesek deželne uprave, temveč je sestavni del osrednje deželne finančne družbe Friulija, katerega glavni delničar je deželna uprava. Severna liga je kot razlog bojkota seje upravnega sveta Autovie Venete navedla tudi zanje nesprejemljive načrtovane poviske plač za Terpina in Razzinija. Slednji naj bi po novem kot direktor letno dobival 200 tisoč evrov bruto (danes jih dobiva 120 tisoč), Terpinu pa naj bi letni honorar poskočil od 48 tisoč na kar 135 tisoč evrov bruto.

Družba Autovie Venete, ki upravlja avtocesto Trst-Benetke, je kamen spora v deželni politični večini

KROMA

POLITIKA - V pričakovanju prihodnjih upravnih volitev

Senator Ferruccio Saro spet zelo vznemirja Berlusconijevo stranko

VIDEM - Senator Ferruccio Saro je spet razburkal vode v stranki Ljudstva svobode, kar ni prvič in najbrž tudi ne zadnjič. Ko je Forza Italia na pritisk Severne lige leta 2003 namesto Renza Tonda za predsedniško kandidatko FJK izbralo Alessandro Guerro, je Saro iz protesta tudi sam kandidiral. Lani je kot eden redkih v Berlusconijevi stranki opozarjal, da bo odhod Franca Bandellija iz tržaške desne sredine povzročil volitveno katastrofo. Bandelli je na letošnjih tržaških volitvah dobil več kot deset odstotkov glasov, ki so bili najbrž odločilni za zmago Roberta Cosolijija. Bivši zastopnik PSI (Saro izhaja iz te stranke) je imel dvakrat prav, v tretjič gre rado, pravi pregovor.

Saro v teh dneh ponavlja dvoje: prvič, da bi moral Renzo Tondo zamenjati nekatere deželne odbornike, in drugič, da bi moralno Ljudstvo svobode sodelovati z Bandellijevim gibanjem Laltra Trieste, ki se širi po vsej Furlanijo-Julijsko krajini kot neke vrste občanske lista. V naši deželi so namreč prihodnje leto občinske

Senator Ferruccio Saro

Franco Bandelli

volitve, na katerih znajo Bandelli in sodelniki, kot na Tržaškem, »loviti« glasove med tradicionalnimi volicami desne sredine. Vključno z Gorico, kjer še ni znano, če se bo za županski stolček spet potegoval Ettore Romoli, kar je sicer precej verjetno.

Najbolj jezen na Saro je namestnik deželnega koordinatorja

Ljudstva svobode Sergio Dressi, ki grozi, da bo izkušenega senatorja uradno »zatožil« pri strankinem vsedržavnem voditelju Angelinu Alfanu. Zanimivo, da se Dressi ni ničesar naučil od nedavne volitvene katastrofe tržaške desne sredine, Saro pa bo - v to ne dvomimo - prestal tu to politično preizkušnjo.

GORICA - Deželni kongres mladih, ki se zbirajo v stranki Slovenska skupnost

»Mladi lahko premostijo delitve v manjšinik«

Na čelu organizacije sta bila potrjena tajnik Špacapan in predsednik Leban - Pozdravi strankinih predstavnikov, predsednika SSO Štroke in senatorke Blažinove

GORICA - V nedeljo je bil v kulturnem centru Lojze Bratuž drugi deželni kongres Mladih stranke Slovenske skupnosti, ki so se preimenovali v gibanje Mladi za prihodnost. Kongres se je začel s športnim turnirjem, ki je bil deležen lepe udeležbe bodoči iz goriške kot tržaške sekcije, nakar je bil na vrsti osrednji del prireditve. Poleg lepega števila mladih članov organizacije so na kongres prišli predstavniki Slovenskega društva iz Gornjega Kotarja, predstavniki Slovenskega društva Bazovica z Reke, deželnih tajnik SSK Damijan Terpin, deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, pokrajinska predsednica Silvan Primorsig in Sergij Mahnič, pokrajinski tajnik za Tržaško Peter Močnik, števerjanska županja Franka Padovan in goriška občinska svetnica Marinka Korsič.

Po začetni glasbeni točki, za katero je poskrbela dekliška vokalna skupina Bodeča neža, je bila na vrsti izvolitev predsedstva deželnega kongresa, ki so ga sestavljali Jurij Klanjšček, Tina Paljk in Alessandro Počkaj. Prejeli so pozdrave in čestitke. »Mladi ne smejo vreči puške v koruzo. Prav na njih je naloga, da kot aktiven subjekt odločilno prispevajo k prepotrebnemu družbeno – političnim spremembam,« je v pisnem pozdravu zapisala senatorka Tamara Blažina. Deželni predsednik SSO Drago Štoka je opozoril, »da moramo v teh časih biti posebej budni tu-

di in političnem življenju naše skupnosti, saj bi brez te aktivne slovenske politike lahko kaj kmalu bili orodje v rokah drugih in torej okrnjeni v svojih narodnih in demokratičnih vrednotah.« Prejeli so tudi pozdrave vodilnih članov SSK.

»Trst in Gorica morata biti složna, možnosti rasti lahko najdemo le s skupnimi močmi. Kajti nismo kot pande, zaščitenega vrsta, temveč smo dodana vrednost temu teritoriju,« je dejal Gabrovec.

Sledilo je poročilo deželnega tajnika Tomaža Špacapana, ki je v svojem posegu dejal, »da je načelo odprtosti in širokih pogledov, druženja mladih Slovencev ne glede na politično usmerjenost glavno načelo Mladih SSK. Prepričani smo, da samo mladi lahko res premostimo stare ideološke kalupe, ki preveč časa težijo naši manjšini. Mladi moramo premagati delitve, privabiti slovenske dije, športnike, skavte in tabornike, glasbenike, da se vsi skupaj zavedamo katera je prava pot za naprej,« je poudaril Špacapan.

Po volitvah deželnega in nadzornega odbora sta bila tajnik Špacapan in predsednik Simon Peter Leban potrjena na dosedanjih funkcijah še za obdobje dveh let. Odobren je bil tudi nov statut, s katerim si je organizacija dala skupno ime Mladi za Prihodnost ter bolje organizirano deželno vodstvo.

Novo deželno vodstvo mladih stranke Slovenske skupnosti, ki je bilo izvoljeno na nedeljskem kongresu

HRVAŠKA

Sanader v težavah tudi zaradi Mola

ZAGREB - Mandatno-imunitetna komisija hrvaškega sabora je včeraj vnovič odvzela poslansko imuniteto bivšemu hrvaškemu premierju Ivu Sanaderju. Odzem je zahteval Urad za boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu (Uškok), ki Sanaderja obtožuje, da sta se »z osebo na visokem položaju v upravi Mola« dogovorila, da bo za 10 milijonov evrov storil vse za sprejetje sprememb in dopolnil pogodbe o medsebojnih odnosih delničarjev, s katerimi bi Hrvatska neutemeljeno zagotovila madžarski družbi prevladujoč vpliv v naftni družbi INA.

Uskok dodaja, da se je Sanader dogovoril, da bo za omenjeno vsoto zagotovil tudi pogodbo o ločitvi plinskega poslovanja iz INA oz. izločitev tiste dela plinskega poslovanja, ki ustvarja izgube. Izločeni del INA naj bi prevzel Hrvatska. Dogovori naj bi potekali v Zagrebu in Budimpešti med Sanaderjevim premierskim mandatom v začetku leta 2008. Gre za drugo obtožnico proti Sanaderju na Hrvatskem.

Hrvatski mediji poudarjajo, da je oseba iz madžarske naftne družbe, ki naj bi plačala 10 milijonov evrov Sanaderju, predsednik uprave Mola Zsolt Hernadi. Hrvatsko tožilstvo je prejšnji teden izročilo glavnemu madžarskemu tožilcu Petru Poltu dokumentacijo z dokazi proti Hernadiju zaradi izvajanja postopka na Madžarskem.

Članica Sanaderjeve odvetniške ekipe Jadranka Sloković pa je včeraj za hrvaške medije izjavila, da bodo vztrajali na trditvah, da tožilstvo nima konkretnih dokazov, da bi Sanader sprejel podkupnine. Sanaderjeva obramba trdi, da celotni primer temelji na podlagi pričanja lastnika kemične družbe Dioki in Novega lista, Roberta Ježića, ki je pričal, da je madžarska družba preko podjetja na Cipru nakazala spornih pet milijonov evrov za Sanaderja na Ježićev račun v Švici. Slokovićeva je ponovila, da je Ježić z omenjenim pričevanjem poskusil izboljšati svoj položaj pri vrsti drugih preiskav zaradi njegove domnevne vpletjenosti v kazniva dejanja.

Odvetniki bivšega premierja so tudi v primeru prve obtožnice proti Sanaderju opozorili na pomanjkanje dokazov. Tožilstvo ga bremenii vojnega dobičkarstva, ker naj bi v času vojne na Hrvatskem prejel približno pol milijona evrov nelegitime provizije za posredovanje pri odobritvi posojila Hypo Alpe Adria Banke hrvaški vladil leta 1995.

Kot so včeraj sporočili z zagrebškega sodišča, bodo prvo obtožnico proti Sanaderju 30. obravnavali septembra. (STA)

RIM - Čeprav ga ni izrecno imenoval, je bila ostra kritika namenjena Berlusconija

Kardinal Bagnasco obsodil moralno korupcijo v politiki

Minister Brunetta ponovno izzval plaz kritičnih reakcij - Tudi Maroni s sodniki in opozicijo

RIM - Predsednik škofovske konference Angelo Bagnasco je včeraj na zasedanju sveta škofov izrekel težke ocene na račun moralne korupcije v italijanski politiki. Berlusconija ni izrecno imenoval, vsem pa je bilo jasno, na koga je ciljal, ko je govoril o razuzdanem obnašanju in neprimernih razmerjih. Bagnasco je še menil, da določen živiljenjski slog ni sprejemljiv za dostojanstvo oseb in še manj za ugled inštucij. Zato je potrebna temeljita prevetritev političnega ozračja. Bagnasco je tudi odgovoril na kritike katoliške baze, ki odnevajo na spletu in v škofijskih glasilih, zaradi molka cerkvene hierarhije na račun Berlusconijevega obnašanja. Bagnasco je zavrnil te kritike, rekoč, da je cerkev vselej obsojala »pan-seksualizem in amoralni relativizem«.

Predsednik škofovske konference je kritiziral tudi pomanjkanje resnega boja proti davčnim utajam. »Vtis imamo, da se doslej ni naredilo vse, kar bi bilo treba, proti temu družbenemu tumorju,« je dejal, pri tem pa zavrnil kritike na fiskalne privilegije verskih ustanov. »Zase cerkveni može ne potrebuje veliko, v ostalem pa zaupamo v zakone in modrost ljudi.«

Italijansko politično javnost pa je v dneh, ko se desnosredinska večina pravila na parlamentarni spopad o nezaupnici ministru za kmetijstvo Saveriu Romanu, ki je osumljen sodelovanja z mafijo, včeraj razburil tudi minister za javno upravo Renato Brunetta z napovedjo, da naj bi v okviru ukrepov za spodbujanje gospodarske rasti, odpravili obvezo za podjetja, ki sklepajo pogodbe z javno upravo, da predstavijo t.i. protimafija potrdila. »Eden od vitaminov, ki so potrebni za gospodarsko rast, je poenostavitev birokracije,« je to utemeljil minister in napovedal odpravo vseh potrdil, ki jih morajo občani in podjetja predstaviti v odnosih z javno upravo. Stranke naj bi vložile samopotrde, nakar naj bi si javna uprava sama priskrbela potrdilo v pristojnjem uradu. Papirnata potrdila bo še naprej potrebno le v odnosih med privatniki.

Brunettova napoved je izzvala plaz kritik iz opozicije, sodstva, civilne družbe in celo iz vladnih vrst. Minister za notranje zadeve Roberto Maroni je namreč pojasnil, da »norm o protimafija potrdilih ni mogoče sprememnati, ker je to nezamenljiv instrument v boju proti organiziranemu kriminalu in zločinskim infiltracijam v zakupe javnih del«.

Veliko ostrejši so bili odzivi opozicije. Podpredsednik poslancev DS Michele Ventura meni, da je Brunetta pokazal, kako namerava vlada spodbujati go-

spodarsko rast: z geslom »manj legalnosti za vse«. Načelnik Italije vrednot v protimafijijski parlamentarni komisiji Luigi Li Gotti je ironiziral: »S Cosentinom in Romanom je mafija očitno del vladne koalicije, zato je Brunetta dosleden. Če mafije osumljen minister lahko z blagoslovom notranjega ministra še naprej sedi v vladi, zakaj bi morala podjetja pri perifernih uradih istega ministrstva spravljati za protimafija potrdila?«

Načelnik državnega tožilstva proti mafiji Piero Grasso je spomnil, da je bil pred kratkim odobren kodeks norm proti mafiji, ki podrobno ureja tudi vlaganje potrdil. Tožilec v Palermu Antonio Ingroia meni, da je poenostavitev birokracije dobrodošla, ne sme pa prizadeti instrumentov za predhodno kontrolo zoper mafiske infiltracije. Tudi duhovnik Luigi Ciotti, ustanovitelj združenja Libera, je kritičen. »Potrdila niso čarobna palica v boju proti mafiji,« ugotavlja, »v mnogih primerih pa so omogočila predhodno kontrolo nad poskusi mafiskih interesov, da bi si prilastili javne zakupe. Brunettov predlog je nesmiseln, ker ne bi poenostavil, temveč še bolj zakomplikiral delo javne uprave, ki se že sooča s krčenjem sredstev in osebj«.

Sodnik Antonello Ardituro z direkcije za boj proti mafiji v Neaplju ocenjuje, da bi Brunettova poteza bila korak nazaj v boju proti organiziranemu kriminalu. »Namesto odprave potrdil bi bilo treba ukreniti prav nasprotno: zaostri kontrolo, tako da preverjanje o vpletetnosti podjetij v mafiskske posle ne bo samo formalno temveč vsebinsko. Za to pa je treba investirati v informatizacijo javne uprave. Le če bodo sile javnega reda sposobne s sodobnimi informatskimi instrumenti hitro pridobiti informacije o osumljenih podjetjih, bo boj proti mafiji lahko učinkovit.«

Minister Brunetta je na kritike odvrl, da potrdila ne bodo izginila. »Odpravljeno bo le breme na račun podjetij, da jih predstavijo, javna uprava pa bo vseeno poskrbela za informacije, s katerimi že razpolaga.« A tudi na to izvajanje ima dr. Arditu pripombo. »Minister se moti. Javna uprava teh informacij nima zbranih, saj je prav prošnja za izdajo protimafija potrdila povod za začetek preiskave, ki vzame v poštev vse dejavnosti dotednega podjetja do trenutka predložitve prošnje. Odprava potrdil ne bi ničesar poenostavila, prav nasprotno, zakomplikira bo delo javne uprave in zmanjšala učinkovitost boja proti organiziranemu kriminalu.«

Predsednik Italijanske škofovske konference kardinal Angelo Bagnasco je včeraj ostro obsodil moralno korupcijo v italijanski politiki in, čeprav ga ni izrecno imenoval, napadel premierja Berlusconija

ANSA

BOCEN - Predsednik Pokrajine ima 70 let

Durnwalder praznoval ob glasnih polemikah

BOCEN - Predsednik bocenske pokrajinske uprave Luis Durnwalder je zelo razkošnim slavjem v nekem gradu nad Meranom (povabljenec je bilo petsto) praznoval 70-letnico. Slavljenc, ki že 22 let vodi južnotirolsko pokrajino, je ob tej priložnosti izrazil željo, da bi Južna Tirolska postala vse bolj domovina Nemcev, Ladincev in Italijanov. Praznika ob njegovem rojstnem dnevu so se udeležili zastopniki vseh strank, iz Trenta pa je prišel predsednik tamkajšnje pokrajine Lorenzo Dellai, ki je osebni prijatelj slavljenca. Skupina pristašev Južnotirolske ljudske stranke (SVP) je Durnwalderju izdelala kip in mu ga darovala.

Takšen način praznovanje rojstnega dne je naletelo na pomislike tudi v sami SVP. Njen senator Oskar Peterlini govoril o neprimerni prireditvi, pomislikom nekaterih strankarskih predstavnikov in članov Durnwalderjevega kipa, pa tukšnemu darilu ne vidi nič slabega, saj je šlo za osebno in ne za institucionalno darilo, pravi.

LUIS DURNWALDER

bocenski časnik in italijanskem jeziku Alto Adige na prvi strani negativno komentiral takšno razkošje v času vse hujše gospodarske krize. Na račun Durnwalderja je slišati očitke o kulturni osebnosti.

»Če bi bil jaz Durnwalder, govorito ne bi spreljal v dar kipa,« pravi evropski slavnik SVP Herbert Dorfmann. Hans Berger, eden pobudnikov Durnwalderjevega kipa, pa tukšnemu darilu ne vidi nič slabega, saj je šlo za osebno in ne za institucionalno darilo, pravi.

POHOD PERUGIA-ASSISI - 200 tisoč mirovnikov po sledeh Alda Capitini

Množičen poziv k družbeni pravičnosti in proti potrati denarja za oboroževanje

PERUGIA - Dolga pisana kača ljudi je z maveričnimi stavami in transparenti v nedeljo povezala 24 km oddaljeni Perugio in Assisi na jubilejnem mirovninskem pohodu, za katerega je pred natanko 50 leti dal pobudo mirovnik Aldo Capitini. Od takrat se pohodi na pobudo vsedržavnega Omizja za mir in Koordinacije krajevnih uprav za mir in sožitje med narodi vrstijo približno vsaki dve leti. Capitinijeva »stvarna utopia« je tudi letos priklicala ljudi od vseposod. Po oceni pobudnikov jih je bilo vsaj 200 tisoč. Dosti je bilo mladih, ki so se zbrali že nekaj dni prej na mitingu Tisoč mladih za mir, na katerem je sodelovalo vsaj 4 tisoč mladih. Podparek je bil na kulturi nenasilja, legalnosti in pravičnosti, kot so poudarili, saj brez tega prihaja do krivic, nasilja in vojn.

Z mitinga mladih je izšel poziv k priznanju palestinske države, saj je danes palestinski narod tisti, ki doživlja najhujšo zgodovinsko krivico. Prav tako so udeleženci pohoda pozvali k osvoboditvi v Darfurju ugrabljenega kooperanta Emergency Francesca Azzaraja.

Pohoda so se udeležili tudi mnogi javni upravitelji in nekateri politiki levice kot so Rosy Bindi, Nichi Vendola, Angelo Bonelli, Leoluca Orlando, Paolo Ferrero. Med drugim so pozvali vlado naj po zgledu Nemčije in nekaterih drugih držav začne s krčenjem tistih javnih izdatkov, ki so najmanj potreben, to je pri vojaških misijah v tujini in stroških za oboroževanje. Ogromne vsote, ki gredo v orožje, je smotrnejše vlagati v socialno, izobraževanje, raziskovanje, so poudarili.

Po 50 letih je mirovniški pohod še vedno mladostno zagnan

PARMA - Korupcija

Občinska uprava v zvezi z upravljanjem menz v primežu nove podkupninske afere

PARMA - Policia je zaradi suma korupcije pri upravljanju šolskih menz in otroških vrtcev nataknila lisice občinskemu odborniku za vzgojne storitve in Berniniju (Ljudstvo svobode). Z njim je šel v zapor tudi Paolo Signorini, njegova desna roka in nekdanji koordinator stranke Forza Italia v Parmi. V zaporu je tudi podjetnik Mauro Tarana, v hišnem priporu pa podjetnik Antonio Martelli.

Četrterica je osumljena korupcije pri oskrbi šolskih menz. Preiskava se je začela 11. februarja letos, ko je podjetje Camst javilo policiji, da jih je Signorini izsiljeval. Zahteval je denar za podaljšanje pogodbe za dobavo hrane in menzah. Drugo podjetje, Copra iz Piocene, last Maura Tarane, je menda pristalo na izsiljevanje. Denar so morali izročiti nekemu športnemu društvu, slednje pa je z 8 tisoč evri »sponsoriziralo« Signorinija in Berninija.

Odbornik Bernini naj bi - seveda proti plačilu - tudi naredil uslužbo gradbeniku Antoniju Martelliju, s tem da je spremenil namembnost neke stavbe v gradnji, zato da so vanjo vselili otroški vrtec. Bernini je tudi osumljen, da je prijatelji dodelil konzulenco in da je posredoval za razveljavitev 90 prometnih glob nekemu sorodniku. Državni pravnik Gerardo Laguardia, ki je podpisal naloge za aretacije, je dejal, da je sramotno špekulirati na hrani otrok v vrtcih.

V Parmi so že pred tremi meseci aretirali načelnika mestne policije, dva vodilna funkcionarja občine zelo bližu županu Pietru Vignaliju, in vrsto podjetnikov. Od takrat se v mestu vrstijo demonstracije razjarjenih občanov, ki zahtevajo odstop celotne uprave. Pričakovati je, da se bodo sedaj protesti še okreplili.

Kdo je hujši grešnik: Vendola ali Berlusconi?

RIM - Medtem ko se je predsednik škofovske konference kardinal Bagnasco včeraj končno oglasil na račun nemoralnega obnašanja predsednika vlade, pa je upokojeni škof iz Grossetta, 82-letni Giacomo Babini, podal povsem drugačno vizijo o moralnosti in spolnosti. Zanj je istospolnost Nichi Vendole hujši greh kot pa nebrzданo spolno občevanje premierja Silvia Berlusconije. Istospolna razmerja so namreč izredno hud greh proti naravi, razlagata škof Babini, ki je tudi preprican, da bi bilo treba preveriti, »ali je Berlusconi res zgrešil hude stvari in bakhalanje. Ni pojmljivo, da bi nekoga obsodili samo na osnovi govoric. Če pride Berlusconi, bomo v težavah. Ni najboljši, toda za njim ne vidim pravih politikov,« je prisstavljal msgr. Babini, ki je sicer znan po svojih ostrih stališčih do homoseksualcev, pa tudi do judov in muslimanov.

Družba Eni ponovno začela s proizvodnjo nafte v Libiji

MILAN - Italijanski energetski gigant v državni lasti Eni je sporočil, da so več mesecov po začetku nemirov v Libiji ponovno začeli s proizvodnjo nafte v Libiji. Eni deluje v Libiji od leta 1959 in naj bi bil največji tuji investitor na področju proizvodnje ogljikovodikov. Italija je v minulih letih zgradila tesne odnose s svojo nekdanjo kolonijo, ki so dosegli vrhunc leta 2008 s podpisom pogodbe o prijateljstvu med premierom Silvijom Berlusconijem in takratnim libijskim voditeljem Moamerjem Gadafijem. Marca letos je Italija prekinila pogodbo in se pridružila Natovi operaciji v Libiji proti Gadafijevim silam.

Umrl risar in izdajatelj stripov Sergio Bonelli

MILAN - Včeraj dopoldne je v bolnišnici San Gerardo v Monzi umrl risar in založnik stripov Sergio Bonelli, ki je med drugim ustvaril stripovskega junaka Zagorja. Bonelli, ki se je rodil leta 1932 v Milanu, je bil sin Giana Luijija Bonelli, ustvarjalca Texa Willerja in številnih drugih likov. Da bi se oddalil od očetovega ustvarjanja, je Sergio Bonelli najprej risal pod imenom Guido Nolitta. Leta 1958 pa je ustvaril svoj prvi lik, Un ragazzo del Far West. Leta 1960 je spoznal ilustratorja Galliena Ferrija, s katerim sta leta pozneje ustvarila lik Zagorja Te-Neja, »gozdne duha s sekiro«. Konec 80. se je »rodil« Dylan Dog, stripovski lik, ki je lani zaživel tudi na filmskem platnu, a ni navdušil ne kritikov ne občinstva. Bil je predsednik založbe Sergio Bonelli Editore (nekoč CEPIM), največjega italijanskega izdajatelja stripov, pri katerem izhajajo tudi Tex, Dylan Dog, Mister No in številni drugi.

OBČINA TRST - Občinska uprava predstavila svoj cilj

Ločeno zbiranje odpadkov: od sedanjih 22 na 65 odstotkov

Nameščenih 190 ekoloških otokov - Cela vrsta novih služb za zbiranje kartonov in organskih odpadkov

UMBERTO LAURENI
KROMA

Eколоški otok v Križu
KROMA

Tržaška občina zamuja z ločenim zbiranjem odpadkov. In to kar krepko. Letno povprečje ločeno zbranih odpadkov znaša skromnih 22 odstotkov. Malo v primerjavi z rezultati, ki jih beležijo v okoliških občinah. In predvsem: daleč od zahtev vsevravnih norm o ločenem zbiranju odpadkov.

Cosolinijeva občinska uprava je pododelovala zaostanek, ki ga je na tem področju nakopicila prejšnja, desnosredinska uprava. Prejšnjega župana Roberta Dipiazzo je bolj kot ločeno zbiranje odpadkov zanimalo polno delovanje sežigalnice, v smislu: čim več odpadkov je sežigalnica sežigala, tem več dobička je pri tem imel njen upravitelj, podjetje AcegasAps, in posledično, prek dividenda, tržaška občina, je na včerajšnji tiskovni konferenci pojasnili občinski odbornik za gospodarski razvoj in za odnos s soudeženimi podjetji Fabio Omero. Državne zakone pa je treba spoštovati, zato je bi-

la desnosredinska uprava preteklo pomoč dejansko »prisiljena« namestiti nove tako imenovane ekološke otroke za ločeno zbiranje stekla, papirja, plastenka in pločevin. Prvotnim štiridesetim je bilo dodanih še 150, takoj ima sedaj kar 82 odstotkov tržaških občanov ekološki otok na dometu 300 metrov, je sporočil občinski odbornik za Okolje Umberto Laurenzi. Ti občani bodo morali obvezno ločeno zbirati in odlagati odpadke v posezne zabojoanke, ker tako predvideva veljavni pravilnik javne čistoče.

Vprašanje odpadkov je v domeni občine, pokrajine in - operativno - podjetja AcegasAps. Vsi trije subjekti so pred časom nastavili program v dvanaestih točkah, na podlagi katerega naj bi v letu ali dveh ločeno zbiranje odpadkov poskočilo od sedanjih 22 odstotkov na solidnih 65. Laurenzi je predstavil nekaj sprejetih ukrepov.

Nastavljen je bil projekt za ločeno zbiranje kartonov in druge sorte embala-

že, ki jih odlagajo trgovine in javni lokalci. Ti so doslej tlačili tovrstno embalažo v rumene zabojoanke za zbiranje papirja. Nekaj škatel kartonov je bilo dovolj, da v zabojojnici ni bilo več prostora. Občinska uprava se je zato odločila, da bo omogočila zbiranje kartona in embalaže na zbirnih mestih na ulicah. Ob nekaterih avtobusnih postajališčih bodo na cestišču zarisani rumen kvadratasti prostor, označen s črkami SRC (servizio raccolta cartoni - služba za zbiranje kartonov). Tja bodo lahko upravitelji trgovin v javnih lokalov odlagali kartone in drugo embalažo, in sicer med 19.30 in 20. uro. Po tej uri bo tovornjak AcegasAps obšel ta zbirna mesta in odpeljal odrabljeno. Na ta način naj bi povečali ločeno zbiranje odpadkov za 4 odstotke, je ocenil Laurenzi.

Drugo novo službo predstavlja zbiranje zelenja po domovih. V tržaški občini je kakih 5 tisoč hiš opremljenih z vrtom ali zeleno površino. Ob košnji, sečnji ali

ureditvi živih mej bodo lahko občani telefonko poklicali podjetje AcegasAps, ta bo s tovornjakom odpeljala posekano ali pokoseno zelenje. S tem bi se ločeno zbiranje povečalo za dodatne 3 odstotke.

Nova bo tudi služba zbiranja odpadkov po vrat do vrat. Službo bodo najprej preizkusili pri velikih stanovanjskih kompleksih, kot je na primer tisti na Mlari, zatem pa jo razširili še na druge. Pri velikih podjetjih in ustanovah pa bodo začeli z zbiranjem papirja, plastike, stekla in pločevin, da bi tudi ta odpadni material prispeval k zvišanju odstotka ločeno zbranih odpadkov.

Nazadnje bodo posvetili pozornost še organskim odpadkom. V teku prihodnjega leta se bo začelo zbiranje teh odpadkov pri menzah, restavracijah, tržnicah, trgovinah z zelenjavo. Tudi to naj bi prispevalo svoje za dosego 65-odstotnega ločenega zbiranja odpadkov. M.K.

OBČINE Morje-Kras: sodelovanje in varčevanje

Berlusconijeva vlada skuša ukiniti majhne občine, da bi tako država nekaj privarčevala? Okoliške občine tržaške pokrajine ji na ta nesposamet in zgrešen ukrep odgovarjajo s konkretno racionalizacijo in krčenjem stroškov, imenovanim Morje-Kras.

Občine Milje, Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik in Repentabor so že pred dvema letoma ustanovile medobčinsko združenje, imenovano Morje-Kras, ki omogoča, pred raznih konvencij, konkretno in predvsem varčno sodelovanje. Občine so se v bistvu odločile za številne skupne službe in servise, tako je strošek porazdeljen med več subjekti, kar pomeni, da stanejo usluge teh služb posamezno občino manj, kot če bi službe občina sama opravljala.

Medobčinsko združenje ima skupno službo za ozemlje, skupno okenca za občane, skupno službo za komunikacije, skupno službo za osebje, za davke in za informatiko. Poleg tega je projekt Morje-Kras omogočil nastanek pomembnega organa: skupščine županov. Župani okoliških občin se periodično sestajajo in skupaj obravnavajo teme, ki so odločilnega pomena za razvoj okoliškega ozemlja. Tako je bilo med drugim mogoče sistemsko predstaviti ozemlje občin za turistično promocijo, poleg številnih drugih posegov in ukrepov v korist krajevnega prebivalstva.

Ne gre pozabiti, da sodi Morje-Kras med kakih 40 medobčinskih združenj na ozemlju Furlanije-Julijske krajine, ki so v zadnjih letih zagotovile smotrovno upravljanje javnega denarja.

Župani občin tržaške pokrajine, združenih v projektu Morje-Kras zato nasprotujejo spornemu gospodarskemu ukrepu in pozivajo vlado, naj spremeni tiste točke vladnega odloka, ki bi hudo prizadeli majhne občine.

OBČINA TRST - 18. kampanja Rožnati trak

Oktober mesec prevencije raka

4. oktobra debata o novostih pri mamografiji - V roza barvo osvetljeni spomeniki, da bi pritegnili pozornost na bolezni

Rak na dojki je najpogosteje maligna oblika obolenja pri ženskah. Vzrok za nastanek ni znan, poznani pa so številni dejavniki, ki vplivajo na nastanek tovrstne bolezni. Italijanska liga za boj proti raku (LILT) si že vrsto let prizadeva za prevencijo raka. Letos bo na njeno pobudo v mesecu oktobru stekla že 18. kampanja Rožnati trak (Nastro rosa), ki so jo predstavili včeraj na tržaškem županstvu in se bo odvijala po celi Italiji. Obraz bo letoski kampanji posodil italijanska plavalka in olimpijska prvakinja Federica Pellegrini.

Dejavnosti za promocijo in povečanje občutljivosti do prevencije raka bodo stekle v oktobru, v sredo, 4. oktobra ob 18. uri bo v dvorani tržaškega občinskega sveta javna debata o prednostih, novostih in neugodnostih mamografije, ki je najzanesljivejša in najbolj natančna metoda za ugotavljanje raka na dojki. Sledil bo ogled Galerije županov, ki ga je uredila Beatrice Malusà. V okviru pobude vsako leto v Italiji osvetlijo z roza barvo nekatere spomenike, s tem želijo pritegniti pozornost in povečati občutljivost občanov do prevencije. V Trstu bodo v ta namen osvetlili kip Karla VI habsburškega, ki že od leta 1728 stoji na Velikem trgu. Ob tem bo še nastopila Ornella Serafini s predstavo »Storie di emozioni... in strada«.

Na včerajšnji tiskovni konferenci so izpostavili predvsem sinergijo med svetom inštitucij in drugimi organizacijami, ki so združile moči za uresničitev tega hvalevrednega projekta. Poleg občinskih in pokrajinskih oblasti so pobudi pristopili še onkološki center tržaškega zdravstvenega podjetja, bolnišniško podjetje, tržaška zdravniška zbornica in fakulteta za medicino in kirurgijo tržaške univerze. Iz posegov predstavnikov sodelujočih organizacij je prisla na dan le ena misel, ki so jo vsi izpostavili: »Danes lahko govorimo

Utrinek z včerajšnje tiskovne konference na tržaškem županstvu

Spremenjeni progi avtobusov št. 30 in 38

Podjetje Trieste Trasporti sporoča, da bo proga avtobusa št. 30 za nekaj tednov spremenjena. Ulica San Giorgio (kjer je sedež Generalnega konzulata Republike Slovenije) je zaradi vzdrževalnih del zaprta za promet, dela bodo predvidoma trajala 17 dni. Avtobus št. 30 bo v smeri proti Ul. Locchi peljal po mestnem nabrežju vso do postaje pri Sv. Andreju, nato pa po ulicah Hermet, Franca in Colautti. Začasno je zaprt za promet tudi del Ulice Bonomea med ulicama Carmelitani in Cividale. Avtobus št. 38 bo zatorej za nekaj dni vozil s Trga Oberdan po Ulici Commerciale in Openski cesti do obeliska ter po Ul. Bonomea navzdol do vogala z Ul. Cividale, kjer bo začasna končna postaja.

Podjetje Trieste Trasporti nudi

vse informacije na brezplačni telefonski številki 800-016675 ter

na spletni strani www.triestetransporti.it.

V ponedeljek stavka avtobusov

V ponedeljek, 3. oktobra, bodo krajevni prevozi nekoliko okrnjeni zaradi stavke. Deželno tajništvo sindikata USB je pristopilo k 24-urni stavki. S tem poziva vlado, naj poskrbi za nujne investicije v tem sektorju. Avtobusi bodo vsekakor redno vozili med 6. in 9. ter med 13. in 16. uro.

OBČINA TRST - V muzeju Revoltella srečanje šol ob evropskem dnevu jezikov

Mladi in manj mladi, pozor: Za učenje jezikov ni nikoli prepozno

Projekti in glasbeni nastopi štirih šol - Na liceju Prešeren predavanje in nastop

Za učenje jezikov ni nikoli prepozno, saj jezik služijo ljudem, da se spoznavejo in razumevajo, služijo torej dialogu in so tako sredstvo miru. To je bila osrednja misel včerajšnjega srečanja, ki ga je Urad za Evropo Občine Trst priredil dopoldne v avditoriju muzeja Revoltella ob evropskem dnevu jezikov, dogodku, ki že desetič poteka na pobudo Evropske unije in Sveta Evrope.

Evropska unija predstavlja namreč pravo jezikovno zakladnico, saj je uradnih jezikov kar 23, obstaja pa tudi več kot šestdeset krajevnih skupnosti, ki govorijo kak regionalni ali manjšinski jezik. Da bi opozorili na to bogastvo in ga ovrednotili, sta EU in Svet Evrope določili 26. september za dan obhajanja evropskih jezikov z trojnim ciljem: spodbuditi v javnosti občutljivost za večjezičnost v Evropi, gojiti kulturno in jezikovno raznolikost ter spodbujati vse, tako mlade kot manje mlade, k učenju jezikov.

K pobudi se je že pred leti pridružila Občina Trst s svojim Uradom za Evropo (Europe Direct), katerega pripadniki obiskujejo šole in nudijo zainteresiranim informativno gradivo v evropskih jezikih (tudi v slovenščini), poleg tega vsako leto na ta dan priredijo večjo pobudo, vse to pa s ciljem, kot je na včerajšnjem srečanju dejal vodja urada Andrea Brunetti, da vzgojijo evropske državljane in dajo ljudem razumeti, kaj to pomeni. V svojem pozdravu pa se je tržaška podžupanja Fabiana Martini navezala na knjigo Lettera a una professorella (Pismo profesorici), ki je nastala v okviru znamenite šole iz Barbiane, ki jo je v 60. letih prejšnjega stoletja vodil duhovnik Lorenzo Milani, v kateri se med drugim poudarja tudi pomen učenja tujih jezikov, kar lahko pomaga revnim, da se organizirajo.

Srečanje v muzeju Revoltella je bilo namenjeno mladim, ki obiskujejo nižje srednje šole v Trstu oz. Furlaniji Julijski krajini, ki so bili sočasno tudi glavni protagonisti. To velja predvsem za večstopenjsko šolo iz Fagagne v Furlaniji, katere dijaki in profesorji so predstavili krajšo predstavo v nemškem jeziku, s katero so se svojčas udeležili natečaja v priredbi Goethe Instituta iz Turina. Ključno vlogo igra tu glasba, s pomočjo katere različni jeziki, ki se prej niso sporazumevali, lahko posredujejo sporočilo harmonije.

Drugi projekt, s katerim se je občinstvo seznanilo, pa so pripravili na tržaški nižji srednji šoli Corsi: gre za krajši video posnetek, namenjen mladim tujcem, z naslovom Deset slik v desetih minutah, v katerem dijaki te šole v nemškem jeziku na izviren način predstavijo deset umeđin, ki jih hranijo v muzeju Revoltella (med temi tudi delo Josipa Tomincia), v dokaz, da se slikarske umetnine lahko »berijo« na različne načine. Posnetek je šola pripravila v sodelovanju z muzejem Revoltella in tržaškim Goethe Institutom.

Protagonisti dopoldneva so bili tudi mladi pevci zborov slovenske osnovne šole Ivana Grbca-Marice Gregorič-Stepančič iz Škednja in italijanske nižje srednje šole Codermatz, ki so občinstvu postregli z vrsto pesmi v slovenščini, portugalščini in španščini, medtem ko je pesnica Esther Gratton brala misli o miru v različnih jezikih v okviru projekta Comunicare con un sorriso (Sporočati z nasmehom).

Evropski dan jezikov pa so včeraj obhajali tudi na Liceju Franceta Prešerena, kjer so ob tej priložnosti praznovanje združili z obhajanjem evropskega dneva medkulturnega dialoga, ki ga v Evropski uniji obhajamo 29. septembra, se pravi v četrtek. V ta namen so medse povabili teologinjo, turistično vodičko, novinarico in popotnico Andrejo Rustja, ki je dijakom četrtega in petega letnika vseh smeri govorila o Inuitih, se pravi o Eskimih s polarnega severa. Dijaki vseh razredov jezikovnega liceja ter tisti, ki obiskujejo četrtri letnik klasične smeri in smeri uporabnih znanosti, pa so se na koncu zbrali v telovadnici in prisostvovali nastopu ruske folklorne skupine Rodnik. (iz)

Na srečanju v muzeju Revoltella so nastopili tudi mali pevci OŠ Grbec-Stepančič iz Škednja
KROMA

POKRAJINA - Včeraj predstavitev **Gabriella Lugarà nova generalna tajnica**

Pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat je včeraj predstavila javnosti novo generalno tajnico. To je Gabriella Lugarà, ki je bila v tej funkciji že zaposlena na Občini Gradež, še prej pa na občinah Milje, Doberdob in Številnih drugih v deželi FJK. Lugarjeva je strokovnjakinja v administrativnem pravu in pravu lokalnih ustanov, bila je tudi direktorica agencije Areran. Na pokrajini bo poleg generalnega tajništva zadolžena tudi za koordinacijo raznih vodij in bo skrbeła tudi za institucionalne zadeve, predstavnosti, pogodbne in dražbe ter za zaščito pravice do zasebnosti.

strativnem pravu in pravu lokalnih ustanov, bila je tudi direktorica agencije Areran. Na pokrajini bo poleg generalnega tajništva zadolžena tudi za koordinacijo raznih vodij in bo skrbeła tudi za institucionalne zadeve, predstavnosti, pogodbne in dražbe ter za zaščito pravice do zasebnosti.

DOLINA - Skp Ota: Kako je s parkiriščem centra Klabjan?

Občinski svetnik Stranke komunistične prenove v dolinskem občinskem svetu Igor Ota je vložil svetniško vprašanje v zvezi s parkiriščem občinskega športnega centra Silvana Klabjan v Dolini.

Ota ugotavlja, da je med 11. in 12. avgustom požar poškodoval, poleg kamionov za odnašanje odpadkov, tudi zunanje zidove in šipe športne dvorane, poleg tega pa je spremembu namembnosti parkirišča obremenjujoča za uporabnike. Zato Ota sprašuje dolinsko županjo Fulvio Premolin, ali so v fazi iskanja ustreznega prostora za začasno premestitev parkirišča za vozila za odnašanje odpadkov iz občinskega zbirnega centra vzel v poštev tudi alternativne lokacije in zakaj je izbira padla na parkirišče centra Klabjan. Dalje sprašuje, ali je bil s tem pravočasno seznanjen upravitelj centra (A.S.D. Breg) in ali so bile ustrezno izpeljane protipožarne in varnostne kontrole. Ota želi še izvedeti, ali bo nastala škoda na katerikoli način oškodovala uporabnike centra.

Cosolini danes na tržaški univerzi

Tržaški župan Roberto Cosolini bo danes skupaj z odbornico za šolstvo, univerzo in raziskovanje Antonello Grim obiskal Univerzo v Trstu. Šlo bo za prvi Cosolinijev obisk na vsečilišču, s predstavniki katerega se bo župan pogovarjal o različnih vprašanjih skupnega interesa in skušal določiti seznam tematik za usmerjanje prihodnjih ukrepov. O tem bosta župan Cosolini in rektor tržaške univerze Francesco Peroni spregovorila tudi na skupni tiskovni konferenci ob 11.15 v dvorani Cammarata.

Nov sistem plačevanja univerzitetnih takš

Univerza v Trstu in bančni zavod UniCredit, ki vodi službo za univerzitetno blagajno, sta se dogovorila za nov ter inovativen in učinkovit sistem plačevanja vpisnine in univerzitetnih takš v prihodnjem akademskem letu. Gre za sistem MAV on-line, na podlagi katerega bo mogoče obrazec za plačevanje takš mogoče dobiti kar na spletni strani univerze, takse pa plačevati kar po internetu ali pa pri včnamenskih kioskih banke UniCredit, ki se bodo nahajali tudi v študentskem tajništvu, ter seveda pri bančnih okencih in avtomatih.

Zavod UniCredit pa bo študentom nudil še eno zanimivo storitev: do 6. oktobra bodo nameč na sedežih Univerze v Trstu in Gorici predstavniki banke prisotni s stojnicami v okviru pobude Genius for University. Študentje bodo lahko pri teh stojnicah dvignili kupone in tistim, ki se bodo do leta 2012 izdružili brezplačno kartico Genius Card in nudili možnost brezplačnega koriščenja trimesčnega internetnega tečaja angleškega jezika v sodelovanju z ustanovo Education First.

Visok dobitek s 50 centi

Nek srečnež si je v Trstu priigral visok dobitek 183.272 evrov, za srečko pa je odštel samo polovico evra. Igralec je sodeloval v nagradni igri Magic Mystery (Čarobna skrivnost), sreča pa se mu je nasmehnila v nedeljo opolnoči v igralnem salonu Izoplay v Ulici Zudecche.

TRG EVROPA - Zaključila se je prireditev, ki je kot vselej privabila veliko število obiskovalcev

Nagrade za najlepše stojnice

Najlepši evropski kiosk je odprlo nizozemske podjetje Bosma, najbolj originalnega pa avstrijsko podjetje Marinov

S podelitvijo nagrad za najlepše in domišljave stojnice se je v nedeljo zaključila prireditev Trg Evropa, ki jo je kot že vselej tudi letos obiskalo veliko število ljudi. Stojnice sejma, na katerem se že dolgo let predstavijo prodajalci iz vse Evrope, ki ponujajo ljudem vsakovrstno blago, je ocenila posebna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki sredstev javnega obveščanja, javnih institucij, nekega združenja potrošnikov in pokrajinskega združenja Confcommercio. Nagrade je izročila pristojna občinska odbornica Elena Pellaschiar.

Nagrado za najlepšo evropsko stojnico je prejelo podjetje Bosma, ki je na Trgu Vittorio Veneto ponujalo tipične nizozemske sladice in piškote. Nagrado za najbolj originalno stojnico je dobilo avstrijsko podjetje Marinov, ki je prodajalo ročno izdelane predmete. Nagrado za najlepšo italijansko stojnico je prejelo toskansko podjetje Gran Ducato di Toscana, ki je prodajalo tipične toskanske suhomesne izdelke in sile.

Zaključila se je prireditev Trg Evropa, ki jo je tudi letos obiskalo veliko število ljudi
KROMA

BARKOVLJE - Protest upravitelja lokala La voce della luna

Gladovna stavka proti »smrtonosni« direktivi Bolkenstein

Koncesija za upravljanje lokalov bo dodeljena na podlagi mednarodnega razpisa

»Svet ni neveren zaradi ljudi, ki delajo slabo, ampak zaradi tistih, ki nič ne ukrenejno.« Besede Alberta Einsteina visijo mastno tiskane na steni zaprtega lokal La voce della luna v Barkovljah. Tistim, ki nič ne ukrenejno, pa gotovo ne gre prištetti upravitelja tega lokal Marcella Di Finizia, ki mu jo je usoda v zadnjih letih pošteno zagodila. Lokal je namreč 14. junija 2008 uničil podtaknjeni požar, pa ponovnem (kratkem) odprtju pa ga je popolnoma onesposobilo dvakratno neurje. Sedaj sameva in napisi na njem vabijo Tržačane, naj vsaj oni ne ostanejo ravnodušni, tako kakor to dela Dezela Furlanija-Julijska krajina z njenim predsednikom Renzom Tondom na celu.

Di Finizio že 20 dni gladovno stavka. Tokrat že tretjič zapored: prvič je bilo to zaradi dolgov, ki so mu nakopili zaradi neizplačane odškodnine s strani zavarovalnice, drugič pa zaradi birokratskih ovir za ponovno odprtje lokal na nabrežju. Tokrat je vzrok sličen, saj gre tudi tokrat za birokratske zapletne, ki jih malim podjetjem postavlja evropska direktiva Bolkenstein. »Ukiniti jo moramo, saj je danes udarila po meni, jutri pa se lahko loti 35 tisoč malih podjetij, ki se soočajo z državnimi koncesijami,« je na včerajnjem srečanju z novinarji pred lokalom potožil Di Finizio. Številni so mu pridružili, da bi mu dokazali, da ga v bitki za preživetje podpirajo. La voce della luna je namreč na robu stečaja in 15 ljudi je ostalo na cesti. »V lokal sem vložil 20 let dela, vse svoje prihranke in dobro voljo. Sedaj pa tvegam, da bom še ob hišo,« je bil zbgelan Di Finizio.

Evropska direktiva Bolkenstein predvideva prost pretok oz. liberalizacijo storitev v Evropski uniji, od kulturnega do vzgojnega, socialnega in zdravstvenega področja. »Vlade posameznih držav EU so direktivo proučile in mnoge so ocenile, da ni primerna. Italija pa odlasa in delavcem meče pesek v oči,« pravi Di Finizio, saj direktiva jasno vodi malo podjetja naravnost v smrt. Direktiva namreč, ki jo bo Italija najbrž aplicirala že decembra letos, predvideva, da bodo državne koncesije za upravljanje lokalov dodeljene na podlagi mednarodnega razpisa. »Kako bi lahko jaz konkuriral s svetovnimi mafijami oz. lobisti? Proti njim nimam nobene sarse...«

Di Finizio je Deželo pozval na zaščiti domač podjetja in delovna mesta, vendar pravi, da je žal vsakič naletel na gluha ušesa. S svojim avtomobilom je vsak dan parkiran pred Tondovim hotelom v Tolmeču. »Ko me predsednik vidi, kar zbeži. Danes sem ga povabil sem, pa ga spet ni.« Pred dnevi je bil Di Finizio v Viareggiju na srečanju s 400 upravljali kopalnic, ki se soočajo z istimi težavami, prihodnji teden pa bo odpotoval v Rim na srečanje s sindikati. (sas)

Marcello Di Finizio pred »svojim« lokalom na barkovljanskem nabrežju

KROMA

NOVINARSKI SINDIKAT - Srečanje s podžupanjo Fabiano Martini

Bodo na županstvu kmalu uredili tiskovno središče?

Fabiana Martini ni samo tržaška podžupanja, ampak tudi novinarka. Včerajšnje srečanje z deželnim vodstvom enotnega novinarskega sindikata Assostampa je zato bil, po njenih besedah, »neke vrste povratek domov.«

Nekdanja urednica škofijskega tednika Vita nuova (to funkcijo je morala po prihodu škofa Cepaldija zapustiti) se je v Novinarskem krožku sestala s predsednikom sindikata Carlom Muscatellom in osta-

limi članji deželnega odbora. Govor je bil, kajpak, predvsem o novinarijih: delno zaradi njene poklicne preteklosti, delno zato, ker je podžupanja v občinskem odboru odgovorna tudi za komunikacijo.

Muscatello je podžupanji predstavil nekatere predloge in jo opozoril na nekaj odprtih vprašanj. Na primer na položaj zaposlenih v občinskem tiskovnem uradu, ki imajo novinarske zadolžitve, a ne uživajo kolektivne novinarske pogodbe. Podžupanja se je strinjala, da je potrebno to anomalijo spremeniti, prav tako pa je pozitivno sprejela predlog, da bi v občinski palači na Velikem trgu uredili tiskovno središče. Novinarji, ki sledijo dogajanju v občinskem svetu, ali tiskovnim konferencem občinskih odbornikov, bi tako imeli prostor, kjer bi lahko pripravili in uredništvo poslali svoja poročila.

Novembra bodo tržaški novinarji gostili tudi župana Cosolinija, da bi skupaj opravili obračun prvega polletja njegovega mandata.

KMEČKA ZVEZA - Obvestilo lastnikom kmečkih gradenj

Namembnost stavb in davek ICI

Kdo je oproščen plačila občinskega davka na nepremičnine in kdo ne - Pojasnila v zvezi z zazidljivimi zemljišči

Kmečka zveza obvešča lastnike kmečkih bivalnih stavb, da so s tem v zvezi 21. septembra letos začele veljati zakonske spremembe, na osnovi katerih lahko stavba, ki je funkcionalno kmečka in za katero mora izpolnjevati pogoje, ki jih navajamo v nadaljevanju, a po uvrščenosti spada v drugo kategorijo (npr. A3, A4 itd.), dobi s strani agencije za teritorij uvrstitev v kategorijo A6, ki je specifično predvidena za kmečke stavbe zato, da so oproščene občinskega davka na nepremičnine ICI. Isto velja za ostale kmečke stavbe, ki niso bivališča, a imajo kmetijsko proizvodno namembnost (kleti, skladišča, hlevi ipd.). Če izpoljujejo svojo namembnost, je za te stavbe predvidena uvrstitev v kategorijo D10. Obe kategoriji, A6 in D10, sta oproščeni občinskega davka na nepremičnine (ICI). Na ta način se lastniki nepremičnin, ki so trenutno kljub kmetijski namembnosti uvrščene v druge kategorije, izognijo možnim pritožbam s strani občinskih uprav. Slednje bi lahko namreč na osnovi odredbe kasacijskega dvora izračunale omenjeni davek na kmečke stavbe, ker niso uvrščene v kategorijo A6 oziroma D10, ki se edine pravno smatrajo kot kmetijske.

Zainteresirani morajo predstaviti zadevno prošnjo na agencijo za teritorij do 30. septembra. Preden to storijo, pa naj preverijo, ali zgradbe izpoljujejo pogoje, da se jim prizna status kmečke stavbe. Preveriti

morajo tudi, ali so stavbe že uvrščene v omenjene kategorije (A6 oziroma D10). Ob koncu navajamo prej nomenjene pogoje.

Stanovanjsko stavbo mora koristiti kot bivališče poklicni kmet vpisan v register podjetij, ki obdeluje posestvo v povezavi s stanovanjsko hišo.

Zemljišče, ki je pridelovalno vezano na kmečko stavbo mora imeti najmanj površino enega hektarja. Pri tem so izjema kmetije, ki gojijo žlahtne kulture na prostem ali v rastlinjakih. V tem primeru je dovolj, da imajo obdelovalne površine 3000 kv. m. Isti kriterij velja za posestva, ki se nahajajo na goratih območjih.

Letni promet kmetije (vrednost prodanih proizvodov) mora preseči polovico skupnih prihodkov nositelja obrata. Pri tem so izključeni njegovi prihodki iz kmečke pokojnine. Če se posestvo nahaja v goratem območju, je dovolj, da vrednost prometa iz kmetijske dejavnosti presega četrtrino skupnih dohodkov.

Ni nujno, da se kmečka stavba nahaja na zemljiščih, ki jih kmet obdeluje. Mora pa se nahajati, glede na obdelane površine, v isti ali sosednji občini.

V primeru istočasnega bivanja v stavbi subjektov (kmetov), ki izpoljujejo pogoje za davčno oprostitev in drugih, ki nimajo teh rezerv, prevladajo pri dočišči namembnosti prvi, tako da se celotna stavba smatra kot kmečka.

Status kmečke stavbe se prizna za površino 80 kv. m., če v njej biva samo ena oseba, ki ima potrebe rekvizite, in za dodatnih 20 kv. m. za vsakega drugega stanovalca.

Iz kategorij, v katere se lahko uvršča kmečka stanovanjska stavba, so izključene tiste, ki spadajo v kategorije A8 in A1. V te se uvrščene zgradbe z zahtevnejšimi gradbenimi značilnostmi (vile, gradovi ipd.).

Za instrumentalne kmečke stavbe, ki morajo biti, kot smo že povedali, uvrščene v kategorijo D10, niso potreben pogoji kot za stanovanjsko hišo, ampak le, da se v njih opravlja kmetijska dejavnost, in da upravitelj ali lastnik kmečke stavbe vodi kmetijsko dejavnost.

Ker je v teh dneh veliko naših članov že lelo pojasnila tudi v zvezi z zazidljivimi zemljišči, navajamo, da zazidljivo zemljišče ni podvrženo davku ICI le v primeru, da ga dodeluje lastnik, ki je istočasno profesionalni kmet, vpisan v sezname obveznega zavarovanja zavoda INPS. Kmečka zveza vabi svoje člane in ostale kmete, ki izpoljujejo zgoraj navedene pogoje, da se čim prej zglasijo v njenih uradih v Trstu, Gorici in Čedadu za izpolnitve in predstavitev tozadnevni prošenj. Zaradi organizacijskih potreb vabi člane in morebitne interesente, da se za sestanek predhodno dogovorijo po telefonu: Trst - 040362941, Gorica - 048182570 in Čedad - 0432703119.

Znanstvene igre za otroke v Miljah

V miljskem zgodovinskem jedru bo današnji dopoldan posvečen najmlajšim. Že peto leto zapored bodo nameč zaživele znanstvene igre za otroke, ki jih prireja miljska občinska uprava s pokroviteljstvom tržaške pokrajine. Sprehod po miljskih uličicah bo za otroke od 4. do 11. leta enkratna priložnost za spoznavanje znanosti skozi igro. Miljski Mandrač bo ostal zaprt za promet od 8. do 13. ure.

Tek za zmajem drevi na Pončani

Kulturno združenje Tina Modotti babi drevi na svoj sedež v Ulico Ponciana 14, kjer bodo ob 20.30 predvajali film Tek za zmajem Marcia Fosterja (2007) - povzet po istoimenski knjigi afganistanskega pisatelja Khaleda Hosseinija. Gre za izjemno čustveno pripoved o ljubezni in priateljstvu v Afganistanu v času krutega talibanskega režima ter zgodbo o dveh dečkih, Amiru in Hassanu - najboljših prijateljih, ki se znajdeta v razdeljeni državi, kateri grozi kruta vojna. Za ogled filma je potrebnia izkaznica italijanske federacije filmskih klubov.

Mario Šušteršič jutri v knjigarni Lovat

V knjigarni Lovat na Drevoredu XX. septembra (nad veleblagovnico Oviesse) bo jutri ob 18. uri Mario Šušteršič predstavil svojo knjigo, italijanski prevod knjige Sledovi slovenske prisotnosti v Trstu, ki na zanimiv in nazoren način pripoveduje o prisotnosti in delovanju Slovencev v središču mesta. Z avtorjem se bosta pogovarjala zgodovinar Jože Pirjevec in novinar Pierluigi Sabbatti. Vstop je prost.

Ko so Benečani podrli atenski Partenon

V dvorani Giubileo grške skupnosti v Trstu (Nabrežje III. novembra 9) bodo jutri ob 18. uri predstavili knjigo novinarja Alessandra Marza Magna Atene 1687. Venezia i turchi e la distruzione del Partenone. Avtor se pogloblja v dogajanja v letu 1687, ko so Benečani bombardirali atenski Partenon. Ob avtorju bosta spregovorila predsednik grške skupnosti Antonio Sofianopulo in arhitekt Gino Pavan.

Maša policije v cerkvi na Greti

V četrtek bo policija obhajala svoje zavetnika nadangle Mihaela (kot takega ga je leta 1949 razglasil papež Pij XII.). Osrednja italijanska državna svečanost bo letos v Ferrari, v Trstu pa bo v četrtek ob 9.30 slovesna maša. Kaplan policije Paolo Rakic jo bo daroval v cerkvi na Greti, mestni četrti, ki je zaradi odmernega zločina prešla v ospredje dnevne kronike.

Za zdrs na solati odgovarja supermarket

Tržaško sodišče je z avgustovsko razsodbo potrdilo, da je za nesrečo v trgovini odgovoren upravnik. 66-letni, ki je pri blagajni nekega supermarketa stopila na list solate in dva krata zapored padla na tlaka ter se pri tem huje poškodovala, bo moral podjetje, ki upravlja supermarket, odšteti 53.000 evrov odškodnine. Zagovorniki podjetja so sicer trdili, da je list solate padel eni izmed strank in da nesreča v trenutku ni bilo moguče preprečiti. List je bil namreč na tleh pri blagajni, daleč od predelov z zelenjavjo. Sodnik, ki se je skliceval na nekatere razsodbe kasacijskega sodišča, pa je bil drugačnega mnenja: potrdil je, da je za blago in nadzor nad njim vsekakor odgovorno podjetje, ki upravlja prodajalno.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Novost letošnje sezone je sodelovanje z društvom

Abonmajska kampanja SSG ali ... Ma me prou provociraste

Po društvih bo sezono predstavila dvojica Kjuder&Rustja - V Kulturnem domu Pupkin, Baski ...

V Slovenskem stalnem gledališču se mrzlično pripravljajo na novo gledališko sezono. Organizatorka Valentina Repini v teh dneh usklajuje še zadnje termine številnih dogodkov, ki se bodo v tržaškem Kulturnem domu in na mnogih lokacijah po teritoriju zvrstili v prihodnjih tednih.

Veliki koledarski listi so skoraj polni, saj je letošnje Vabilo k abonmaju natele na dober odziv. Novost letošnje sezone predstavlja namreč sodelovanje med Slovenskim stalnim gledališčem in kulturnimi društvami, ki jih med Slovenci in Italiji res ne manjka. »Glavni poudarek letošnje sezone bo na vedrini, zato smo se odločili, da tudi repertoar predstavimo na šaljiv način,« nam je včeraj pojasnil Sergej Verč, ki je z Jašo Jamnikom in Borisom Kobalom zadolžen za umetniško vodenje teatra. »Društvo smo ponudili skeč Ma me prou provociraste ... Napisal ga je Adrian Rustja, ki v njem nastop vlogi moškega, ki nima pojma o gledališču in naši letošnji ponudbi. Zato mu profesorica slovenščine Minu Kjuder skuša pojasnititi zadevo. Skeč traja okrog petindvajset minut, nato pa bo predstavnik SSG predstavil različne type abonmajev in odgovarjal na vprašanja občinstva.«

Kot je pojasnila Valentina Repini, so društva ponudbo lepo sprejela: spored predvideva že dvanaest predstavitev, najbrž pa jih bo na koncu tudi več, saj so prijave še možne. V sodelovanju s SKD Slavko Škamperle bo Ma me prou provociraste ... prvič začel na Stadionu 1. maja in to v sredo, 5. oktobra, ob 20.30. Tri dni kasneje bodo sezono predstavili v Tržaški knjigarni (ob 18.30 v sodelovanju s Slovenskim klubom). Ostale predstavitve bodo v včernih urah (ob 20.30): 11. oktobra bo na vrsti Nabrežina (SKD Igo Gruden), 13. oktobra Ricmanje (SKD Slavec), 17. oktobra Ronke (Združenje staršev romjanske šole, SKD Jadro in SKD Tržič). V sredo, 19. oktobra, bo dvojica Kjuder&Rustja nastopila v openskem Prosvetnem domu (SKD Tabor), 21. v Miljah (društvo Kiljan Ferluga), 22. v Trebečah (SKD Primorec).

Repertoar SSG bo posvetil enega svojih ponedeljkov večerov tudi društvo slovenskih izobražencev (24. oktobra), dan kasneje bo predstavitev v prostorih barkovljanskega društva, 27. oktobra v Repnu (KD Kraški dom), 29. oktobra pa v Boljuncu (SKD France Prešeren).

V tržaškem Kulturnem domu bo nastopil tudi baskovski mladinski zbor Leioa Kantika Korala

K vpisu abonmajev bodo vabili tudi z nekaterimi dogodki »v hiši«, ki so v Kulturnem domu že prava stalnica. 7. oktobra bo mogoče prisluhniti priljubjenemu Pupkin kabaretu, 13. oktobra znamenitemu baskovskemu mladinskemu zboru Leioa Kantika Korala, dan kasneje uspešnici lanske sezone Zlati zmaj, s katero bo SSG nastopilo na Borštnikovem srečanju, 28. oktobra pa dramsko-plesni monodrami Mama Vesne Furlanic Valentincič.

Na svoj račun bodo prišli tudi otroci, katerim bo namenjena predstava Gledališča Koper Mali modri Huhu (11. oktobra ob 18. uri v mali dvorani), koprsko gledališče pa bo 12. oktobra gostovalo tudi v Ljudskem domu v Krizu s predstavo Poslednji termin(l)tor, v kateri igraata Gojimir Lešnjak - Gojc in Boris Kobal.

In ravno Borisu Kobalu je bila zaučana režija uvodne domače produkcije, ki bo premiero doživelva 4. novembra. Stil, barva in delno tudi sporočilnost komedije Šoferji za vse čase spominjajo na tiste iz Kobalove Afrike, pravi umetniški vodja Verč, čeprav je vlogo afriškega črnca prevezel muslimanski Arabec. Ali bo sedilo uveljavljenega hrvaškega avtorja Mira Gavrana med gledalci naletelo na vsaj del tiste naklonjenosti, ki je spremiljala predstavo Afrika ali Na svoji zemlji, pa bo znano čez dober mesec dni. (pd)

GLEDALIŠČE Letos tudi štiri predstave v Benečiji

Slovensko stalno gledališče je na predstavitevni tiskovni konferenci objavljilo, da bo letos razpisalo tudi beneški in goriški abonma. Ponudba za goriške abonentne sicer še ni izplnjena, beneški ljubitelji gledališča pa si lahko oddahnijo: Slovensko stalno gledališče jih bo v letošnji sezoni obiskalo s štirimi domaćimi produkcijami.

Beneška ponudba bo »potujoča«, saj bodo štiri novitete SSG predstavili v štirih različnih krajih. V Špetru bo na sprednu otroška produkcija Deseti raček Milana Ješiha, ostale predstave pa bodo za odrasle. V Čedadu bodo uprizorili Magrisovo igro Saj razumete, na Lesah komedijo Šoferji za vse čase Mira Gavrana, v Kobaridu pa Jelinčičeve dokumentarne drame Kobarid '38 - kronika atentata.

KNJIGE - Slovenija Pirjevčev Tito še vedno najbolj prodajan

Pirjevčeva zadnja knjiga Tito in tovariši (Cankarjeva založba) še naprej vztraja na prvem mestu posebne lestvice najbolj prodajanih knjig za odrasle v Sloveniji. Lestvico »Naj 10 v slovenskih knjigarnah«, oblikovano ločeno za knjige za odrasle in knjige za otroke ter mladino, za pretekli mesec pripravlja Združenje knjigotržcev, ki deluje v okviru Zbornice založništva, knjigotržstva, grafične dejavnosti in radiodifuznih medijev. Knjiga Tito in tovariši je vrh lestvice zasedla že junija in na njem vztraja že četrti mesec zapored.

Med knjigami za otroke in mladino je na prvem mestu po prodaji knjiga Smrkci, velika knjiga povesti, ki je izšla pri založbi Grahovac.

»Ce je to še glasba, pomeni, da glasbe ne razumem več.« Tako je dejal veliki dirigent Hans von Bülow, ko mu je Gustav Mahler zaigral na klavir prvi stavek svoje 2. simfonije-Totenfeier, mrtvaški ples. Neizprosna sodba umetnika, ki ga je Mahler visoko cenil, je skladatelja tako globoko prizadel, da je povsem ohromil njegov ustvarjalni zalet. Minila so leta in v vzbudljivem romanu Mahlerjevega življenja je naključje prekinilo začaran krog z dogodom, ki ga lahko tolmačimo kot povračeno škode: na pogrebu Bülowa je skladatelj slišal verze, ki so mu zazveneli kot ožarjenje in Klopstockova oda Auferstehung-Vstajenje je skladateljsko paralizo spremenila v nezadržen ustvarjalni tok, ki je podrl vsakršne pregrade in pripeljal simfonijo do mogočnega, do tedaj nezaslišanega finala. Ob 100-letnici Mahlerjeve smrti se nam ta glasbeni spomenik ponuja kot enkraten primer ustvarjalne svobode - Izvajalce je dokaj zanesljivo vodil Boris Brott

»Ce je to še glasba, pomeni, da glasbe ne razumem več.« Tako je dejal veliki dirigent Hans von Bülow, ko mu je Gustav Mahler zaigral na klavir prvi stavek svoje 2. simfonije-Totenfeier, mrtvaški ples. Neizprosna sodba umetnika, ki ga je Mahler visoko cenil, je skladatelja tako globoko prizadel, da je povsem ohromil njegov ustvarjalni zalet. Minila so leta in v vzbudljivem romanu Mahlerjevega življenja je naključje prekinilo začaran krog z dogodom, ki ga lahko tolmačimo kot povračeno škode: na pogrebu Bülowa je skladatelj slišal verze, ki so mu zazveneli kot ožarjenje in Klopstockova oda Auferstehung-Vstajenje je skladateljsko paralizo spremenila v nezadržen ustvarjalni tok, ki je podrl vsakršne pregrade in pripeljal simfonijo do mogočnega, do tedaj nezaslišanega finala. Ob 100-letnici Mahlerjeve smrti se nam ta glasbeni spomenik ponuja kot enkraten primer ustvarjalne svobode - Izvajalce je dokaj zanesljivo vodil Boris Brott

»Ce je to še glasba, pomeni, da glasbe ne razumem več.« Tako je dejal veliki dirigent Hans von Bülow, ko mu je Gustav Mahler zaigral na klavir prvi stavek svoje 2. simfonije-Totenfeier, mrtvaški ples. Neizprosna sodba umetnika, ki ga je Mahler visoko cenil, je skladatelja tako globoko prizadel, da je povsem ohromil njegov ustvarjalni zalet. Minila so leta in v vzbudljivem romanu Mahlerjevega življenja je naključje prekinilo začaran krog z dogodom, ki ga lahko tolmačimo kot povračeno škode: na pogrebu Bülowa je skladatelj slišal verze, ki so mu zazveneli kot ožarjenje in Klopstockova oda Auferstehung-Vstajenje je skladateljsko paralizo spremenila v nezadržen ustvarjalni tok, ki je podrl vsakršne pregrade in pripeljal simfonijo do mogočnega, do tedaj nezaslišanega finala. Ob 100-letnici Mahlerjeve smrti se nam ta glasbeni spomenik ponuja kot enkraten primer ustvarjalne svobode - Izvajalce je dokaj zanesljivo vodil Boris Brott

Katja Kralj

OPERNO GLEDALIŠČE VERDI - Simfonična sezona

Mogočnost Mahlerjevega Vstajenja

Ob 100-letnici skladateljeve smrti se nam ta glasbeni spomenik ponuja kot enkraten primer ustvarjalne svobode - Izvajalce je dokaj zanesljivo vodil Boris Brott

Številna zasedba za mogočno partituro

moč poslušalcu, ki išče pripovedno nit: prvi stavek kot pogrebni sprevod, s srhljivo koračnico, drugi kot blazilni premor ob lagodnem ritmu dunajskega valčka, tretji spet nemirno utripajoč, četrti v spokojni veri, da bo smrtniku zasijala večna luč, finale pa kot zmagovalna potrditev optimistične vere v vstajenju.

Kanadski dirigent Boris Brott, ki smo ga spoznali v minuli operni sezoni (dirigiral je opero Sam-

son et Dalila), je čutil potrebo, da je pred izvedbo občinstvu posredoval svoja razmišljanja o simfoniji. Neobičajna, a vsekakor dobradošla poteza, je morda olajšala trud manj osveščenim poslušalcem, pokazala pa je tudi zavzetost mojstra, ki se dobro zaveda veličine partiture. Škoda, da se tudi vodstvo gledališča ni potrudilo, da bi orkester ojačilo z dodatnimi glasbeniki, kajti instrumentacija zad-

Koža iz bombaža med nominiranci Prix Italia

Radijska igra Koža iz bombaža avtorice Gabriele Babnik, ki je nastala v produkciji 3. programa Radia Slovenija, se je na 63. festivalu Prix Italia uvrstila med tri nominirane igre v kategoriji priredb. Mednarodna žirija je v obrazložitvi poudarila, da delo presega stereotipni in etnološko obarvan okvir sicer vselej privlačnih ljubezenskih zgodb. Koža iz bombaža je priredba avtoričnega prvega istoimenskega romana. Glavni junak zgodbe je izobražen in angažiran Afričan, zaljubljen v belko. Ob intimnih usklajevanjih slovensko-afriškega ljubezenskega para se razkrivajo medkulturni konflikti in predvsem pomembne politične teme, še piše v obrazložitvi. Igro je režirala Irena Glonar, dramaturginja je bila Vilma Štritof, glasbena obliskovalka Daria Hlavka Godina, tonski mojster pa Jure Culiberg. Glavni vlogi sta interpretirala Sabina Kogovšek Zrnec in Gašper Tič.

Prix Italia je najstarejši in najprestižnejši mednarodni festival na področju medijske umetnosti. Ustanovljen je bil leta 1948 na Capriju, v 63 letih pa je medijsko kulturno promoviral v večini italijanskih mest. (STA)

Pesnica Lucija Stupica v bruseljskem metroju

Ob evropskem dnevu jezikov je evropsko partnerstvo nacionalnih kulturnih inštitutov držav članic EU v sodelovanju z bruseljskim javnim prevoznikom STIB ter slovenskim veleposlaništvom v Belgiji postaje bruseljskega metra spremeno v mesta poezije. V projektu iz Slovenije sodeluje pesnica Lucija Stupica. Na postajah bruseljskega metroja je predstavljenih 21 pesmi različnih avtorjev, ki skupaj predstavijo 18 evropskih jezikov. Lucija Stupica se z naslovom Poezija na podzemljih železnic (Poems on the Underground) predstavlja s pesmijo Megleni hrbet. Pesem je predstavljena v slovenskem izvirniku ter nizozemskem in francoskem prevodu. Stupica (1971) je pesniški prvenec Čelo na soncu izdala leta 2000. Sledili sta zbirki Vetrolov (2004) in Otok, mesto in drugi (2008). (STA)

ZBOROVSKA GLASBA - Vokalna akademija Ljubljana osvojila novo lovoričko v Dolini Aoste

Stojan Kuret: Vedno moraš imeti pogum, da stopiš na oder

Zmaga na prvem tekmovanju Grand Prix de la Vallée d'Aoste - Precej zahtevna preizkušnja zaradi ozvočenja

Pevci Vokalne akademije Ljubljana (desno med nastopom) so pod vodstvom Stojana Kureta (levo na nagradevjanju) v Dolini Aoste osvojili novo lovoričko

Na odru glavne prieditvene dvorane v Saint Vincentu so zapeli sproščeno, s polnim leskom svojih »zlatih« glasov in brez zborovodje, ki jim je po slovesnosti podelitev najvišje nagrade prepustil oder zmagovalcev. Člani Vokalne akademije Ljubljana so ponovno osvojili prvo nagrado, tokrat na prvi izvedbi mednarodnega tekmovanja Grand Prix de la Vallée d'Aoste. Deželni glasbeni zavod in odborništvo za kulturo avtonomne italijanske dežele sta vzorno investirala veliko truda in sredstev in to novo kulturno pobudo, ki je pomembna tako s pevskega vidika kot nova priložnost v evropskem zborovskem gibanju, kot tudi s turističnega in kulturnega vidika z vabilom v malo dolino, ki je izredno bogata ne samo zaradi naravnih znamenitosti, a tudi zaradi zelo dragocenih biserov edinstvene srednjeveške in tudi starijinske dediščine. Letos je umetniška komisija izbrala deset zborov iz Italije, Slovenije in Romunije. Vsak je najprej nastopil s polurnim programom, trije pa so bili izbrani za finale, na katerem so se posmerili zbori Città di Piazzola sul Brenta, Complesso vocale di Nuoro in moška skupina VAL. Ko se na tekmovanjih pojavi mlada, a že zelo uveljavljena slovenska skupina, je tekmovanje vedno zelo zahtevno, saj nekateri zbori jasno priznajo, da njena udeležba dejansko pogojuje njihovo optimistično upanje v zmago. Zborovodja Stojan Kuret pa ni zagovornik »počivanja na lovorikah«: »Vsak opravi po svojih močeh, ne glede na konkurenco, vsako tekmovanje je

lahko presenečenje. Zgreši, kdor se ne vpiše, saj moraš vedno imeti pogum, da stopiš na oder. Enkrat bo uspelo nam, drugič drugim, to je jasno. Vsak koncert je nova preizkušnja in tokrat je bila precej zahtevna, ker so bili pogoji neprimerni za petje. Še nikoli nismo peli na tekmovanju, na katerem je bilo petje ozvočeno zaradi neakustičnosti dvorane, kar pomeni, da postane jakost zvoka ovisna od zunanjih, tehničnih faktorjev. Na odru so bili mikrofoni za ojačevanje postavljeni v ravno vrsto, zato se nismo mogli postaviti v polkrog in pевci se med seboj niso slišali. To je seveda pogojevalo nastope vseh zborov. Moramo vsekakor upoštevati, da se bodo pomanjkljivosti prve izvedbe tekmovanja zagotovo rešile s prakso. Dobre volje s strani organizatorjev je bilo veliko; vložili so veliko sredstev, tekmovanje je zanimivo, kraji so lepi in ljudje gostoljubni. Poleg tega je začetno »sito« dobra ideja, saj se lahko udeležijo izključno zbori, ki so dobitniki prvih nagrad na državnih in mednarodnih tekmovanjih.«

Obakrat ste izvedli skladbo Giovannija Bonata, ki je sedel v žiriji z drugimi člani mednarodne žirije (predsedoval ji je Filippo Maria Bresan). Kaj pomeni peti pred avtorjem, ki mora ocenjevati izvedbo lastnega dela?

»Zgodilo se je popolnoma po naključju. Izbrali smo skladbe, ki so kvalitetno vredne, da se zbor počaže v določeni luči. Ko smo zvedeli, da je bil skladatelj v žiriji, smo bili zelo zadovoljni; njegove sklad-

be spadajo v naš redni program, avtorjeva prisotnost pa je bilo dodatno presenečenje.«

Organizatorji so poskrbeli za širitev krajene, ljudske tradicije z obvezno skladbo Le prisonier v priedobi Vica Neesa, hkrati so spodbudili obogatitev literature z dodatno možnostjo izvajanja pravzaprav novih priredb po valdostanskih ljudskih spevih. Zbor VAL je v tem primeru lahko črpal iz svojih vrst ...

»Tako je. Zaprosil sem pevca Andreja Makarja, ki se uspešno udejstvuje tudi v skladateljevanju, da je priedel njenih ljudskih pesem La blonde.«

Za odločilni finalni nastop ste izbrali bolj koncertni kot tekmovalni program s solistko in instrumentalnimi spremljavami, kar je bilo v takem, izrazito zborovskem kontekstu precej tvegano.

»V predtekmovanju smo pokazali, kaj zmoremo a cappella; hotel sem dodati druge barve, ki jih naš zbor premore. Nastopamo tudi s tem repertoarjem in skladbo so dovolj vredne za ta okvir. Močno niso vsi žiranti sprejeli te odločitve najbolj pozitivno, v pravilniku pa ni bilo posebnih omejitev glede tega.«

Poleg lesene trofeje ste dobili tudi denarno nagrado. Imate že kakšen načrt?

»Verjetno bomo plačali kilometrine, ki smo jih nabrali v zadnjih dveh letih in še kakšen honorar, močno bi prišel v poštev tudi nov cd.«

Rossana Paliaga

BENETKE - Razstava v muzeju Guggenheim do 2. oktobra

Poklon Ileani Sonnabend

O galeristki in zbirateljici, eni najpomembnejših osebnosti sodobnega umetnostnega okvira druge polovice dvajsetega stoletja

V beneškem muzeju Guggenheim je na ogled razstava naslovljena *Ileana Sonnabend. Un ritratto italiano*. Pobuda je posvečena galeristki in zbirateljici Ileani Sonnabend, eni izmed najpomembnejših osebnosti sodobnega umetnostnega okvira druge polovice dvajsetega stoletja.

Sonnabendova se je rodila v Bukarešti leta 1914. Njen oče je bil uspešni poslovnež in svetovalec za ekonomijo romunskega kralja Karla II. Leta 1933 je Ileana poročila Lea Karusza, ki si je pozneje spremenil priimek v Castelli in postal eden najpomembnejših svetovnih galeristov. Zakonca Castelli sta se leta 1935 preselila v Pariz in tam odprla galerijo. Šest let pozneje pa sta se preselila v New York. V letih štirideset sta obiskovala muzej-galerijo Peggy Guggenheim naslovljeno *Art of this century*, ki je delovala od leta 1942 do leta 1947, kjer sta tudi kupovala dela umetnikov. Med leti 1940 in 1950 sta Ileana in njen mož začela zbirati dela različnih avtorjev, med katerimi velja omeniti predvsem Piera Mondriana in Jacksona Pollocka. Leta 1957 sta oprla njuno prvo galerijo v New Yorku, v sklopu katere sta odkrila na primer Jasperja Johns in Roberta Rauschenberga. Z njunim delovanjem sta tudi začela podpirati nove vrsti umetnosti, kot sta bila na primer neodadaizem in pop art.

Leta 1959 se je Ileana poročila z Michaelom Sonnabendom in z njim tri leta pozneje odprla galerijo v Parizu. Tu sta predstavila dela ameriških umetnikov in nekaterih mladih Italijanov, med katerimi lahko omenimo Maria Schifana, Michelangelo Pistoletta, Gilberta Zoria, Maria Merza in Jannisa Kounellisa. Leta 1970 sta zakonca Sonnabend odprla še galerijo v New Yorku, ki sta jo po enem letu preselila v četrto Soho. Preko trženja in zbiranja je Ileana odkrila nova uveljavljajoča se ameriška in evropska gibanja, kot je bil na

primer minimalizem, transavantgardo, performance, neoekspresionizem, neo-geo in novo fotografijo.

Zakonca Sonnabend sta vzpostavila trdne vezi z Italijo in predvsem z Benetkami, kjer sta dolgo let v polletnih mesecih najemala stanovanje. V njunih italijanskih počitnikovanih sta srečala in spoznala številne umetnike, kritike in galeriste.

Beneška razstava se navezuje ravno na pravkar omenjeno vez. V tem duhu je bilo izbranih več kot šestdeset eksponatov iz newyorske zbirke Sonnabend, med katerimi najdemo slike, fotografije, kipe in prostorne postavitev. Gre za dela italijanskih umetnikov, ob katerih so na ogled še dela mednarodnih avtorjev, ki se nave-

zujejo na italijansko kulturo, pokrajino in tradicijo. Med eksponati najdemo na primer portret Ileane Sonnabend Andyja Warhola in dela vezana na Italijo Rauschenberga ter Cya Twomblyja. Ob teh so tudi fotografije mednarodnih avtorjev, kot so na primer Candida Höfer, Bernd in Hilla Becherm, Hiroshi Sugimoto ter Max Becher. Glede prisotnosti italijanskih umetnikov velja omeniti Tana Festo, Lucia Fontano, Mimma Rotello, Schifana, Piera Manzonija in predstavnike gibanja arte povera, med katerimi Merza, Calzolaria in Kounellisa. Razstavo si je mogoče ogledati do nedelje, 2. oktobra, in sicer od srede do nedelje od 10. do 18. ure.

Štefan Turk

LJUBLJANA

V Mestu žensk mističnost in magija

Mednarodni festival sodobnih umetnosti Mesto žensk bo tudi v 17. izdaji, ki bo potekala med 5. in 15. oktobrom, predstavlja različne umetniške žanre s poudarkom na uporabitev umetnosti. Tematsko vodilo letosnjega festivala je Abrakadabra: v ospredju bosta namreč mističnost in magičnost kot svojevrstna kritika pesimističnega stanja stvari. V današnjem času, ko razmišljamo o koncu sveta ali o koncu sistema, ki ga poznamo, smo si po eni strani želeli reflektirati resničnost, ki nas pripelje do tega brezupa, po drugi strani pa pokazati čudovite domišljiske projekte. Hoteli smo opozoriti na magijo, domišljijo, utopijo, tisti lepi del človeka, v katerem rastejo pozitivne ideje, in se za trenutek oddaljiti od krize, od političnega in ekonskega kolapsa, je na včerajšnji novinarski konferenci povedala programska vodja festivala Mara Vujić.

Festival bo v Galeriji Škuc uvedla mednarodna skupinska razstava Urok, za katero se je svetu magiji prepustilo 14 umetnic iz ZDA, Islandije, Švedske, Velike Britanije in Slovenije. Posebnost otvoritvenega večera bo, da ga bo sočasno z odprtjem razstave pospremilo še pet performansov šestih umetnic, med katerimi bo tudi Lana Zdravković iz Slovenije.

Ker živimo v času socialne, politične in gospodarske krize, smo se že zeleni odmakniti od črnogledih mislih, da ni prihodnosti, in ponuditi alternativne možnosti prihodnosti, od skulptur, instalacij do živih »happeningov«. Nismo skušali ignorati temnih strani, pač pa se premakniti k svetlobi, k srčnem stvarem, je dejal kurator razstave in programski sovoda festivala Predrag Pajdić.

V programu scenskih umetnosti je Vujićeva izpostavila mlado hrvaško koreografino in plesalko Natašo Mihoci s koreografskim prvencem Nihče ni nedolzen, ki preizpravi vlogo medijev in popularne kulture, ki otrokom vsljujejo trende, vzore, ideale. Na drugi strani pa bo starejša plesalka Liz Agiss iz Velike Britanije v svojem performansu tematizirala »staro« telo in taktike preživetja v zrelih letih.

Po besedah Vujićeve bosta zanimivi tudi španska skupina Erre que erre s plesnim performansom Avatar, ki se ukvarja z raziskovanjem gibanja v virtualnem prostoru, ter interdisciplinarna umetniška organizacija iz ZDA La pocha nostra, ki se posveča političnim, spolnim temam in aktivizmu.

Na treh koncertih po izboru Bogdana Benigarja bodo nastopili češka pevka in violinistka Iva Bittova s kitaristom Vladimirjem Vaclavekom, nova zvezda alternativne scene - kanadska pevka Michelle Gurevich s projektom Chinawoman in avstrijsko odkritje Soap&Skin, ki ga sestavljajo Anja Plaschg s skupino.

V filmskem delu bo med drugim mogoče videti retrospektivo francoske pisateljice in režiserke Marguerite Duras, srbski dokumentarec 12-15 odstotkov, ki govorí o pojavnosti žensk in drugih marginaliziranih skupin v medijih, ter pet arabskih dokumentarcev po izboru Amal Ramsis, režiserke in selektorice sorodnega festivala iz Kair, imenovanega Arab-Iberoamerican Women Film Festival.

Letos prvič bo festival, ki ga organizira Društvo za promocijo žensk v kulturi - Mesto žensk, gostil umeđnicu na rezidenci. To bo v Nemčiji živeča poljska umetnica Justyna Koeke, ki največ ustvarja na polju kiparstva in performansa. (STA)

GRČIJA - Težak teden v prizadevanjih za reševanje dolžniške krize

Trojka EU, ECB in IMF še ni določila datuma vrnitve v Atene

Medtem ko v Bruslju že razmišljajo o možnosti dodatne krepitve začasnega mehanizma za stabilnost evra

ATENE/BRUSELJ - Zaenkrat še ni znano, kdaj se bodo predstavniki EU, ECB in IMF vrnili v Atene, kjer bodo nadaljevali z revizijo grških javnih financ, od katere je odvisno izplačilo nove tranše posojila v višini osem milijard evrov, je v Bruslju povedal tiskovni predstavnik evropskega komisarja za denarne in gospodarske zadeve Olli Rehna, Amadeu Altafaj.

T.i. trojka je misijo v Atenah neprirazovalo prekinila v začetku meseca, Evropska komisija pa je nato minuli teden sporočila, da se bodo predstavniki EU, Evropske centralne banke (ECB) in Mednarodnega denarnega sklada (IMF) v Grčijo vrnili v začetku tega tedna. "Ni nam še točnega datuma," pa je včeraj dejal Altafaj in izrazil upanje, da se bo to zgodilo kmalu.

Altafaj je ob tem pojasnil, da finančni ministri držav članic območja evra, ki se bodo 3. oktobra sestali v Luksemburgu, verjetno ne bodo mogli odobriti izplačila nove tranše v okviru maja lani dogovorenega posojila, brez katerega se bo Grčija znašla v velikih težavah. "Mislim, da lahko to izključimo," je dejal Altafaj.

Grški finančni minister Evangelos Venizelos je v okviru zasedanja IMF in Svetovne banke v Washingtonu v nedeljo zagotovil, da bodo Atene predstavile nove ukrepe v boju proti dolžniški krizi, medtem ko v Bruslju že razmišljajo o možnosti dodatne krepitve začasnega mehanizma za stabilnost evra (EFSF).

"Razmišljam o možnosti, da bi mehanizmu EFSF dali večjo moč," je Rehn dejal v pogovoru za včerajšnjo izdajo nemškega časnika Die Welt. Da je to možno, je včeraj potrdil tudi Altafaj, čeprav se formalna razprava o tem po njegovih besedah še ni začela. "Ko nepredstavljivo postane realnost, moramo razmišljati zunaj ustaljenih okviriv," je dejal.

Euroskeupina je julija potrdila krepitev mehanizma EFSF, ki bo imel po novem za 440 milijard evrov efektivne zmožnosti posojil. Za koliko bi lahko mehanizmu EFSF še okrepili, Rehn ni želel izdati, medtem ko je AFP poročala, da bi ga lahko po nekaterih navedbah okrepili na več kot 2000 milijard evrov.

Avtstrijska ministrica za finance Maria Fekter je medtem včeraj dejala, da je odpis dela grškega dolga "skrajna možnost", ki bi jo lahko uresničili še prihodnje leto. "Zdaj ni čas, da razmišljamo o tem, ali bo potrebno odpisati dolg. Morada ne bo potrebno," je dejala po poročaju ameriške tiskovne agencije AP.

George Christodoulakis z grškega ministarstva za finance je za grški radio NET

sicer povedal, da bodo pri privatizaciji državnega premoženja ta teden verjetno dosegli več dogovorov, med drugim naj bi podaljšali koncesijo za ponudnika športnih stav OPAP.

Grčija se je v zamenjo za novo finančno posojilo držav z evrom in IMF vezala k obsežni prodaji državnega premoženja. Na ta način naj bi do leta 2015 zbrala 50 milijard evrov.

Gubernér kitajske centralne banke Zhou Xiaochuan je v pogovoru za včerajšnjo izdajo poslovnega časnika China Business države območja evra pozval, naj sprejmejo ukrepe v boju z dolžniško krizo, o pomoči Kitajske pa je po njegovih besedah še prezgodaj govoriti.

Ruski finančni minister Aleksej Kudrin pa je včeraj dejal, da je Rusija še naprej pripravljena kupovati evropske obveznice, izogibala se bo le obveznicam "tevnejih držav", kot je Grčija. "Investirali bomo predvsem v obveznice EFSE," je za televizijo Russia Today dejal Kudrin in dodal, da so pripravljeni povečati tudi prispevki v IMF. (STA)

Včeraj so v Atenah množično protestirali tudi študenti

ANSA

SAVDSKA ARABIJA - Preobrat Kralj Abdullah ženskam podelil volilno pravico

RIJAD - Savdski kralj Abdullah je sporočil, da je ženskam podelil volilno pravico. Odslej bodo lahko tako Savdijke volile, pa tudi nastopale kot kandidatke na občinske volitve, sicer edinih v tej skrajno konzervativni zalivski državi.

V nagovoru ob začetku novega mandata šure je kralj še napovedal, da bodo ženske lahko postale tudi članice tega posvetovalnega telesa, poroča nemška tiskovna agencija dpa. "Ženske bodo članice šure od prihodnjega mandata in na prihodnjih volitvah bodo v skladu z islamskimi pravili lahko nastopile na občinskih volitvah," je pojasnil kralj.

Šura je formalno posvetovalno telo z omejenimi pooblastili, ki ne more sprejemati ali uveljavljati zakonov. Vseh 150 članov imenuje kralj. Sedanj mandat šure se bo iztekel leta 2013.

Občinske volitve pa so edine sploh v Savdski Arabiji. Tokratne bodo potekale 29. septembra, na njih pa ženske še ne bodo mogle voliti in kandidirati.

Savdski aktivisti so si dolga leta prizadevali, da bi tudi ženske v tej državi dobiti volilno pravico. Savdska Arabija je bila še zadnja večinsko muslimanska država, kjer ženske niso smelete voliti. Prav tako ne smejo votiti niti potovati brez moškega spremstva, če so mlajše od 45 let. (STA)

NEMČIJA - Ob sklepu obiska Papež Benedikt XVI. se je izrekel proti modernizaciji Cerkve

KARLSRUHE - Papež Benedikt XVI. je z nedeljsko množično mašo na letališču pri Freiburgu zaključil štiridnevno turnejo po Nemčiji. Okoli 100.000 zbranih vernikov je pohvalil za dobra dela, ki jih opravlajo v državi, hkrati pa jih je pozval k zvestobi in predanosti Cerkvi.

Papež je v Freiburgu daroval zadnjo mašo v okviru štiridnevnega obiska svoje rodne dežele. Na velikem polju blizu freiburškega letališča so svetega oceta verniki pričakali z bučnim aplavzom, ta pa je dejal, da je obhajanje maše s toliko verniki "galjivo". V pridiž je papež sicer poudaril, da ima Cerkev v Nemčiji veliko socialnih in dobrodelnih ustanov, skozi katere verniki "praktirajo ljubezen do bližnjega na način, ki prinaša koristi družbi in sega do konca sveta". Obenem je nemške katolike pozval, naj ostanejo trdno združeni v Kristusu. S tem je ciljal na dejstvo, da se tudi v Nemčiji število aktivnih vernikov zmanjšuje, delno tudi zaradi škandalov, povezanih s pedofilijo v duhovniških vrstah. Že v soboto zvečer je podobno menil, da "škoda Cerkvi prihaja ne od njenih nasprotnikov, ampak od mlačnih kristjanov". S tem je ponovil tudi svojo konservativno držo v zvezi s perečimi vprašanjimi, kot so kontracepcija, splav, evtanazija in istospolni zakoni.

Pred vrtnitvijo Vatikan se je na srečanju v koncertni hiši v Freiburgu papež izrekel proti modernizaciji Cerkve. Ta se ne sme prilagajati trenutnim razmeram, pač pa se mora oddaljiti od potvrdnosti, je dejal. "Materialnih in političnih bremen in privilegi jevo osvobojena Cerkev se lahko bolje in na resnično krščanski način obrača k svetu, lahko je resnično odprta svetu," je dejal. (STA)

RUSIJA - Tudi Gorbačov proti zamenjavi stolčkov med Putinom in Medvedjevom Finančni minister Kudrin odstopil po sporu s predsednikom Medvedjevom

MOSKVA - Ruski finančni minister Aleksej Kudrin ([na sliki](#)), ki je bil na položaju od leta 2000, je včeraj odstopil. Do njegovega odstopa je prišlo po sporu z ruskim predsednikom Dmitrijem Medvedjevom, so sporočili iz Kremlja. Da je odstopil, je za rusko tiskovno agencijo RIA Novosti potrdil tudi sam Kudrin, ki je bil hkrati namestnik premierja. Tiskovna predstavnica Medvedjeva Natalija Timakova je potrdila, da je predsednik podpisal odlok o razrešitvijo Kudrina. Premier Vladimir Putin naj bi razrešitvijo Kudrina soglašal.

Kudrin je povzročil osuplost med politično elito, ko je zavrnil možnost, da bi deloval v vladi po letu 2012, ko naj bi Medvedjev postal premier, premier Putin pa bi se vrnil v Kremelj na predsedniški položaj. To sta namreč v soboto na kongresu stranke Enotna Rusija predlagala oba najvišja russka voditelja. Parlamentarne volitve bodo v Rusiji decembra letos, predsedniške pa predvema marca prihodnje leto.

Kudrin naj bi med drugim dejal, da ne bi mogel delati v vladi pod Medvedjevom, saj se ne strinja z njegovo gospodarsko politiko.

Med drugim mu je očital, da skuša zvišati javno porabo, še zlasti za vojsko, in s tem škodovati ruskemu proračunu. "Ne vidim se v novi vladi. Ne gre za to, da bi mi kdorkoli karkoli ponudil. Mislim, da mi razlike ne bodo dopuščale, da bi bil v taki vladi," je minuli konec tedna novinarjem dejal Kudrin.

Medvedjev je Kudrinovo izjavo obsodil kot nesprejemljivo in mu dal do konca dneva čas, da se odloči za odstop, kar je ta tudi storil. Kudrin je prvi visok politik, ki je odstopil v povezavi z napovedjo zamenjave položajev med Medvedjevom in Putinom po prihodnjih volitvah. Slovo Kudrina bo po poročanju ameriške tiskovne agencije AP verjetno vznemirila vlagatelje, ki so videli v konzervativnem finančnem ministru ključ za stabilnost ruskega gospodarstva.

Evropske borze včeraj poslovale v zelenem

FRANKFURT - Trgovanje na vodilnih evropskih borzah se je včeraj končalo v zelenem območju, trendu rasti pa je sledil tudi newyorški Wall Street. Vlagatelji so prepričani, da bodo finančni ministri območja evra storili vse, da bodo uredili razmere v nestabilnih državah skupne evropske valute. Evro se je podražil, cene nafta pa se gibljejo neenotno.

Na borzi v Parizu je indeks CAC 40 pridobil 1,75 odstotka in trgovanje sklenil pri 2859,34 točke, londonski FTSE 100 se je zvišal za 0,44 odstotka na 5089,37 točke, frankfurtski DAX pa se je oblikoval pri 5345,56 točke, kar je 2,87 odstotka več kot v petek, milanski FTSE Italia All-Share pa je dosegel 14.876,51 točke, kar je 2,84 odstotka več kot v petek.

Španski premier Zapatero včeraj razpustil parlament

MADRID - Španski premier Jose Luis Rodriguez Zapatero je včeraj razpustil parlament. S tem je odprt pot predčasnim volitvam, ki jih je že julija sklical za 20. november, obenem pa tudi končal svoje obdobje na celu španske vlade.

Zapatero, ki je špansko vlado vodil dva manda, od leta 2004, je pred meseci napovedal, da se bo znova potegoval za položaj. Socialistično stranko bo po napovedih na volitvah vodil nekdanji notranji minister Alfredo Perez Rubalcaba, ki je tudi kandidat stranke za premierja. Že julija je Zapatero volitve razpisal za 20. november. Redne volitve so bile sicer v Španiji predvidene za marec prihodnje leto.

Vse kaže, da se gospodarsko zelo oslabljeni Španiji obeta menjava oblasti. Zaradi hude gospodarske krize, ki je v zadnjih dveh letih prizadela Španijo in ki se med drugim kaže v zelo visoki stopnji brezposelnosti, je namreč priljubljenost Zapaterovih socialistov močno padla. Vprašanje le, ali bo vodja opozicijske Ljudske stranke Mariano Rajoy na volitvah osvojil absolutno večino ali ne.

Umrla je nobelovka za mir, Kenijka Wangari Maathai

NAIROBI - Umrla je kenijska okoljevarstvenica in Nobelova nagrada za mir, 71-letna Wangari Maathai. Kot je včeraj sporočilo gibanje Zeleni obroč, ki ga je ustanovila prav Maathaijeva, je znanstvenica umrla v nedeljo v nairobinski bolnišnici po dolgem boju z rakom.

V svoji domovini, Keniji, je bila znana kot "mati dreves". Kot prva Afričanka je Nobelovo nagrado za mir dobila leta 2004. Maathaijeva je veljala za zagovornico demokracije in miru ter ostro nasprotnico globalizacije in genske tehnike. (STA)

GORICA - Šest levosredinskih strank predstavilo manifest

Leva sredina enotno na volitve, primarnim se ne bodo odrekli

Collini županski kandidat le v primeru, da bo zmagal novembra - Poudarili pomen znanja slovenščine

Kandidatura Roberta Collinija je za levo sredino dodana vrednost, koalicijo pa bo lahko vodil le v primeru, da se bo predstavil in zmagal na primarnih volitvah. Tako pravijo predstavniki Demokratske stranke, Slovenske skupnosti, Italije vrednot, Forum za Gorico, Levce ekologije in svobode ter Stranke komunistične prenove-Federacije levice, ki so včeraj na goriškem županstvu predstavili manifest primarnih volitev, iz katerih bo 6. novembra izšlo ime levosredinskega županskega kandidata, s katerim bodo prihodnje leto skušali iztrgati desni sredini upravo goriške občine.

»Leta 2007 se je leva sredina predstavila na občinskih volitvah s štirimi kandidati, danes pa imamo enotno koalicijo, ki je sad večmesečnega srečevanja in dogovarjanja med šestimi strankami,« je povedal občinski tajnik DS Giuseppe Cingolani in poudaril, da so primarne volitve pomembno sredstvo participacije, ki se mu leva sredina ne namerava odreči niti zdaj, ko se je na sceni pojavi direktor deželnega sedeža Rai Collini. Njegova morebitna kandidatura, so povedali predstavniki DS, SSK, Italija vrednot, Forum, LES in SKP, je lahko »resurs za levo sredino - da bi lahko zmagal proti sedanjužupanu Ettereju Romoliju, je pokazala tudi anketa, ki jo je izvedla DS -, podprtji pa so ga priznani le v primeru, da se bo udeležil primarnih volitev.

»Zmag na pokrajinskih volitvah nam je pokazala, da znamo in moramo biti združeni,« je povedala tajnica Italije vrednot Donatella Gironcoli, Anna Di Gianantonio pa je spomnila, da se je Forum za Gorico pred štirimi leti rodil ravno kot reakcija na razdrobljenost v levi sredini. »Skupen nastop na prihodnjih volitvah mora bo odgovor na štiriletno stagnacijo, v katero je mesto pahlila desna sredina,« je še podčrtala Di Gianantonio. Tajnik SKP Roberto Criscitelj je poudaril pomen soočanja med strankami in skupnega sestavljanja programa, podkoordinator LES Alessandro Chiarion pa je izpostavil, da Collinijeva kandidatura ni ustvarila pretresov znotraj koalicije: »Način, s katerim se je Collini predstavil, je bil nekoliko vprašljiv, če pa želi sodelovati na primarnih volitvah, lahko to stori.« V vrednotah in programu leve sredine, je povedal Bernard Spazzan, se prepoznavata tudi SSK. »Gorica potrebuje županskega kandidata, ki je lahko kos izzivom obmejnega mesta. Glede na današnje razmere bi bilo tudi pozitivno, če bi končno dobili župana, ki razume vsaj malo slovenščino, kar bi mu omogočilo, da bi se sporazumeval s kolegi na slovenski strani,« je ovedal koordinator občinske sekcije SSK, s katerim so soglašali tudi drugi predstavniki strank. Andrea Bellavite je med drugim tudi izpostavil, da bi bilo treba programski manifest, ki ga sesta-

Predstavniki levosredinskih strank podpisujejo manifest o primarnih volitvah

BUMBACA

vlja enajst točk, prevesti v slovenščino. V dokumentu je govor o pomenu ustvarjanja novih zaposlitvenih možnosti in podjetništva, ovrednotenju manjšinskih jezikovnih skupnosti, širjenju znanja in spodbujanju univerzitetne prisotnosti v mestu, solidarnosti, javnem zdravstvu, okolju ter sodeležbi občank in občanov v postopkih, ki pomembno vplivajo na življenje v občini.

Do včeraj sta bili potrjeni dve imeni kandidatov, ki se bodo udeležili primarnih volitev. Andrea Bellavite bo kandidat Forum, Mauro Valentinsig pa bo po predstavljal Italijo vrednot. Jutri bo skupščina DS izbirala med Giuseppejem Cingolanim in Silvanom Ceccottijem, 5. oktobra pa se bo o svoji kandidaturi izrekla LES. Nekaj dni kasneje, in sicer med 7. in 8. oktobrom, bo dokončno odločitev sprejela SSK, SKP pa je že napovedala, da bo podprla Bellavitelja. Kandidature bodo zbirali do 12. oktobra, kandidati pa bodo morali podpisati programski manifest in zbrati med 50 in 100 podpornih podpisov. Volilna kampanja bo potekala do 5. novembra, volitve bodo 6. novembra med 8. in 20. uro. Sodelovali bodo lahko občani, ki so dopolnili 16 let. Pred glasovanjem bodo morali prispevati vsaj en evro za kritje organizacijskih stroškov. (Ale)

ZAGRAJ - Pokrajinska svetnica Vesna Tomšič na obisku

Občinska cesta nevarna

Na cesti za Debelo grižo bi uprava želeta namestiti obcestne ograje - Pianova za koordinacijsko omizje med občinami

Izboljšanje varnostnih razmer na občinski cesti v občini Zagrad, ki ji pravijo »Mandriata«, je bila ena izmed osrednjih tem srečanja med goriško pokrajinsko svetnico Vesno Tomšič in predstavniki zagrajske občinske uprave, ki je potekalo v prejšnjih dneh. Tomšičeva je bila spomladti izvoljena v okrožju, ki ob Sovodnjah in Doberdobu vključuje tudi Zagrad, zato se je želeta seznaniti z najbolj perečimi problemi, ki se tičejo tega območja.

Zupanja iz Zagraja Elisabetta Pian, podžupan Marco Vittori ter odbornika Nevio Delbello in Alberto Boskin so ocenili, da je občinska cesta, ki pelje iz Zagraja na Debelo grižo in po kateri pelje tudi avtobus

pokrajinskega prevoznega podjetja APT, precej nevarna. »To cesto, ki bo imela pomembno vlogo tudi v okviru projekta Kras 2014+, pogosto uporabljajo kolesarji. Uporabitev menijo, da bi bilo mogoče varnostne razmere izboljšati z namestitvijo dveh obcestnih ograj, štirih odsevnih tabel, cestnega ogledala in sredstev za upočasnitve hitrosti vožnje, kot so ležeči policaji,« je povedala pokrajinska svetnica in oblubila, da bo preverila, ali pokrajina lahko pomaga občini pri izboljšanju prometne varnosti na tem območju.

V teku srečanja je tekla beseda tudi o perečem problemu divjih odlagališč, ki ustvarja okoljske in finančne težave občinam Zagrad,

Sovodnje in Doberdob, ter športnem središču v Zdravščinah, ki je postal pomemben kraj srečevanja za občane. Center pogosto obiskujejo tudi družine z otroki, zato so predstavniki občinske uprave izrazili Tomšičevi željo, da bi jim pokrajina priskočila na pomoč pri načupu igral.

Dalje je bil govor o raznih skupnih problematikah, ki zadevajo občine Zagrad, Sovodnje, Foljan, Doberdob in Ronke, ki so bile nekoč del Kraške gorske skupnosti. Pianova je predlagala, naj pride do ustanovitve koordinacijskega omizja, na katerem bi lahko občine s koordinacijo pokrajine reševale razne težave. (Ale)

Kulturni center Lojze Bratuž
in
Združenje cerkvenih pevskeh zborov

Koncertna sezona
2011/2012

Groningen Student Orchestra MIRA - Nizozemska

Danijel Brecelj, klavir
Peter Stam, dirigent

Na sporednu:
C.M. von Weber,
F. Liszt, R. Schumann

Kulturni center Lojze Bratuž
Dan, 27. septembra 2011, ob 20.30
Vstop prost!

GORICA - Pismo šolskim oblastem

»Prihodnje leto bo prag presežen«

Bandelj poziva, naj že letos podravnateljico delno oprostijo pouka

Tudi goriški pokrajinski predsednik SSO Bandelj čaka na odgovor deželne šolske ravnateljice glede vprašanja podravnateljskega mesta na Večstopenjski šoli Gorica. Kot smo pisali v nedeljski številki, na goriški Večstopenjski šoli imajo letos skupno 39 razredov, ker torej ne presegajo praga 40 razredov, podravnateljica Franka Padovan ni delno oproščena pouka, kot se je dogajalo v prejšnjih letih.

Z ravnateljstva slovenske šole so v začetku meseca poslali pismo na deželno šolsko ravnateljstvo v Trst, podobno pa je storil tudi pokrajin-

ski predsednik SSO Bandelj. Slednji je pozval deželno šolsko ravnateljstvo, naj tudi v letošnjem letu omogoči podravnateljici, da bi bila delno oproščena pouka, saj je njena pomoč še kako potrebna za vodenje ravnateljstva s številnimi učenci in šolami. Bandelj je tudi opozoril, da bodo na goriški Večstopenjski šoli v prihodnjem šolskem letu skoraj gotovo presegli prag 40 razredov, zato pa bi bilo pametno, da bi bila podravnateljica že letos delno oproščena pouka. Bandelj bo jutri na zadevo opozoril deželnega odbornika Elia De Anno.

GORICA - Iz nekdanjega sanatorija

Center za duševno zdravje se bo selil v park Basaglia

»Center za duševno zdravje iz Gorice se bo iz nekdanjega sanatorija selil v park Basaglia, kjer bomo v ta namen obnovili poslopje nekdanje kuhinje umobolnice.« Tako napoveduje direktor goriškega zdravstvenega podjetja Giovanni Cortiula in poudarja, da so letošnjega januarja pridobili gradbeno dovoljenje, zdaj pa je v teku načrtovanje, v okviru katerega upoštevajo tudi navodila gasilcev in spomeniškega varstva.

»Ker bo za dokončanje del potrebnega nekaj časa, smo v prejšnjih tednih preverjali, ali bi lahko cen-

ter duševno zdravje začasno dobil drug sedež, vendar nismo evidentirali nobenega poslopja, ki bi bilo primerno. Zaradi tega naše tehnične službe pripravljajo načrt za vzdrževalna dela, ki bi jih načrivali na nekdanjem sanatoriju, tako da bi operatorjem nudili boljše pogoje za delo, oskrbovancem pa zagotovili boljše storitve,« razlagata Cortiula in poudarja, da duševnim boleznim namenjajo veliko pozornost. To po njegovih besedah dokazuje tudi uresničitev doma za duševne bolnike, ki ga bodo 30. septembra odprli v Selcah.

GORICA - Praznik zabeležil 25-odstotni porast obiskovalcev

Po letošnjem uspehu se bodo Okusi otresli meje

Prihodnje leto novo ime - Samo v nekdanji trgovini Krainer izpraznili 700 steklenic vina

»Glede na lansko leto smo našeli 25 odstotkov obiskovalcev več, tako da smo nedvomno zelo zadovoljni.« Goriški župan Ettore Romoli je včeraj z občinskim odborom Antoniom Devetagom postregel s podatki o letošnjem prazniku Okusi na meji, ki se bo s prihodnjim letom otresel meje in dobil novo ime »Gusti senza frontiere« (v slov. Okusi brez meje).

»Število stojnic se je letos povečalo z 240 na 300; lani so zasedle 70.000 kvadratnih metrov površine v javni lasti, letos pa kar 98.000. Povsod se je trlo obiskovalcev, tudi v Raštelu, na Travniku in Trgu Sv. Antona, za katerega smo se še zlasti bali, da bi se ne napolnil,« poudarja Devetag in pojasnjuje, da so samo v nekdanji trgovini Krainer izpraznili 700 steklenic vrhunskih vin iz Goriških Brd, potem ko se že v soboto večer prodali vsa svoja peneča vina. V »Slovenski vasi« so na žaru sprekli 70 jagnjetov in prašičkov ter preko 5.000 čevapčičev, narezali so 30 kolles sira in ocvrli 600 ljubljanskih zrezkov. Na prireditvi so skupno natočili več sto hektolitrov piva, pri čemer sta pravi naval doživele obe češki stojnici. S praznikom so zadowoljni tudi gradiški ribiči: prodali so okrog 50 odstotkov več rib kot lani.

»Ljudje so upoštevali naš poziv k zmeremu pitju alkohola. Z zdravstvenega podjetja so mi sporočili, da so zaradi prekomernega pitja v štirih dneh nudili pomoč osmim osebam; najmlajši med njimi je bil 21-letni fant, tako da mladoletni niso pretiravali, kot se je prejšnji teden zgodilo na videmski prireditvi Friuli DOC,« poudarja Romoli, ki je zelo zadovoljen zaradi številnih obiskovalcev iz Slovenije. »Med praznikom je zaživel nekdanja Goriško-gradiščanska grofija, tako da je bila Gorica spet središče nekdanjega skupnega prostora,« ugotavlja Devetag, Romoli pa razlagata, da so se tudi zato odločili za spremembo imena. »Meje so res padle, tiste fizične in tiste v glavah. Zato se bo praznik odslej imenoval »Gusti senza frontiere«,« pravi Romoli in poudarja, da k uspehu praznika prispevajo vsi domaći gostinci in društva. »V Vidmu imajo samo stojnice iz tujine, mi pa vsako leto namenimo veliko pozornost domaćim društvom iz Štandreža, Ločnika in drugih krajev. Tako denar ostane tudi na teritoriju, kar je nedvomno pomembno za njegov gospodarski razvoj,« zaključuje Romoli. (dr)

Nedeljska gneča v Raštelu (zgoraj); žar s srbskimi pljeskavicami (levo)

BUMBACA

NOVA GORICA - Okusi na meji

Zdaj skupna blagovna znamka

Na novogoriški mestni občini so zelo zadovoljni z odzivom obiskovalcev na prireditvi Okusi na meji, ki so letos pravzaprav prerasli v mednarodni dogodek. Tudi ideja, da se mesti poveže s turističnim vlakcem, je zadela in polno, saj se je za vožnjo zanimalo staro in mlado. Gneče na improviziranih postajališčih je bilo v soboto in nedeljo celo toliko, da so mnogi ostali brez prevoza in so se na cilj razočarani raje odpravili z avtomobilom ali pa opustili namero po obisku sosednjega mesta. Škoda tudi, da ni Nova Gorica nedeljskim popoldanskim obiskovalcem iz Gorice uspela ponuditi vsaj kanček dogajanja, saj so se nekateri goriški obiskovalci ob prihodu na bolj ali manj prazen Bevkov trg spraševali: »Kje pa so tu takoj stojnice?«

V nasprotju z nedeljskim mrtvilm sta bila petkov in sobotni večer, ki sta pričarala pravo mediterransko vzdušje: delček goriške prireditve Okusi na meji je z nastopom dalmatinske klape Leut in ponudbo ribjih jedi zaživel tudi v Novi Gorici. Prav po zaslugu čezmejnega turističnega vlakca so se oba včera obiskovalci lahko brez skrbi premikali z ene na drugo prireditvev. »Novost letošnjih Okusov na meji je bil nedvomno skupni nastop občin ožje Goriške. Povezali smo se z občino Gorica ter občinama Krmin in Gradišče ob Soči ter tako ustvarili skupno ponudbo, kar je nedvomna tudi dobra popotnica k oblikovanju skupne blagovne znamke,« so nam včeraj povedali na novogoriški mestni občini, kjer so zelo zadovoljni z odzivom obiskovalcev, ki jih je bilo resnično veliko, kar pomeni, da si ljudje tovrstnih prireditiv želijo. »Priznanje gre tudi občini Gorica in županu Ettoreju Romoliju, ki je pokazal veliko gostoljubje in posluh za skupno predstavitev. Turistični vlačec, ki je povezoval obe mesti v času prireditve, je še presegel naša pričakovanja, tako da žal ni bilo vedno prostora za vse, ki bi si želeli popeljati z njim. To pomeni, da bomo za prihodnje leto morali razmišljati o dodatnih vlakcih. Odziv obiskovalcev je bil dober tudi na dalmatinskem večeru v Novi Gorici. Letosnji prvi skupni nastop se je tako pokazal za uspešneg, v prihodnjem pa velja, glede na zelo pozitivne odzive, razmislieti o razširitvi ponudbe,« dodajajo na novogoriški občini.

V šempetski bolnišnici smo preverili tudi prislanje nekaterih italijanskih časnikov, češ da je veliko slovenskih obiskovalcev na prireditvi krepko pregloboko pogledalo v kozarec, zato da so jih morali z reševalnimi vozili tja odpeljati na zdravljenje. Po besedah direktorja omenjene bolnišnice, Silvana Saksida med vikendom niso zabeležili povečanega števila takšnih primerov. (km)

GORICA - V KB centru predstavili trijezično knjigo o briškem avtohtonem vinu

Zlata rebula zaklad z Oslavja

Konzorcij šestih proizvajalcev s požrtvovalnim delom, trmo in vnemo nekoč tretjerazredno vino dvignil do vrhunskosti

Zlata rebula, ki jo s trdim delom in trudem pridelujejo na Oslavju, je pravi zaklad, nad katerega moramo biti ponosni, saj nam ga zavidajo po celi svetu. Seveda moramo tudi stremeti po še večji razpoznavnosti tega izrednega goriškega aduta, k čemur bo nedvomno pripomogel zadnji podvig Združenja proizvajalcev rebule z Oslavja: obsežna trijezična knjiga, ki so jo predstavili v soboto popoldne na dvorišču KB centra v okviru spremnih prireditiv goriškega praznika Okusi na meji.

Zamisel za nastanek knjige »Ribolla Gialla di Oslavia: The book« se je porodila med pogovori, ki jih je Marko Primosig imel s pisateljem - vinarijem Gigijem Brozzonijem in ostalo ekipo stalnega seminarja Luigi Veronelli. Sodelavci najbolj poznane italijanskega vinopisca so se po njegovi smrti odločili nadaljevati s posmembnim delom širjenja in vrednotenja bogate vinske kulture in tradicije. Medtem se je tudi šest vinarskih podjetij - Primosig, Radikon, Dario Princic, Fiegl, La Castellada in Il Carpino - odločilo za združitev moči s ciljem večje razpoznavnosti vrhunskega vina in zatem ustanovilo Združenje proizvajalcev rebule z Oslavja.

Predstavitev na dvorišču KB centra se je udeležilo veliko ljudi. Novinar

Udeleženci predstavitev na dvorišču KB centra

BUMBACA

Stefano Cosma je povezoval zanimivo in poglobljeno predstavitev, ki se je začela s pozdravom goriškega župana Ettore Romolija. »To je pomemben trenutek za celo mesto, za kar si zaslužijo pohvali vinarji, ki so v letih verjeli v to avtohtono sorto,« je povedal Romoli, za njim pa je podpredsednica pokrajine Mara Černic pohvalila vinogradnike z Oslavja in opozorila, da je treba v prihodnosti razmisli tudi o tesnejšem sodelovanju z Brdi na slo-

venski strani meje. V imenu gostitelja-založnika je predsednik skupine KB1909 in družbe Transmedia Boris Peric poudaril simboliko kraja predstavitev, dvorišče bivše Kmečke banke, tistega denarnega zavoda, ki je leta 1909 nastal prav po prizadavanju članov slovenske kmečke stranke. Kmečka banka je v drugem povojnem obdobju s posebno pozornostjo priporočila, da se je od vojne najbolj obogačano področje Goriške postavilo na

noge in se lahko danes predstavlja v svetu kot nekaj edinstvenega. Ta naš še nepoznan zaklad je treba predstaviti svetu, od tod tudi izbira trijezičnosti in večje pozornosti angleščini, v kateri je čist in zelo čitljiv tekst natiskan v dvojni velikosti glede na slovenščino in italijanščino.

Knjigo so poleg Cosme predstavili gonilna sila Združenja proizvajalcev rebule Marko Primosig, pisatelj Gigi Brozzoni in fotograf Luigi Fi-

danza, posegla sta tudi dva druga protagonisti rebulinega preporoda, Stanko Radikon in Rajko Figelj, nato pa še predsednica konzorcija Collio-Carso-Kras Patrizia Felluga, predsednik zadruge Goriške Brda z Dobrovege Silvan Peršolja ter bivši predsednik konzorcija in starosta briških proizvajalcev Marco Felluga. Povedali so, da gre za zelo posrečeno predstavitev ozemlja, zgodovine, istovetnosti, ljudi, čustev, vina in dela vasi, ime katere je v zadnjih dvajsetih letih spremenilo negativen predznak bojišča brezvezne vojne v uspešno, prekrasno zibelko vrhunskega vina. Poudarili pa so tudi, da se je nekoč tretjerazredno vino, rebula, s požrtvovalnim delom, trmo in vnemo maloštevilnih ljudi povzpelo do vrhunskosti in že se pojavlja lovke takih, ki bi si želeli polastiti njegovega slovesa. Oslavci so se s knjigo spomnili tudi velikega domaćina, prijatelja vseh šestih vinarjev z Oslavja, Stanka Primožiča, ki žal ni dočakal njenega izida.

Na terasi KB centra, nasproti stojnice društva Naš Prapor in nad vrvežem Okusov na meji, so protagonisti knjige »Ribolla gialla di Oslavia: The book« poskrbeli tudi za degustacijo šestih precej različnih in seveda zelo kakovostnih zlatih oslavskih rebul.

Ales Waltritsch

SOLKAN-PLAVE - Spet smrtna prometna nesreča na Soški magistrali

Prehitovanje usodno za avstrijskega motorista

V začetku meseca na istem odseku umrl avtomobilist iz Nove Gorice

Prizorišče
nesreče (levo);
poškodovani
motor (spodaj)

BUMBACA

Včeraj je zaradi posledic prometne nesreče med Plavami in Solkanom umrl 56-letni avstrijski motorist. To je že druga prometna nesreča s smrtnim izidom, ki se je v tem mesecu pripetila na tem cestnem odseku.

Nesreča se je včeraj zgodila nekaj minut pred poldnevom, ko je motorist v blagem desnem ovinku začel prehitovati vlačilec s polpriklopnikom. V tistem trenutku mu je iz nasprotne smeri po svoji strani vozišča nasproti pripeljala 51-letna voznica osebnega avtomobila iz širše okolice Nove Gorice. Vozili sta

celno trčili, kar je bilo za motorista usodno, voznica pa je utrpela hude telesne poškodbe in je bila z reševalnim vozilom prepeljana v šempetrsko bolnišnico. O prometni nesreči sta bila obveščena tudi preiskovalni sodnik okrožnega sodišča in pristojno okrožno državno tožilstvo v Novi Gorici.

V začetku meseca je na istem odseku ugasnilo življenje 63-letnega Novogoričana. Moški je s svojim avtomobilom znamke Rover med Dolgo njivo in gostiščem Dermota na ravnem delu ceste zavil na levo in celno trčil v tovorno vozilo, ki je prevajačalo plinske jeklenke. Avtomobil se je najprej odbil, nato pa obstal na mestu trčenja, medtem ko je v pločevino ukleščeni voznik na kraju nesreče umrl. Tovorno vozilo je po trčenju zapeljalo desno izven vozišča v obcestni zid, od tam ga je odobil v levo, da je prebil odbojno ograjo in tam obstalo.

Več sreč so imeli udeleženci trete prometne nesreče, ki se je med Solkanom in Plavami pripetila 18. septembra: v večernih urah je 57-letnega voznika osebnega vozila zaradi neprilagojene hitrosti v levem ovinku na momčem in spolzrkem vozišču pričelo zanašati. Vozila ni več obvladoval, zato je zapeljal na skalnatno brežino. Avtomobil je nato prevrnilo na streho in obstal na pasu za nasproti vozeča vozila. V nesreči je hude telesne poškodbe utrpela 45-letna sopotnica v avtomobilu, voznik pa je utrpel lažje telesne poškodbe. Po nudeni ustrezni zdravniški pomoči na kraju nesreče so sopotnico z reševalnim vozilom odpeljali v šempetrsko bolnišnico na nadaljnje zdravljenje. (km)

DOBERDOB - Prometna nesreča Mlada motociklista po padcu v bolnišnici

Mlada Tržičana sta bila ranjena v prometni nesreči, ki se je med Solkanom in Plavami pripetila 18. septembra: v večernih urah je 57-letnega voznika osebnega vozila zaradi neprilagojene hitrosti v levem ovinku na momčem in spolzrkem vozišču pričelo zanašati. Vozila ni več obvladoval, zato je zapeljal na skalnatno brežino. Avtomobil je nato prevrnilo na streho in obstal na pasu za nasproti vozeča vozila. V nesreči je hude telesne poškodbe utrpela 45-letna sopotnica v avtomobilu, voznik pa je utrpel lažje telesne poškodbe. Po nudeni ustrezni zdravniški pomoči na kraju nesreče so sopotnico z reševalnim vozilom odpeljala v oddelek za prvo pomoč tržiške bolnišnice San

Polo, kjer so ju sprejeli na zdravljenje. Okoliščine nesreče, v katero naj ne bi bila vpletena druga vozila, preučuje goriška prometna policija. Goriško poveljstvo prometne policije je obravnavalo tudi nesrečo, ki se je nedeljo popoldne okrog 15.45 pripetila v Gorici. 58-letni D.C. iz Gorice se je z avtomobilom znamke Škoda peljal po Ulici Nizza, iz še nepojasnjениh razlogov pa je trčil v avtomobil znamke Fiat punto in Ford focus, ki sta bila pravilno parkirana na levi strani ceste. D.C. se ni poškodoval, povzročil pa je precešnjo gmotno škodo. (Ale)

KRMIN Na truplu bodo opravili obdukcijo

V prihodnjih dneh bodo opravili obdukcijo na truplu 31-letnega Davideja Faina iz Krmina, ki mu je bila v soboto pod večer usodna nenadna slabost. Mladinič se je peljal s prijateljico v avto; med vožnjo je naenkrat izgubil zavest, zato ga je ženska takoj do goriške bolnišnice, kjer pa mu zdravniki niso uspeli pomagati. Fain naj bi v preteklosti užival matimila, nekaj časa se je zdraval pri oddelku Sert. V prejšnjih letih ga je zelo prizadela smrt očeta, v zadnjih časih je bil zaposlen pri podjetju, ki se ukvarja s selitvami.

GORICA - Policia prijela tatova

Kradla po pokopališčih

Policijo je poklicala ženska, ki ju je opazila, medtem ko sta se skrivala med grobovi

Prijeta tatova
(zgoraj); zaseženi
predmeti (desno)

GORICA - Prometna policija

Med praznikom odvzeli osem vozniških dovoljenj

Ob vsaki enogastronomski prideljivi se seveda poveča število voznikov, ki sedejo za volan s povečano stopnjo alkohola v krvi. Tako je seveda bilo tudi med goriškim praznikom Okusi na meji, med katerim so se nekateri odpravili domov z avtomobilom, potem ko so odločno pregloboko pogledali v kozarec. Da bi povzročili kako prometno nesrečo, so preprečili policisti goriškega prometnega oddelka.

Osem patrulj je med koncem tedna ob glavnih mestnih vpadnicah pregledalo dokumente 246 voznikov in skupno ugotovilo 33 kršitev prometnega zakonika, zaradi česar so z vozniškimi dovoljenj skupno pobrali 240 točk. Številni vozniki so opravili tudi test alkoholiziranosti, osem pa jih je napihalo previsoko vrednost, tako da so jim policisti takoj odvzeli vozniško dovoljenje. Dva voznika sta imela v litru izdihanega zraku preko 1,5 grama alkohola, zato pa so njuni vozili zasegli.

Pri Padovi umrl delavec iz Tržiča

V kraju Albignasego, južno od Padove, se je včeraj okrog 15. ure smrtno ponesrečil bosanski delavec s stalnim bivališčem v Tržiču. 54-letni Goran Kovačević je padel s tri metre visokega gradbenega odra in močno udaril z glavo ob tla. Ob tem si je zlomil medenico in rebra, ki so predrali pljuča. Zdravniki mu zaradi izjemno hudi poškodb niso mogli pomagati, umrl je okrog 18. ure. Vzroke nesreče so včeraj preiskovali kabinjerji iz krajev Albignasego in Abano Terme, medtem ko so delovni inšpektorji preverjali, ali je bil delavec zaposlen na črno. Tako so ugotovili, da na sebi ni imel obvezne varnostne opreme. Gradbišče, ki ga je odprlo gradbeno podjetje Popović iz bližnje Cittadelle, so sodno zasegli. Kovačević je že več let z urejenim položajem živel v Italiji, v Tržiču je stanoval s svojo družino.

Čezmejni projekti

Na okrogli mizi Evropa v mojem mestu, ki se bo v veliki dvorani novogoriške mestne občine odvijala danes od 10. ure dalje, bodo predstavljeni projekti v okviru 2. javnega razpisa programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013, značilnosti programa in nov razpis za male projekte. Glavni namen dogodka je prenos dobrih praks, predstavitev projektnih rezultatov ter projektnih idej, ki jih nameravajo realizirati v prihodnosti. Na okrogli mizi bodo sodelovali predstavniki Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, predstavniki goriških občin, RRA severne Primorske in slovenski partnerji v čezmejnih projektih. Lokalni dogodek »Evropa v mojem mestu« sodi v širši mednarodni dogodek Dan odprtih vrat 2011, ki je s 6.000 udeleženci ključni letni dogodek Evropske unije, v okviru katerega imajo državne, regionalne in lokalne oblasti možnost, da se srečajo, predstavijo in skupaj debatirajo o kohezijski politiki EU, njenih rezultatih in načrtih v prihodnji. (km)

Rešujejo težave

Pokrajinski predsednik Enrico Gherghetta poudarja, da na pokrajini pobiže sledijo krizi podjetja Terex. »Za prihodnje dni sem poleg tega sklical zasedanja pakta za razvoj, med katerim se bomo pogovarjali o prihodnosti ladjevnic Fincantieri,« pojasnjuje Gherghetta in deželnega svetnika Giorgia Brandolina opozarja, da je pokrajina v prvi vrsti glede reševanja težav industrijskih obratov. »Če Brandolin želi koga kritizirati, to nedvomno ne moremo biti mi,« podudara Gherghetta.

ŠEMPETER Z motorjem trčil v zid in ograjo

V nedeljo se je na cesti med Šempetrom in Volčjo Drago pripetila prometna nesreča, v kateri je bila ena oseba huje telesno poškodovana.

42-letni voznik motornega kolesa je v križišču pri zavijanju v levo trčil v betonski zid z ograjo, ki je na desni strani ceste. V nesreči si je poškodoval gleženj. Po nudeni zdravniški pomoči na kraju nesreče je bil z reševalnim vozilom prepeljan v šempetrsko bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. (km)

KOLESARSTVO - Svetovno prvenstvo v Koebenhavnu

Najhitrejša dirka, najbolj logičen zmagovalec

Cavendish upravičil pričakovanja - Najboljši Slovenec boljši od najboljšega Italijana

KOEHENHAVN - Britanec Mark Cavendish je novi svetovni kolesarski prvakinj. Kolesar z otoka Man je na lahki progi v Koebenhavnu izkoristil svoje sprinterske zmogonosti in v zaključku premagal vse tekmece. Drugo mesto je zasedel Avstralac Matt Goss, tretje pa Nemec Andre Greipel, ki je za nekaj milimetrov premagal Švicarja Fabiana Cancellara. Zelo dobro 7. mesto je osvojil slovenski sprinter Borut Božič, najboljši Italijan Daniele Bennati pa je bil še štirinajsti.

Najhitrejša dirka v zgodovini svetovnih prvenstev (povprečna hitrost 45,821 km/h) se je razpletla po napovedih. Novega svetovnega prvaka, ki je na prestolu zamjenjal Norvežan Thora Hushovda (tokrat je bil žrtev padca sredi dirke in je zaostal), je klub številnim poskusom, da bi se končalo drugače, odločil sprint glavnine. Sprinterske ekipe, med katerimi je med močnejše sodila tudi slovenska, niso dovolile presenečenja, predvsem v zadnjih krogih so polovile vse poskuse pobegov, tako da je zmagovalca odločil sprint. Zaključni, 600 metrov dolg, vzpon favoritem ni povzročil preglavic, naziv najboljšega sprinterja na svetu pa je upravičil Cavendish, ki je gladko prišel do zmage.

NOGOMET - V A-ligi

Kraljica ja Atalanta

Brez kazenskih točk bi bila na vrhu - Triestini v gosteh ne gre od rok

ČRNOBELI VRH - Začetek prvenstva je v znamenju velike izenačenosti. Klub neodločenemu izidu sta se tako na vrhu znašla Juventus in Udinese. Udine se je v Cagliariju branili začetni 0:0 in s Sardinijo odnesel celo kožo. Furlani so si cer v prvem polčasu poskušali zmagati, a nato je prišla na dan utrujenost in Guidolin se je zadovoljil z vsekakor zelo dobrodošlo točko. V Catanijski so morali Contejevi varovanci zasledovati domačo ekipo, 1:1 pa je na začetku drugega polčasa dosegel ravno Krašči, igralec ki ima z novim trenerjem kar nekaj težav. Lani je bil subski zunanjji vezni igralec eden (če ne edini...) izmed nosilcev igre stare dame, letos pa je nekoliko zapostavljen. Krašči je namreč s taktičnega vidika nediscipliniran, kar je za Conteja največji izmed grehov. Bomo videli, če se bo po tem gochu kaj spremeno...

PRAVA KRALJICA - V resnicu pa je vrh lestvice »lažen«. Brez odbitkov na lestvici bi se namreč znašla sama na prvem mestu Atalanta, ki je v samih štirih krogih ne samo izničila vseh šest točk penalizacije, a tudi prehitela štiri ekipi. Zmagu proti Novari so poklonili nekdanjnemu kapetanu Doniju, ki je navsezadne glavni krivec za to, da moštvo iz Bergama nima desetih točk na lestvici. Ravno njegova vplettenost v afero »zadnja stava« je namreč razlog, da je športni sodnik (strog?) kazoval črnodomode.

»VELIKI« SE PREBUJAJO? - V soto sta Milan in Inter prvič letos slavila, milanski dvojici pa se je v nedeljo pridružila še Roma. Morda se trojica kandidatov za sam vrh le prebuja in po zaslugu zelo počasnega tempa vseh ostalih je vrh lestice le nekaj točk oddaljen. V petih točkah je natrpanih 16 ekip, kar morda dokazuje, da se je razlika med bolj in manj premožnimi društvami zmanjšala. Bolj kot po zaslugu »malih« najbrž zaradi povprečnih »velikih«.

ČRNOBENO DNO - Nekoliko prenenetljivo se je znašla na dnu razpredelnice Cesena, tako da ni le vrh, a tudi dno lestvice je v znamenju črnobelih društvenih barv. Lani je bila Cesena med glavnimi kandidati za izpad, a se je po odličnem prvenstvu brez večjih težav rešila. Med po-

Cavendish je prvi Britanec na najvišji stopnički zmagovalnega odra po 46 letih

ANSA

»Neverjetno. Že ko smo izvedeli, da bo prvenstvo v Koebenhavnu, smo slutili, da bo to naša velika priložnost. Že pred tremi leti smo začeli sanjati zlato kolajno. Sestavili smo ekipo za tako progo, ki je bila povsem podrejena meni, in res so fantje opravili vse tako, kot so morali, zato se jim zahvaljujem. Vedel sem, da zaključni vzpon ne bi smel

predstavljati težav in jih tudi ni. Presrečen sem,« so bile prve besede novega svetovnega prvaka, po 46 letih prvega Britanca z zlatom na prvenstvih in drugega nasploh (leta 1965 je naslov osvojil Tom Simpson).

Slovenska reprezentanca se je držala navodil. Ves čas se je držala v ospredju in čakala na sprint, v katerem sta imela do-

bre možnosti Božič in Bole. V zaključne metre sta prišla v ospredju, a sta v spritu ostala nekoliko zaprta. Božič se je sicer dobro znašel, z manevrom pridobil nekaj mest, a več kot do sedmega ni mogel. S svojim dosežkom je izenačil četrти najboljši rezultat slovenskih tekmovalcev na prvenstvih, boljša od njega sta bila le Andrej Hauptman dvakrat in Zoran Klemenčič, enak rezultat pa je leta 2006 v Salzburgu uspel Urošu Murnu.

Pomlajena italijanska ekipe je ostala praznih rok, selektor Paolo Bettini pa je skušal omiliti razočaranje. »Izkusene kolesarje sem spojil z mlajšimi. Vsi so dali vse od sebe in dobro delali, toda Cavendish je v izjemni formi, njegova ekipa je izjemno močna, končni vrstni red pa vredem svetovnega prvenstva,« je dejal Bettini. »Prebijali smo se v ospredje, žal pa sem se znašel v gneči, « je razloge za slabšo uvrstitev pojasnil Bennati.

Černic premagal Urnauta

Od slovenskih odbojkarjev, ki nastopajo letos v najvišji italijanski ligi, je v 1. krogu za presenečenje poskrbel predvsem Matej Černic (10 točk), ki s svojim Vibom s 3:2 zmagal na gostovanju pri ekipi trenerja Fefje De Giorgia San Giustina. Zanje je v začetni postavi igral tudi Tine Urnaut (13 točk). Dobro je začela tudi Modena Lorisa Maniaja z zmago proti neugodnim Rimljancem. Verona je gladko izgubila v Cuneu, Primorski korektor Mitja Gasperini je dosegel 13 točk, Damir Kosmina pa ni stopil na igrišče. Center Alen Pajen je bil v Macerati (3:1 proti Ravenni) rezerva, dosegel pa je eno točko.

Izidi 1. kroga: Trento - Monza 3:0, Macerata - Ravenna 3:1, Cuneo - Verona 3:0, Belluno - Latina 1:3, Modena - Volley Roma 3:1, Padova - Piacenza 3:0, San Giustino - Vibo Valentia 2:3.

KOŠARKA - Začetek tretjeligaškega prvenstva

Hladnokrvni Tržačani

V Bariju pred 3.000 gledalci zdržali pritisk - V najvišji ligi štirje Slovenci

A LIGA - Prvenstvo bo startalo čez dva tedna, novost pa je, da je po sodni pot beneški Reyer dosegel napredovanje v A ligo, kjer bo tako 17 ekip. Prvenstvo se bo začelo 9. oktobra, izpadla pa bo ena sama ekipa, medtem ko bosta dve napredovali iz Legadue. Zaradi blokade NBA pa se medtem nekatere ekipe dogovarjajo z ameriškimi asi. Po Gallinariju, ki se (vsaj začasno) vrača v Milan najbolj odmeva ponudba bolonjskega Virtusa zvezdniku Kobeju Bryantu, da bi odigral nekaj tekem. Bryant pa baje zahteva enoletno pogodbo z možnostjo prekinitev, če sklene dogovor z ekipo iz NBA lige. Od Slovencev pa bosta ob potrjenih Juraku (Biella) in Miliču (Cremona) letos igrala še Domen Lorbek (Avellino) in Uroš Slokar (Rim).

LEGADUE - Tu se bo prvenstvo začelo prihodnji teden s petnajstimi ekipami, tako da bo tudi tu ena sama ekipa nadzadovala, kar trži pa bodo napredovali il lige DNA. V ligi ni več, kot znano, propadlega videmskega Snaidero. Zaenkrat ni med igralci niti enega Slovencev.

LIGA DNA - Prvo kolo v tej prenovljeni tretji ligi potekalo v znamenju ekip iz severne »Conference«. V tem krogu so vse gostovale na igriščih južne skupine in od dvanajstih dvobojev jih kar sedem zmagale. AcegasAps (Carra 17, Zaccariello 10, Ferraro in Mastrangelo 9, Ruzzier 8, Gandini 7, Moruzzi 6, Maganza 3, Scutiero in De Petris n.v.) je zanesljivo zmagal v Bariju s 60:69. Tržačani so, naspotno od zadnjih let, pokazali veliko mero hladne krvi v ključnih trenutkih. Potem ko so v tretji četrtni povedli že s 15 točkami, so

jih domačini v zadnjem delu s podporo 3000 (!) bučnih navijačev skoraj dohiteli, a Carra in tovarši so uspešno zaustavili njihov napad. Trener Dalmasson je (nenavadno) poslal na igrišče samo 8 igralcev, a kaže, da je zaradi velikega števila »underjev« to splošni trend. Mladi Maganza, predvsem pa Ruzzier in Mastrangelo pa so odlično opravili svojo nalogo. Od nasprotnikov nista navdušila Morena in Silvio Gigena, ki je sicer dosegel 13 točk. Najboljši je tako nekoliko presenetljivo bil 19-letni Fabio Mian, ki je dosegel 17 točk. Mian, rojen v Gorici, je član mladinske reprezentance in svojo košarkarsko pot začel v Romanisu, nato je igral v Vidmu in Vareseju, ki ga je za eno sezono dal na posodo Bariju. Od ekipa iz severovzhodne »Division« so zmagali tudi Perugia, Siena in Sant'Arcangelo, medtem ko sta izgubila Trento in Firence.

Domače tekme AcegasAps bo po šestih letih spet mogoče spremljati preko TV postaje Telequattro ob ponedeljkih od 22. ure dalje.

LIGA DNB - Tržački Falconstar (Bellina 24, Budin 12) je v B skupini že v prvi tekmi upravičil vlogo enega izmed favoritov in na tujem premagal Vis Spilimbergo s 66:81.

ZENSKA A-2 LIGA - Joganov Petrol Lavori Milje bo debitiral v tem prvenstvu v soboto, 1. oktobra, z gostovanjem v Margheri.

Marko Oblak

NOGOMET

Liga prvakov: danes Inter in Napoli

LYON - Danes bodo na sporednu tekme 2. kroga nogometne Lige prvakov. Spored: 18.00 CSKA Moskva - Inter; 20.45 Bayern München - Manchester City; Napoli - Villarreal; Trabzonspor - Lille; Otelul Galati - Benfica; Manchester United - Basel; Olympique Lyon - Dinamo Zagreb; Real Madrid - Ajax Amsterdam.

ODOBJKA - Na ženskem odbojkarskem EP se je končal prvi del. Kljub porazu v zadnji tekmi proti Turčiji s 3:2, so se Italijanke direktno prebolele v četrtni finale, v katerem se bodo pomerile z zmagovalcem dvoboda osmine finala med Nizozemsko in Azerbajdzonom. V četrtni finale so se direktno uvrstile tudi reprezentance Rusije, Nemčije in Poljske. Drugi pari osmine finala so: Turčija - Španija, Francija - Češka, Srbija - Romunija.

FORMULA 1 - Nemški dirkač Sebastian Vettel (Red Bull) po zmagi na VN Singapurja ne more več izgubiti naslova. Teorija sicer pravi, da je v igri za naslov še Button, a je to res bolj teorija. Vettel ima namreč že 309 točk, Button pa 185. Dirkač tako loči 124 točk, na petih preostalih dirkah pa jih je na voljo še 125. Za morebitni preboj na vrh bi tako moral Button zmagati na vseh petih dirkah, Vettel pa na vseh ostati brez ene same točke. Že ena mu namreč prinaša drugo lovorko po letu 2010, saj bi v primeru izenačenja z Buttonom štele zmage, teh pa ima Nemec precej več.

TENIS - Grega Žembla, tretji nosilec, je v finalu na teniškem challengerju BMW Ljubljana Open izgubil z Italijanom Paolom Lorenzijem, četrtim nosilcem, z 2:6 in 4:6. S tem porazom 24-letni Žirovničan tako ni nasledil Blaža Kavčiča, najboljšega slovenskega igralca na lestvici ATP, ki je v slovenski prestolnici zmagal lani.

JADRANJE - Državno prvenstvo olimpijskih razredov na Gardskem jezeru

Čupina jadralca prvič absolutna državna prvaka

Tretjič tudi mladinska prvaka - Ključ uspeha: »Trener Matjaž Antonaz«

Čupina jadralca Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti sta po nedeljski uspešni regati mladinskemu državnemu naslovu - tretjemu v njuni karieri - dodala še absolutnega in tako prvič stopila na najvišjo stopničko med člani. Slovenski šport v Italiji ima tako po 12 letih spet državne absolutev pravake - nazadnje je v olimpijski klasii dosegla državni uspeh Sirenina olimpijka Arianna Bogatec leta 1999, ko se je z zlatom na državnem prvenstvu v razredu evropskimi okitila desetič.

Čupina jadralca sta v zadnji regati državnega prvenstva v olimpijskih klasah uspešno startala in vse do konca odlično nadzirala drugouvrščeno posadko Zeni/Pitanti. Zadnji plov sta zaključila na 3. mestu, kar je bilo tudi dovolj za potrditev prvega mesta na absolutni lestvici. »Lahko bi tudi zmaga, a sta se raje odločila, da odjadrata do konca z nadziranjem nasprotnikov,« je pojasnil zadovoljni trener Matjaž Antonaz. S tretjim mestom sta zaključila na prvem mestu s 27 točkami, Zeni in Pitanti sta obdržala drugo mesto s 35 točkami, tretji pa sta bili olimpijski kandidatki Conti in Micol s 36 točkami. Na prvenstvu je nastopalo 59 posadk, med katerimi tudi slovenski, avstrijski, švicarski, madžarski in štiri francoske.

Jaš Farneti, trener Matjaž Antonaz in Simon Sivitz Košuta

Uspeha sta se seveda zelo veselila tudi Čupina jadralca, ki sta sesljanskemu klubu prinesla prvi državni članski naslov: »Mislim, da je bil ključ uspeha predvsem trener Matjaž Antonaz, ki nama je bil popolnoma na razpolago,« je potrdil krmar Simon Sivitz Košuta. Da je bila za uspeh odločilna prav usklajenost Čupine ekipe,

je pojasnil tudi koprski trener in poučar, kako je na prvenstvu vsak član natančno vedel, kaj mora storiti, da bo vse steklo po načrtih. »Odnos med nami je bil zelo dober. Ničesar nismo prepustili slučaju. Hkrati pa sta jadralca jadrala zelo konstantno skozi celo prvenstvo, kar je prineslo zaželjene rezultate,« je zaključil trener.

Kaj bosta prinesla članski in mladinski naslov, je še neznan. Odvisno bo, kaj bodo določili pravilnik zvezne, ki ga vsako leto prenavlja. »Prav gotovo pa ne bo nič več mogel oporekat, da so naju izbrali za nastop na svetovnem prvenstvu v Perthu, saj sva dokazala, da sva zdaj najboljša,« je še pristavil Čupin krmar. Jadralca se namreč decembra po povabilu zvezne odpravljal v Avstralijo, kjer bo svetovno prvenstvo. Jadrnica je že odpotovala, jadralca pa čaka zdaj niz priprav v državno reprezentanco v Cagliariju.

Letošnja tekmovalna sezona pa se je z državnim prvenstvom na Gardskem jezeru zaključila nadvse pozitivno: »Izpolnili smo vse letošnje cilj: Simon in Jaš sta osvojila prvo mesto na državni jakosti lestvici in obo državna naslova, z mladinskega prvenstva pa sta prinesla kolajno,« je napisal trener Antonaz, ki opaža, kako iz meseca v mesec napredujeja, a vendarle (kot tudi mora biti) postopoma. (V.S.)

Vrstni red: 1. Sivitz Košuta/Farneti 27 točk ((11), 7, 4, 2, 1, 4, 6, 3), 2. Zeni/Pitanti 35 (3, 4, 2, 5, 3, (13), 12, 6), 3. Conti/Micol 36 (1, 3, 10, 4, 2, 9, (13) 7), 5. Desiderato/Saettone, 6. Bertola/Alcidi, 7. Mancinelli/Iavicoli (2. mladinca), 8. Falciatelli/Franciolini (3. mladinca).

ODOBJKA - Moški del 38. Turnirja Bazoviških žrtev v organizaciji ŠZ Sloga

Slavje hrvaške ekipe

Gornja Vežica v finalu premagala Mežico - V tekmi za 3. mesto Olympia boljša od Sloga - Zaradi finančne stiske v manjšem obsegu

DRŽAVNI POKAL Poraz okrnjene Sloga Tabor

Itas Italproject Castelfranco Veneto - Sloga Tabor Televita 3:0 (25:14, 25:14, 25:21)

Sloga Tabor Televita: Cernuta 3, Cettolo 8, V. Kante 14, Ambrož Peterlin 6, Nigido 3, Veljak 2, Privileggi (libero), Matevž Peterlin 0. Trener Lucio Battisti.

Na svojo drugo tekmo v italijanskem pokalu je Sloga Tabor Televita šla v okrnjenem sestavu. Med tednom si je poškodoval prst Danjel Slavec, ki seveda ne more igrati, doma sta ostala tudi Gregor Jerončič (ki letos še ni igral) in Vatovac. Na centru je tako igral Cernuta, čeprav to sploh ni njegova običajna vloga. Če k temu dodamo, da je Castelfranco ekipa povsem drugačnega kova kot Paese, ki so ga slogaši v prvem krogu doma premagali, je bilo jasno, da so bili naši odbojkari pred zelo težko nalogo. Tega so se tudi sami zavedali in so na igrišče stopili z veliko mero tremi in živčnosti, kar je botrovalo celi seriji napak. Sloga Tabor Televita je v prvih dveh setih veliko grešila in bila tako brez možnosti, da bi se enakovredno upiral boljšim domačinom, pri katerih je bil resnično neustavljiv predvsem korektor.

Naši igralci so se sprostili šele v zadnjem setu, kar se je poznalo pri njihovi učinkovitosti. Dalj časa so se enakovredno kosali z domačo ekipo, čeprav ni bila njena zmaga nikoli v dvumu, saj je Castelfranco v nedeljo bil objektivno boljši od sogašev, ki pa so prav gotovo okušili ritem igranja, ki jih čaka v letošnji B2-ligi.

V naslednjem krogu se bo Sloga Tabor spet pomerila s Paesjem, tokrat v gosteh v nedeljo, 2. oktobra ob 18.00.

V nedeljo je bil v Repnu moški del mednarodnega odbojkarskega turnirja za 38. Pokal Bozovških žrtev, ki ga je priredilo AŠZ Sloga v sodelovanju z ZŠSDI in Uradom RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. S turnirjem so se istočasno tudi zaključil niz proslav ob 81 letnici ustrelitve štirih bazoviških junakov.

Prva polfinalna tekma je bila zjutraj v telovadnici na Prosek. Goriška Olympia, ki je na turnirju nastopila okrnjena, je bila favorizirani Mežici v prvih dveh setih povsem enakovredna, nato pa so koroški igralci postali učinkovitejši in zasluzeno zmagali.

Skoraj istočasno je bila druga polfinalna tekma v Repnu. Tudi Sloga je nastopila okrnjena, za ta turnir pa si je pri Slogi Tabor »posodila« Vatovca (ki je po daljšem igralnem premoru tako spet stopal na igrišče) in za prvo tekmo tudi Cernuto. Slogaši so se hrvaškim nasprotnikom zelo solidno upirali, dvakrat nadoknadiли zaostanek v setih, v odločilnem pa je Gornja Vežica takoj visoko povedla in prednost obdržala do konca.

Tekma za tretje mesto s tehničnega vidika ni bila posebno dobra, tako igralci Olympie kot Sloga so veliko grešili, na koncu pa so Slogašem enostavno posle moči, saj so odigrali kar osem zaporednih setov.

V finalu za prvo mesto so slavili Hrvati, katerim so se mladi odbojkarji Mežice v drugem in tretjem setu povsem enakovredno upirali, v obeh končnicah pa so zagrešili nekaj naivnih napak.

Izidi: Mežica - Olympia 3:1 (24:26, 26:24, 25:18, 25:20), Gornja Vežica - Sloga 3:2 (25:19, 16:25, 25:22, 19:25, 15:9) za tretje mesto: Olympia - Sloga 2:1 (25:22, 23:25, 15:9); za prvo mesto: Gornja Vežica - Mežica 3:0 (25:19, 25:22, 25:22).

Vrstni red: 1. MOK Gornja Vežica, 2. OK Mežica, 3. Olympia, 4. Sloga

MOK Gornja Vežica: K. Pervan, Rogić, Vidović, Šimčić, Šorli, J. in L. Lesić, Grozdanić, Janković, S. Pervan (libero). Trener: Velin Grozdanić OK

Mežica: Merkač, Kert, Ciganović, Krivec, Lednik, Maze, Ivapic, Jezernik, Praper (libero). Trener: Blaž Merkač Olympia: Hlede, Komjanc, Pavlović, Peršolja, Sanzin, Vizin, Vogrič, Čavdek (libero).

Trener Zoran Jerončič Sloga: Antoni, Cernuta, Devetak, Fermo, Kante, Romano, Rožec, Vatovac, Žerjal. Trenerja: Lucio Battisti in Martin Maver Tekmovalnemu delu je sledilo nagrajevanje

Slogina ekipa med turnirjem

KROMA

ob prisotnosti predstavnika Odbora za proslavo bazoviških junakov Vojka Miočeta. Nastopajoče ekipe je pozdravila predsednica Sloge Tabor Alekseje Škerk, ki je povedala, da so se prispevki za ta turnir letos bistveno skrčili, vendar je Slogi klub temu uspel, da je turnir priredila, pa čeprav v nekoliko manjšem obsegu kot običajno.

Vse nastopajoče ekipe so prejele pokal (v nagradni sklad za oba tekmovalna dneva so prispevali pokrajinski in deželnki odbor CONI, odbokarska zveza FIPAV, Občina Repentabor, Občina Trst, SKGZ, SSO, ZŠSDI, ZKB, Banca di Cividale), MOK Gornja Vežica pa tu je prehodni pokal Odbora za proslavo bazoviških junakov. Nagrajeni so bili tudi najboljši posamezniki in sicer branilec Sebastian Pervan (Gornja Vežica), podajalci Velin Grozdanić (Gornja Vežica), napadalec Domen Kert (OK Mežica) in najboljši igralec Kristijan Pervan (Gornja Vežica).

Ekipi Zalet C 4. memorial Laure Maver

V nedeljo je bil pri Briščikih tudi 4. ženski memorial Laure Maver v organizaciji ŠD Kontovel, in ob sodelovanju OD Bor. V finalu sta se pomorili novonastali združeni ekipi, Zalet C pa je po izenačeni igri s 3:1 premagal ekipo Zalet D. O turnirju bomo še poročali.

KOLE SARSTVO - v Pertegadi

Člani SK Devin

na zmagovalnih odrih

Preteklo soboto je bila v Pertegadi pri Vidmu na vrsti peta preizkušnja za trofejo Junior Cross in kolesarski klub Velo Club iz Latisane je našel kar 150 udeležencev.

Proga je bila precej lahka, saj ni imela ovir in se je odvijala pod vinogradom kmetije Batistutta 2. V kategoriji G3 je tokrat presenetil Peter Chenda, ki se je uvrstil na prvo mesto. Dobro tekmo je izpeljal tudi Danjel Sedmak, ki je tudi osvojil 1. mesto med nevčlanjenimi. Dirko je spremljalo tudi lepo vreme, sicer poletno toplo za ta mesec.

Vrstni red: 1. Thomas Felice (Buja); 2. Erik Mozan; 3. Gregor Vizintin; 4. Francesco Carletti (vsi Devin) Začetniki (nevčlanjeni): 1. Danjel Sedmak (Devin)

Obvestila

AKŠ KRAS - ODSEK ZA OTROŠKO TELOVADBO prireja v okviru gibalne vzgoje letni tečaj za otroke, ki obiskujejo vrtec in prva dva razreda osnovne šole. Prva vadba in vpis bo v Športno kulturnem centru v Zgoniku jutri, 28. septembra ob 16.30.

AKŠ KRAS - ODSEK ZA NAMIZNI TENIS - obvešča, da se začenjajo treningi namiznega tenisa rekreativcev in veteranov v četrtek, 29. oktobra. Vadba bo potekala v Športno kulturnem centru v Zgoniku ob 20.00.

GIMNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR organizira treninge ritmične gimnastike za dekleto od 4. leta dalj. Treningi na Štadionu 1. maj, za predšolske otroke bodo ob torkih v petkih od 16.30 do 17.30, za osnovnošolske otroke pa ob torkih od 16.30 do 17.30 in ob petkih od 17.30 do 18.30. Prvi trening v torek, 27. septembra. Treningi na Općinah (večnamenski prostor osnovne šole Bevk) bodo ob sredah, za predšolske otroke od 16.30 do 17.30, za osnovnošolske otroke od 17.30 do 18.30. Prvi trening bo jutri, 28. septembra. Za prijave in informacije 328-273390 (Petric).

Bojan Brezigar

Krakow v mojem spominu

Mesto, ki skriva v sebi tisoč let poljske zgodovine, pa je kljub temu še zelo mlado.

Vem, da bo zvenelo zelo čudno, ampak za pot v Krakow in okolico sem se odločil zaradi dveh filmov. V teh letih sem prepotoval veliko Evrope, tudi na Poljskem sem bil že nekajkrat, v Varšavi, v Gdansku in na velikem območju severovzhodne Poljske, ki je bogato poseljeno z manjšinami: Kašubi, Ukrainci, Litovci, Tatari, Judi ... V Krakow pa me ni pot nikoli zanesla, čeprav sem vedel, da gre za eno najlepših mest v Evropi in najpomembnejše mesto na Poljskem.

To o filmih pa moram pojasniti. Ne gre za dva navadna filma, gre za dve resnični zgodbi dvajsetega stoletja, ki se med seboj prepletata in ki sta še danes predmet skupnega spomina. Gre za dve tragediji, ki sta se v veliki meri odvijali prav v Krakowu.

Prvi film je Schindlerjev seznam režiserja Stevena Spielberga. Gotovo ste ga videli, čeprav morda niste takoj zaznali, da se glavnina teh dogodkov odvija na Poljskem. Prav tu, v Krakowu. Ko sem slišal, da so po dolgoletnih odlašanjih v nekdanji Schindlerjevi tovarni odpri muzej, je bila toista kapljica, ki me je spravila na pot. Schindlerjev seznam je ena izmed zgodob trpljenja Judov v času nacisrične okupacije, je zgodba o pobojih in o koncentracijskih taboriščih, je pa tudi zgodba o dobrih ljudeh, zgodba v črno-beli tehniki z odtenki, kjer se tudi med črnimi vendarje pojavljajo človekove vrednote, predstavljeni v črno-belim filmu, kjer je edini barvni odtek deklica v rdečem plăšču.

Drugi film je Katyn režiserja Andreja Wajde. Novejši film iz leta 2007, ki si ni prislužil oskarjev Schindlerjevega seznama, ampak je pristal le na nominaciji za najboljši tuji film. Pa vendar skrajno pretresljiv z zgodbo, ki v ničemer ne prizanaša nacistom, vendar s prstom kaže na Sovjetsko zvezo, na Stalina, na Rdečo armado, na komunizem. Pobojo več kot 20.000 ljudi, med katerimi 8.000 častnikov poljske vojske, ki so jih Nemci v okupirani Poljski prepustili Stalinu (sam pa so na prisilno delo odpeljali ostale poljske vojake), s strani Rdeče armade je bil eden velikih zločinov druge svetovne vojne. Pretresljiv film, ki med drugim kaže tudi na »osvoboditelje«, torej na povojni komunistični režim, osvoboditelje, iz katerih se Spielberg norčuje na koncu svojega filma, ko v taborišče, kjer je Schindler ohranil pri življenju nekaj več kot 1.000 Judov, prijava ruski vojak in vzlikuje: »Osvobodila vas je Rdeča armada.«

Seveda, Krakow ni samo to. Krakow je poljska zgodovina; zgodovina slavne Poljske in njenih kraljev, ki so bili vladarji v drugih časih in v drugih okoliščinah, zagotovo nič bolj človeški in manj krutih od drugih vladarjev tistih časov, je tudi zgodovina poljske katoliške cerkve, njene absolutne nadvlade z bogatimi cerkvami, vse do tistega Kar-

la Wojtyle, ki je postal prvi poljski in slovanski papež in je bistveno prispeval k padcu komunističnih režimov in k uvedbu demokracije v državah, ki so bile od nekdaj sestavnici evropske kulture in civilizacije, a jih je železna zavesa po koncu druge svetovne vojne prisilno ločila od ostalih evropskih narodov.

Krakow je torej vse to. Vendar sem se odločil, da bom svoj kratek obisk namenil predvsem dogajanjem med drugo svetovno vojno in takoj po njej in po sili razmer prihranil lepote tega mesta za drugo priložnost, ko bo morda več časa in bo tudi razpoloženje drugačno.

Navsezadnjie Krakow zaslubi pooglobljeno ogled. Na primer Wawel, grad na griču nad Vislo, kjer so vladali poljski kralji in kjer so še danes pokopani kralji, kardinali in druge osebnosti, med njimi Adam Mickiewicz, simbolna osebnost Poljske. In Krakowa. Tako simbolna, da je njegov kip v središču mesta tradicionalno zbirališče domačinov. »Dobimo se pri Adamu,« pravijo s ponosom in zanosom, tako velikim, da so Nemci takoj po okupaciji spomenik odstranili, mèščani pa so se tam še vedno srečevali in niso teptali kraja, kjer je prej stal spomenik. Ampak o tem bom še pisal.

In potem je tu univerza, druga najstarejša v srednji Evropi, ena najstarejših na svetu, ustanovljena v 14. stoletju in v 19. stoletju poimenovana po Jagiellu, poljskemu kralju iz 15. stoletja, ustanovitelju svoje dinastije in vladarju, ki ga še danes ceni sleherni Poljak. To je tista univerza, na kateri so Nemci po okupaciji leta 1939 zbrali vse profesorje pod pretvezo vabilna na predavanje in jih aretirali, češ da so poljski nacionalisti (kar so verjetno zares bili, če ne iz drugih razlogov zaradi odpora okupatorju); le maloštevilni so se vrnili domov.

Nazadnje pa so tu cerkve. Veliko jih je, vsaka je drugačna, nekatere so res arhitektonsko in umetnostno bogastvo. In žive so, veliko vernikov je v njih, turisti, ki si jih ogledujejo se spajajo z njimi in skupaj ustvarjajo živo občinstvo cerkva, ki so marsikje drugje po svetu prazne ali zaprte zaradi bogoslužja.

Morda je prav to, zaradi česar je Krakow drugačno mesto. To je seveda staro mesto, ki je ohranilo vse svoje bogastvo, saj v razliko od Varšave in Gdanska v drugi svetovni vojni ni bilo bombardirano, vendar ni mestni muzej. Zelo živo je, tudi zelo živahno. Povsod mrgoli ljudi, domačinov in turistov pa seveda študentov, povsod je veliko lokalov, kjer strežijo – nenavadno za vzhodno Evropo – zelo vladni ljudje. In zgodovina mesta prehaja v sedanost in se z njo povezuje v nekakšni simbiozi, ki nima para v Evropi. Kamorkoli se ozreš, karkoli obiščeš, povsod ti razložijo, da so se v oddaljenih stoletjih dosegale pomembne stvari, ampak...

Da, ampak tudi sedaj ti kraji živijo, so del mestnega tkiva in niso prepričeni na milost in nemilost turističnim hordam, ki jih seveda ne manjka. In praktično na vsakem vogalu najdeš povezano med dogajanji izpred stoletij, med polpreteklo zgodovino in današnjim časom.

V tem zapisu se bom, pa brez zamere, omejil na zadnji dve, na polpreteklo zgodovino in na današnji čas. Kogar bo pot zanesla v Krakow pa naj ve, da to mesto skriva v sebi skoraj tisoč let poljske zgodovine, pa je kljub temu še vedno zelo mlado.

Za konec še kratko pojasnilo: v teh zaščitnih sem za poljska imena ohranil izvirno poljsko obliko. Zdeleno se mi je pošteno in pravično do krajev in ljudi, o katerih pišem.

se nadaljuje

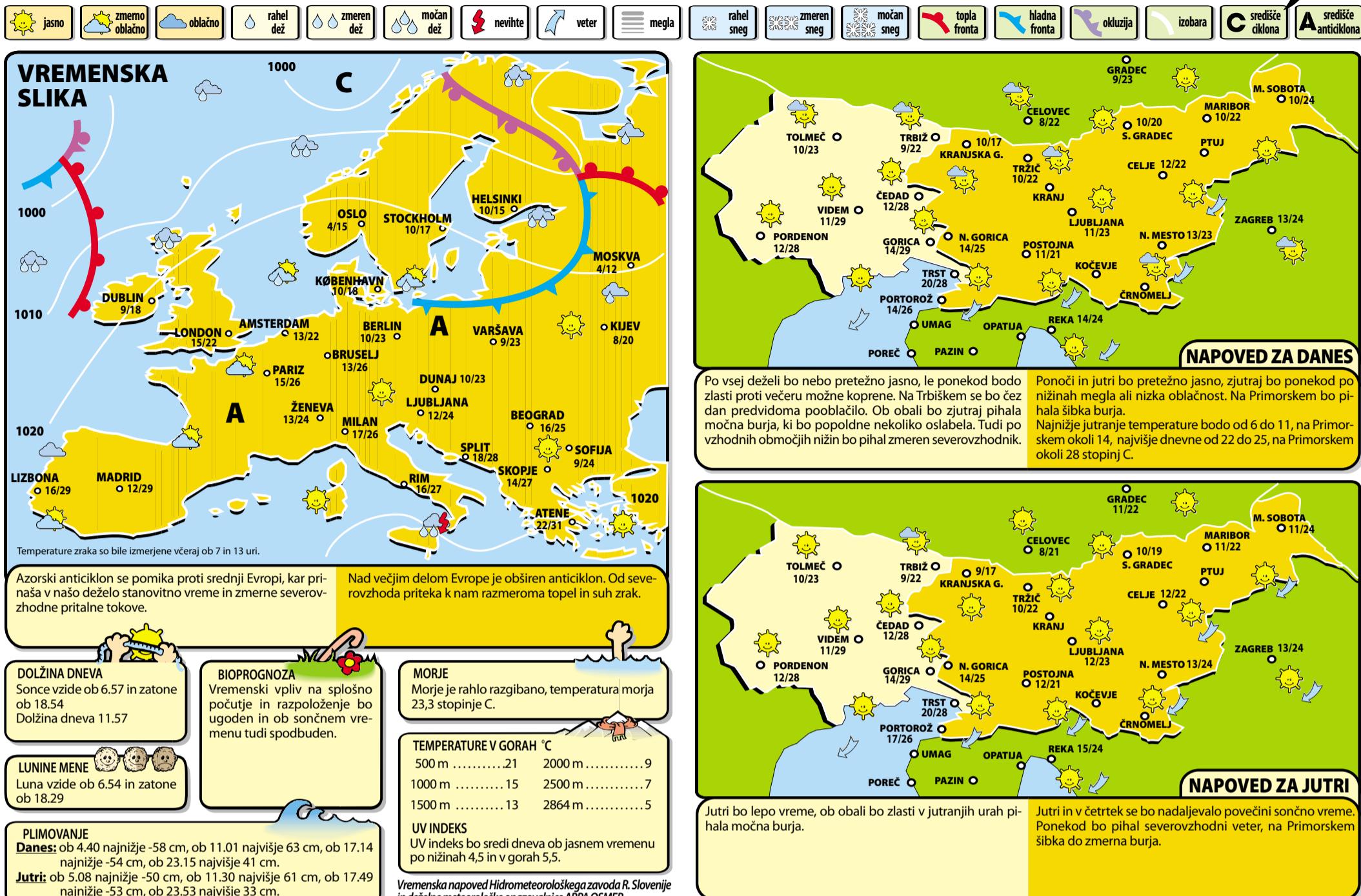
1

Na slikah: zgoraj grad Wawel, dolgoletni sedež poljskih kraljev; spodaj spomenik Adamu Mickiewiczu na glavnem trgu v Krakowu. Na spodnjih slikah prizora iz filmov Katyn (levo) in Schindlerjev seznam (desno).

ŠPANIJA - Od 1. januarja 2012 bo v njej prepovedana V Kataloniji so v nedeljo pripravili poslednjo bikoborbo

BARCELONA - V Kataloniji so v nedeljo pripravili poslednjo bikoborbo, preden bo 1. januarja prihodnje leto prepoved bikoborb tudi uradno začela veljati. Nedeljsko bikoborbo si je ogledalo okoli 18.000 ljubiteljev koride, nastopili pa so trije španski matadorji, med njimi Jose Tomas, ki velja za prvega med bikoborci, poročajo tuje tiskovne agencije.

Katalonski bikoborec Serafin Marin je po poročanju ameriške tiskovne agencije AP ob velikem aplavzu v nedeljo zvečer areni Monumental z 20.000 sedeži usmrtil zadnjega od šestih bikov.

Katalonski parlament je prepoved bikoborbe sprejel lani, pred tem pa je okoli 180.000 tisoč Kataloncev podpisalo peticijo, v kateri so zahtevali, da v Kataloniji prenehajo s tradicionalno borbo z biki.

Nasprotniki bikoborbe so medtem že napovedali, da si bodo prizadevali, da bi bikoborbo povedali tudi v drugih španskih pokrajinalah, vključno z Andaluzijo, ki velja za zibelko koride.

Zagovorniki bikoborbe na drugi strani trdijo, da pri bikoborbi ne gre za nasilje nad živalmi, in menijo, da je bikoborba del kulturnozgodovinske dediščine Španije in bi jo treba ohraniti ter zaščititi. (STA)

FRANCIJA - Soproga predsednika Carlo Bruni Sarkozy očaral s poznavanjem rož

RUSIJA - Po protestu filmskih delavcev Putin ustavil privatizacijo filmskega studia Lenfilm

MOSKVA - Ruski premier Vladimir Putin (na sliki) je ustavil privatizacijo najstarejšega ruskega filmskega studia Lenfilm po tem, ko so se nanj s protestnim pismom obrnili številni režiserji, med njimi letosni dobitnik beneškega zlatega leva Aleksander Sokurov. Rusko ministrstvo za kulturo je sicer predlagalo prodajo 75 odstotkov delnic holdingu AFK Sistema.

V protestnem pismu so filmski delavci zapisali, da bi studio prevzel podjetje, ki bi ustvarjalo le komercialen TV program. Izrazili so strah, da bi neprecenljiv arhiv studia prišel v zasebno last.

"Ministrstvo za kulturo je po prejemu protestnega pisma umaknilo predlog. Iz-

delali bomo nov, bolj uravnotežen načrt," je za francosko tiskovno agencijo AFP potrdil Putinov predstavnik Dmitrij Peskov.

Studio, ki se razteza na desetih arih v središču Sankt Peterburga, je bil ustanovljen leta 1918. V njem so posneli nekaj najboljših del sovjetske kinematografije, od razpada Sovjetske zveze pa ga ne uporabljajo več. (STA)

LONDON - Soproga francoskega predsednika Carla Bruni je v pogovoru za BBC povedala, da jo je Nicolas Sarkozy očaral s svojim neverjetnim poznavanjem rož ter da v redkih trenutkih v dvoje živila zelo mirno življene.

"Pozna latinska imena vseh rož," je povedala Carla Bruni v pogovoru za radijsko oddajo Newshour, ki bo objavljen v torek. "Resnično me je prevzel. Hodila sva po vrtovih Elizejske palače, pripovedoval mi je podrobnosti o tulipanih in vrtnicah in pomislila sem: Moram se poročiti s tem moškim, predsednik je in ob tem ve vse o rožah, to je neverjetno!" je dejala po poročanju francoske tiskovne agencije AFP.

Carla Bruni, ki konec oktobra pričakuje otroka, a o tem ne govori rada, je novinarki Christine Ockrent zaupala, da o nosečnosti ne govori, ker je vraževerska in ker "to ni zanimivo za Francoze".

56-letni Sarkozy ima sicer iz dveh prejšnjih zakonov tri sinove, stare 14, 25 in 26 let.

Pevka in avtorica pesmi Carla Bruni je povedala, da je zakon s predsednikom "zelo rock in roll" za oba, da pa si zradi zelo stresnega urnika Sarkozyja prizadevata za "mirne in sproščajoče" redke trenutke, ko sta sama.

43-letna Brunijeva, ki je bila dolgo znana po svojih levo usmerjenih prepričanjih, je sicer povzročila nemalo presenečenja, ko se je poročila z bolj konservativnim Sarkozjem. Kot je še dejala v pogovoru za BBC, pa je njen soprog po ameriških merilih "skoraj levičarski demokrat". (STA)